591 Biblioteca
592 ~~Aurie~~ ✓ – Biblioteca.
593 CERGHIZAN ✓
594 – ~~CORNEA~~ Biblioteca
595 – SAZE
596 – ~~[illegible]~~ Finta
597 – GRIGORAȘ ✓
598 – CHIOREANU ✓
599 – ~~NEGREA~~ ✓
600 – ~~RADU~~ FINTA

distruse

Securitatea

STRICT SECRET

591.

Nr. 4 (32) – 1975

STRICT
SECRET

PENTRU PATRIA NOASTRĂ, REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA!

Securitatea

Exemplar nr. 591

1975

Cuprins

DIN PRACTICA MUNCII DE CONDUCERE

Previziune, planificare, control = eficiență — colonel Ioan BOBU 3

REȚEAUA INFORMATIVĂ

Opinii pe marginea Ordinului 000700/1975: Recrutarea — un proces de muncă continuu și organizat — locotenent-colonel Chivu GHEORGHIȚĂ . . . 7

Educarea rețelei — da! Dar acum o facem? — colonel Marin VOICU 10

Folosirea rezidenților în sectoarele economice — general-maior Viorel TĂURESCU 12

Rezidentul, o verigă indispensabilă a muncii informative — locotenent-colonel George FLORESCU . . 16

Propaganda în rîndul populației

Pornind de la practică — masă rotundă realizată la I. J. Cluj al Ministerului de Interne — căpitan Tudor NEGOIȚĂ 19

INFORMAȚII INTERNE

Aspecte ale muncii preventive în rîndul tineretului și al cadrelor didactice — colonel Neculai DUMITRAȘCU și locotenent-colonel Liviu CĂLIAN . . 26

„AR-1173 — maior Ioan MOLDOVAN 30

Cooperarea securitate-miliție

Conlucrarea securitate-miliție în mediul rural — locotenent-colonel Radu ILIE 33

Cum sînt pregătiți milițienii de la posturile comunale pentru munca de securitate — locotenent-colonel Constantin RIZEA 36

CONTRAINFORMAȚII ÎN SECTOARELE ECONOMICE

Pe marginea discuțiilor la dosarul de obiectiv, convorbire cu tovarășul general-maior Emil MACRI realizată de căpitan Vasile MIHAILA 39

...Miine s-ar putea să fie prea tîrziu! — locotenent-colonel Ioan OLAR 42

De ce a intîrziat trenul personal nr. 1110? — colonel Mircea NIȚĂ și maior Traian ULARU 45

CONTRASPIONAJ

Cazul „George" — maior Tudor ROȘIORU . . 49

Întîlnirea de pe hipodrom — general-maior Constantin SPRÎNCENATU 52

Terorismul internațional

Prevenirea și intervenția — componente de bază ale concepției de luptă împotriva terorismului — colonel Ștefan BLAGA și colonel Aristotel PLEȘA . . 56

Terorismul și serviciile de spionaj — text prescurtat din limba germană de locotenent-colonel Mircea ȘTEFĂNESCU și locotenent Manfred BURTEA . . 60

CURIER JURIDIC

Constatări și sugestii în legătură cu modul de efectuare și conținutul raportului de expertiză psihiatrică — DIRECȚIA CERCETĂRI PENALE 70

Cîteva considerații cu privire la conlucrarea dintre ofițerul din aparatul operativ de securitate și cel de cercetare penală — colonel Gheorghe VASILE . . 75

Din presa de peste hotare

Profesioniștii crimelor politice — traducere și prelucrare din limba italiană de maior Ion SCURTU . . 78

Noi apariții editoriale

„Gehlen, de la F.H.O. la B.N.D." 80

Coordonate ale conducerii muncii de securitate în lumina documentelor de partid

„Înfăptuirea cu succes a marilor sarcini de dezvoltare multilaterală a patriei, prevăzute în Programul partidului, impune măsuri hotărîte pentru asigurarea unei conduceri științifice a societății, indispensabile dezvoltării armonioase a tuturor sectoarelor de activitate."

(Din Programul P.C.R. de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism)

PLAN DE EXPUNERE

Tem

PREVIZIUNE, PLANIFICARE, CONTROL = EFICIENȚĂ

— Colonel Ioan BOBU —

În activitatea de conducere a organelor de securitate își găsesc aplicarea, ca în oricare alt domeniu, toate principiile și metodele stabilite de știința conducerii societății socialiste — întreaga activitate a statului nostru avînd la bază linia politică generală a Partidului Comunist Român.

Sarcinile deosebite, rezultate din Programul adoptat de cel de-al XI-lea Congres al partidului, referitoare la perfecționarea activității organelor Ministerului de Interne, aprecierile pozitive și mai ales cerințele puse în fața întregului aparat de securitate cu prilejul celei de a XXV-a aniversări a securității de către secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, impun așezarea întregii activități pe baze științifice, pentru îndeplinirea cu maximum de eficiență a tuturor misiunilor ce ne revin. Cunoașterea și aplicarea creatoare a regulilor, metodelor, tehnicilor și principiilor conducerii științifice a unităților, compartimentelor și colectivelor de muncă din structura organizatorică a organelor noastre de securitate se impun de aceea ca o necesitate obiectivă.

A conduce eficient înseamnă a prevedea, a decide și a controla, înseamnă a îmbina munca curentă cu cerințele de perspectivă, a ține cont de toate principiile, normele și tehnicile reglementate prin legi, ordine, instrucțiuni și alte documente normative.

În activitatea de securitate — ca pretutindeni dealtfel — cu cît actul concret al conducerii, la toate nivelurile (compartimente, colective etc.), se va exercita cu mai multă operati-

vitate și competență, cu atît misiunile vor fi îndeplinite mai bine, mai eficient, cu atît mai bine va fi stăpînită situația operativă, vor fi cunoscute și contracarate intențiile și acțiunile elementelor dușmănoase.

Un principiu de bază al conducerii științifice este **previziunea,** stabilirea rațională, judicioasă a obiectivelor de realizat în perspectivă, ținînd seama de posibilitățile (cunoscute) ale elementelor dușmănoase de a săvîrși acte ostile. În stilul de muncă al cadrelor de conducere, previziunea — ca deziderat al adoptării celor mai corecte și eficiente decizii — se înscrie ca o coordonată definitorie a competenței lor.

Voi încerca, în cele ce urmează, să susțin afirmațiile din alineatul precedent cu două cazuri din practica organelor de securitate ale județului Neamț.

Primul caz: cetățeanul străin M.V. venea anual ca turist în județul Neamț, de fiecare dată pentru perioade mai îndelungate, timp în care frecventa zona sistemului hidroenergetic Bicaz și împrejurimile. El își procurase și o barcă cu care făcea plimbări de agrement pe lacul de acumulare, lăsînd impresia că este, asemenea multora, un mare admirator al naturii. Cazul a fost totuși luat activ în lucru și cu toate că o bună perioadă nu s-a semnalat nimic deosebit, el a fost menținut în supraveghere — prea accentuata lui pasiune numai pentru frumusețile unei zone atît de restrînse fiind considerată suspectă. Era de presupus că respectivul urmărește, în primul rînd, inducerea noastră în eroare cu privire la intențiile sale. Și previziunile noastre s-au confirmat. Nu peste mult timp, prin rețeaua informativă, care fusese dirijată pe lîngă străin, am aflat că îl preocupa culegerea de informații despre exploatările miniere din zonă, calitatea minereului și alte asemenea date. Verificările făcute ne-au permis să stabilim că, între altele, străinul săvîrșise o infracțiune de natură economică, oferindu-ne temeiul legal să-l reținem și să-i curmăm activitatea infracționistă ; în final s-a intervenit pentru trecerea lui pe lista persoanelor indezirabile.

Al doilea caz : cetățeanul străin K.H., venind, de asemenea, repetat pe raza județului, a reușit să-și facă „prieteni" în rîndul cercetătorilor arheologi și muzeografi. Studiindu-se cu atenție acest caz, s-a prevăzut posibilitatea ca străinul să încerce să procure și să scoată din țară unele piese arheologice de valoare, valori muzeistice sau alte asemenea valori aparținînd patrimoniului național. Acționîndu-se în acest sens prin măsuri corespunzătoare s-a stabilit că într-adevăr K.H., în schimbul unor „atenții", obținuse unele piese muzeistice importante, pe care intenționa să le scoată în afara granițelor. În felul acesta a putut fi curmată activitatea ostilă a acestui element dușmănos, luîndu-se, și în acest caz, măsura de a i se interzice în viitor accesul în România.

În activitatea de conducere, un loc central îl ocupă **organizarea muncii, planificarea sarcinilor** ce revin organelor, colectivelor, diferitelor compartimente, în funcție de atribuțiile și competențele pe care le au. Multitudinea problemelor ce se cer a fi rezolvate de către organele de securitate, în condițiile creșterii vertiginoase a valorilor fundamentale ale

socialismului, care trebuie apărate, solicită cadrelor cu funcții de conducere să folosească cît mai judicios și eficient timpul de muncă, să planifice concret activitățile în funcție de cerințele situației operative.

Conducerea inspectoratului nostru a acordat și acordă o mare atenție planificării, atît la nivelul unității, cît și la nivelul organelor, compartimentelor și chiar al fiecărui cadru în parte. Experiența ne-a demonstrat că atunci cînd există o temeinică și concretă planificare a muncii, cînd cadrele de conducere exercită un control exigent asupra modului cum sînt planificate (dar și cum sînt executate) sarcinile, randamentul întregii activități este mai mare, misiunile sînt mai bine îndeplinite și cu rezultate mai bune.

Întrecerea organizată în cadrul inspectoratului „pentru cel mai eficient și mai concret plan de muncă", studierea, aprecierea și notarea fiecărui plan de către un juriu au determinat pe șefii de organe și compartimente să studieze mult mai atent situația operativă, baza de lucru, existentul, calitatea și necesarul de surse de informare — să desfășoare cu alte cuvinte o adevărată activitate „de diagnoză" — adică de apreciere realistă a datelor operative și, pe această bază, să fixeze sarcinile și prioritățile de executare.

Consider ilustrativ, în acest sens, cazul numitului „Drumeș", fost secretar al organizației legionare din Bacău, condamnat după 23 August 1944 la 25 de ani închisoare și grațiat în 1964. O bună perioadă de timp, nefiind lucrat corespunzător, s-au obținut despre el informații sporadice și nesemnificative. La o analiză efectuată în 1973, împreună cu ofițerul operativ respectiv, a fost stabilit un plan detaliat de urmărire calificată a elementului, dosarul fiind luat în control de cadre cu funcții de conducere. Aceste măsuri ne-au permis să stabilim că „Drumeș" se menține în continuare pe poziție legionară, că face apologia organizației legionare în fața unor persoane apropiate și întreține relații „la zi" cu o serie de foști conducători legionari — unii dintre ei domiciliați pe raza altor județe — ceea ce a impus conjugarea eforturilor. Datele obținute au determinat începerea urmăririi penale și curmarea activității dușmănoase a elementului în cauză.

În exercitarea actului de comandă, cadrele de conducere trebuie să-și asigure **un sistem informațional bine organizat și eficient, să ia cele mai corespunzătoare hotărîri, să organizeze și să coordoneze activitatea în funcție de cerințele situației operative.** Avînd permanent în atenție astfel de probleme, conducerea inspectoratului a apreciat, nu de mult, că munca de securitate pe platforma industrială Săvinești (Centrala industrială de fibre chimice, Combinatul de fibre și fire sintetice, Societatea româno-italiană „RIFIL", Combinatul de îngrășăminte cu azot, șantierele de construcții industriale etc.) nu e corespunzător organizată, cooperarea cu organul municipal de miliție desfășurîndu-se anevoios, nu asigură conjugarea eforturilor celor două organe. În consecință, s-a hotă-

rît organizarea unei grupe operative, formată din ofițeri de contrainformații economice și ofițeri de miliție (subordonați serviciului economic), cărora li s-au stabilit concret misiunile. În felul acesta s-a asigurat o mai bună conlucrare între cele două servicii, a crescut aria de cuprindere a problemelor, operativitatea și eficiența acțiunilor întreprinse.

Conducerea muncii de securitate — ca și a celorlalte activități — nu ar avea rezultatul dorit fără o **activitate de control și îndrumare,** a cărei menire este de a scoate la iveală neajunsurile și cauzele acestora, a cunoaște capacitatea cadrelor, creîndu-le comandanților posibilitatea de a verifica viabilitatea hotărîrilor luate, dacă acestea corespund sau nu situațiilor concrete de execuție.

Pentru a avea însă eficiență, **controlul trebuie desfășurat permanent, executat de cadre bine pregătite și cu experiență în muncă, să fie combativ, dar în același timp principial, să urmărească nu numai dezvăluirea neajunsurilor, ci și generalizarea metodelor bune folosite, să promoveze tot ce este nou și util muncii, să stimuleze inițiativele, să ducă la creșterea simțului de răspundere a cadrelor controlate și să fie urmat de îndrumări competente.**

Controalele organizate ~~în cadrul inspectoratului nostru au~~ vizat modul cum sînt executate ordinele, cum sînt îndeplinite sarcinile, modalitățile de acțiune și eficiența activităților. ~~Conducerea inspectoratului~~ a ~~avut însă în~~ preocupare permanentă și controlul stilului și metodelor de muncă ale șefilor de organe, de servicii și alte compartimente, precum și al modului de îndeplinire a propriilor hotărîri. Astfel de controale au scos în evidență de fiecare dată că, pe lîngă rezultatele demne de apreciat, sînt și neajunsuri în activitatea de conducere, în stilul de muncă al unor șefi care nu coordonează activitatea subordonaților, nu-i controlează și uneori se substituie acestora. S-au constatat neajunsuri în activitatea de organizare și planificare a sarcinilor, de control asupra muncii subordonaților la unele cadre cu experiență și vechime în munca de securitate. Trebuie menționat că nu a existat control care să nu constate lipsuri în organizarea, planificarea și îndeplinirea sarcinilor, lucru ce a impus de fiecare dată măsuri de înlăturare a acestor lipsuri — de aici concluzia asupra **rolului dinamizator al controlului în direcția perfecționării pe toate planurile a activității de securitate.**

Exercitarea actului de comandă, îndeplinirea tuturor atributelor funcției de conducere a muncii de securitate, pune în fața noastră, a șefilor de unități, sarcini deosebite, vizînd îndeosebi competența, capacitatea de a comanda, profilul și personalitatea fiecăruia. Iată de ce, fiecare ofițer căruia i s-a încredințat o funcție de conducere trebuie să dispună de o temeinică pregătire politico-ideologică și profesională, să militeze permanent pentru perfecționarea pregătirii personale și, pe această bază, a stilului și metodelor sale de muncă, să dovedească responsabilitate, devotament și dăruire în îndeplinirea misiunilor.

Rețeaua informativă (II)

Recrutarea — un proces de muncă continuu și organizat

În articolul de față ne-am propus să reliefăm succint felul în care au fost însușite și sînt aplicate în practică unele prevederi ale Ordinului nr. 000700/1975 de către ofițerii Inspectoratului județean Constanța. Astfel, cu privire la prevederea că rețeaua informativă trebuie să fie conspirată și formată din persoane temeinic verificate, la nivelul serviciilor operative s-a reanalizat întreaga rețea informativă și s-au stabilit măsurile ce se impuneau. Au avut loc, de asemenea, ample discuții în legătură cu crearea rețelei informative, asupra problemelor ce trebuie stabilite în perioada de studiere și verificare a candidatului; asupra necesității cunoașterii, în afara calităților și posibilităților sale de informare, a unor laturi esențiale privind caracterul acestuia, viața sa particulară etc. Semnificativ, în acest sens, a fost cazul informatoarei „Iris", recrutată în anul 1974 într-o acțiune concretă pe linia compartimentului de contraspionaj (o legătură a unui cetățean străin, suspectat a fi agent al unui serviciu de informații străin). În perioada studiului s-au obținut unele date din care rezulta că „Iris" ascunde cu multă prudență față de familia sa legăturile intime cu cetățeanul străin, pe care-l cunoscuse cu ocazia unor vizite făcute rudelor din străinătate. Aceste date de studiu, completate cu fotografii obținute printr-o combinație informativă, au avut efectul scontat în procesul recrutării și ulterior pe parcursul colaborării informatoarei cu organele noastre.

O problemă amplu dezbătută în cadrul seminariilor a fost cea privind *căile de determinare a candidatului să colaboreze sincer, conștient, organizat și deplin conspirat cu organele de securitate*. În lumina acestei prevederi a ordinului s-a insistat pe necesitatea valorificării complete a materialelor obținute în procesul studierii și verificării candidaților (în funcție de care se alege și metoda atragerii la colaborare). Am avut în vedere, de asemenea, necesitatea realizării unei analize competente a datelor pe care le obțin ofițerii în cadrul studiului ce-l efectuează, pentru a se folosi, de la caz la caz, metode cît mai diversificate. Am discutat în special despre realizarea unor recrutări pe baza materialelor compromițătoare, pe baza cointeresării materiale, a raportării unor sentimente ale candidatului la unele date ce-l compromit, dar care nu sînt de natură să-l pună în situația de a fi tras

la răspundere penală. Opinăm în acest context că în activitatea practică pot exista situații cînd faptele candidatului sînt justițiabile. Considerăm că în această situație (supunînd fiecare caz unei analize atente și de mare răspundere), pentru a se realiza recrutarea se pun mai multe condiții, printre care : să existe un scop major care să reclame realizarea recrutării ; împotriva respectivului să nu fi fost începută urmărirea penală ; să nu existe o altă legătură care să dispună de calități și posibilități pe lîngă obiectivul urmărit, în afara candidatului în cauză.

De asemenea, s-a discutat în legătură cu metoda atragerii treptate la colaborare a unor candidați, aducîndu-se în dezbateri și următorul exemplu : în atenția noastră se afla „Tunaru", despre care se dețineau date că are legături suspecte cu reprezentantul unei firme străine. Ulterior, stabilindu-se că legătura dintre cei doi nu este de natură să intereseze organele noastre, iar pe parcursul urmăririi informative, rezultînd că „Tunaru" dispune de reale calități și posibilități de informare, în urma analizei, s-a hotărît închiderea dosarului prin recrutare.

Din datele de studiu rezulta însă că „Tunaru" are anumite rețineri față de organele de securitate (aspect care a fost verificat în mai multe ocazii, cînd respectivul a intrat în contact cu ofițerul care răspundea de obiectivul unde lucra). În această situație s-a hotărît ca „Tunaru" să fie recrutat prin metoda atragerii treptate la colaborare, intrarea în contact făcîndu-se în baza unei legende plauzibile, determinată și de un interes al său. La întîlnirile ce au urmat cu ofițerul recrutor, s-a urmărit clarificarea unor aspecte privind legătura sa cu cetățeanul străin ; în plus, „Tunaru" a fost determinat să ne informeze și despre alte elemente aflate în atenția organelor noastre. În final, înțelegînd pe deplin sarcinile organului de securitate și însemnătatea problemelor discutate, s-a oferit singur să ne sprijine în mod organizat și conspirat.

Aprobările pentru recrutare, includere și scoatere din rețea, așa cum rezultă din prevederile Ordinului nr. 000700/1975, ridică la nivel superior responsabilitatea, în fiecare caz, a șefilor desemnați a aprecia oportunitatea acestor măsuri. Raportul de recrutare este o necesitate pentru activitatea noastră, avînd în vedere că fiecare recrutare are specificul ei, iar poziția celui în cauză, garanția că va lucra cinstit cu organele noastre trebuie consemnate cît mai veridic.

O altă problemă viu discutată în cadrul inspectoratului nostru — tot pe bază de exemple concrete — a fost munca cu rețeaua informativă. În legătură cu aceasta, în cele ce urmează, dorim să ne referim, de asemenea, doar la unele aspecte, pentru că multitudinea problemelor pe care le ridică această activitate nu poate fi epuizată în spațiul acordat unui singur articol.

Deoarece activitatea de educare și instruire a rețelei informative trebuie să fie un proces de muncă continuu și organizat, am insistat, pornind de la necesitatea realizării unei pregătiri corespunzătoare a ofițerilor înaintea fiecărei întîlniri planificate, pe cunoașterea, în detaliu, a problemelor ce trebuie soluționate cu ocazia discuțiilor, atît în legătură cu sarcinile pe care informatorul le-a avut de rezolvat, cît

și cu cele ce urmează să le rezolve (în funcție de care i se stabilește linia de conduită în cele mai mici amănunte, pentru a nu compromite scopul urmărit).

Un rol important în această pregătire revine cadrelor cu funcții de conducere, care trebuie să participe activ la analiza situației operative din cazurile în care lucrează informatorii respectivi.

În atenția noastră se afla un cetățean român, lucrat prin dosar de urmărire informativă, suspectat că se ocupă cu culegerea de informații din domeniile militar și economic. Se obținuseră date din care rezulta că respectivul manifestă foarte multă prudență, se folosește de o singură legătură (un bărbat care nu are serviciu și e cu mult mai tînăr), nu primește vizite decît foarte rar și, în majoritatea cazurilor rude, cu care discută în șoaptă pe un puternic fond de muzică. In această situație se impunea infiltrarea unui informator care să realizeze, în primul rînd, apropierea de obiectiv și ulterior să primească sarcini concrete, pentru clarificarea suspiciunilor pe care le aveam. Realizîndu-se o instruire și o dirijare atente de către ofițer, cu concursul informatorului care a respectat întocmai indicațiile ce i-au fost date, s-a reușit să se obțină date de mare interes pentru organele de securitate.

☆

Nu același lucru s-a realizat în cazul informatorului „Istrate", prin care urma să se inițieze o combinație informativă în dosarul de urmărire privind obiectivul „Avramescu". În raportul prezentat conducerii inspectoratului s-au prevăzut sarcinile ce trebuiau să fie rezolvate, cît și modalitatea de ducere la îndeplinire a acestora, însă datorită faptului că informatorul n-a respectat indicațiile primite cu privire la momentul și locul unde trebuia să-l abordeze pe obiectiv pentru a-i plasa „informația" (care scontam că-l va interesa), rezultatul a fost nesatisfăcător.

Cu prilejul întîlnirilor cu informatorii s-a avut totdeauna în vedere crearea cadrului propice abordării de discuții care vizau verificarea și dezvoltarea la informator a atitudinii intransigente față de cei care încalcă legile țării, a curajului, inventivității, dragostei pentru munca informativă.

Un mare interes au suscitat și prevederile din ordin care se referă la verificarea rețelei informative, dar despre acest subiect s-au scris mai multe articole în publicația „Securitatea". În legătură cu acest aspect aș dori să se rețină hotărîrea întregului aparat informativ al inspectoratului nostru pentru folosirea unor cît mai diversificate metode de verificare, mai ales a combinațiilor informative.

Locotenent-colonel Chivu GHEORGHIȚA

Educarea rețelei — da !

DAR CUM O FACEM?

Ordinul tovarășului ministru nr. 000700 din 10 iulie 1975, referitor la munca cu rețeaua informativă, asigură cadrul general desfășurării acestei activități, lăsînd în același timp posibilitatea fiecărei unități și fiecărui ofițer să găsească și să aplice căile cele mai bune în vederea obținerii unor rezultate optime.

Este de datoria noastră să găsim aceste căi, să determinăm ofițerii care lucrează cu rețea să țină seama în mod permanent de complexitatea problemei. Dealtfel, nu cred că există cineva care are un minimum de experiență în munca cu rețeaua, care să nu fi constatat că de fapt fiecare informator reprezintă „un caz" pe tot parcursul existenței sale, începînd de la recrutare pînă la încetarea legăturii.

Informatorii luați ca oameni sînt diferiți în ceea ce privește caracterul, concepțiile politice sau religioase, concepțiile despre viață și ceea ce este important — cel puțin în faza inițială — au păreri diferite în legătură cu colaborarea lor cu organele securității statului.

Pornind de la aceste constatări și de la prevederile ordinului, se impune din partea ofițerilor o cunoaștere minuțioasă a fiecărui informator, adoptarea unei linii de conduită corespunzătoare prevederilor din ordin, combinată cu ceea ce este particular fiecărui caz. În felul acesta se va putea realiza dezideratul major al muncii cu rețeaua, anume determinarea fiecărei surse de informare să colaboreze din convingere, să vadă în această colaborare o sarcină patriotică. Atingerea acestui deziderat implică însă un proces complex.

Educarea presupune, între altele, adoptarea unei atitudini atente, răbdătoare, lipsită de rigiditate și îngîmfare. Nu trebuie să scăpăm niciodată din vedere faptul că datorită permanentei împrospătări a aparatului de securitate, la baza relației ofițer-informator *putem aplica criterii de vîrstă*. Ridic această problemă pentru a exprima ideea că un ofițer mai vîrstnic poate îndeplini cu succes rolul de educator al rețelei, mai ales al aceleia tinere, lucru pe care nu poate să-l facă, cu aceleași șanse de reușită, un ofițer tînăr în raporturile sale cu un informator mai vîrstnic. De aici necesitatea ca ofițerii tineri să fie îndeaproape sprijiniți de șefii nemijlociți în domeniul educării și instruirii rețelei.

În raporturile cu rețeaua avem datoria *să ținem seama de personalitatea fiecărui informator*. Este cît se poate de greșită concepția unor ofițeri potrivit căreia informatorul „are numai datoria să ne furnizeze informații, iar părerile proprii să și le țină pentru el". Părerile informatorilor sînt deosebit de utile mai ales atunci cînd aceștia vin cu precizări asupra modului cum văd ei executarea unor misiuni. Nu trebuie să ne supere faptul că nu totdeauna ne potrivim la păreri. Dimpotrivă, avem

datoria să ținem seama de părerile bune, iar asupra celor necorespunzătoare să dăm explicații logice, convingătoare, care să-i facă să înțeleagă că sînt situați pe o poziție greșită.

În continuare, aș dori să prezint pe scurt două cazuri în care ofițerii și-au îndeplinit bine rolul de educatori, reușind prin muncă perseverentă și metode bine alese să creeze informatori de valoare pentru munca informativă.

În cazul „Risipitorul", element cu manifestări ostile și suspect de spionaj, s-a concluzionat, pe baza studiilor făcute, că se impune realizarea unei pătrunderi informative printr-o recrutare din anturajul celui în cauză. A fost deci punctat și studiat un inginer, care după recrutare a primit numele conspirativ „Cristescu". Chiar în procesul recrutării s-a întîmpinat rezistență, „Cristescu" precizînd că faptul de a furniza informații organelor de securitate intră în contradicție cu părerea lui asupra acestei categorii de oameni. Pe baza unei discuții ample, în care ofițerul a urmărit îndeosebi schimbarea concepției candidatului, pînă la urmă acesta a acceptat colaborarea, cu condiția să nu-l considerăm „turnător", ci colaborator al nostru. Munca de clarificare a continuat și după recrutare, iar adevăratele rezultate s-au văzut abia după circa 8 luni, cînd informatorul „a cedat" complet, furnizînd fără rețineri informații de valoare pentru elucidarea cazului.

În cazul informatorului „Romulus", ofițerul a început munca de educare cu mult înainte de realizarea recrutării propriu-zise. În fapt, „Romulus" se afla într-un anturaj de persoane care interesau organele de securitate, în care atrăgea atenția în mod deosebit un cercetător în domeniul chimiei.

La primele contacte, „Romulus" s-a dovedit destul de refractar și puternic influențat de grupul în care se afla. Cu toate că la început ofițerul a ocolit cu grijă o abordare directă a problemei colaborării, „Romulus" a intuit ce se urmărește, venind în întîmpinare cu precizarea că nu va face așa ceva niciodată. Dovedind tact, ofițerul a abordat probleme generale la ordinea zilei, trecînd sub tăcere temerea lui „Romulus". Lucrurile ajunseseră într-o fază în care ofițerul simțea că „Romulus" îl simpatizează și că datorită acestui lucru devine din ce în ce mai deschis în discuții. Hotărînd să împingă lucrurile pe acest făgaș, ofițerul a reușit să creeze asemenea relații încît problema colaborării a putut fi perfectată. Munca de educație a continuat și după recrutare, urmărindu-se, în principal, scoaterea totală de sub influența anturajului și determinarea să furnizeze, fără rețineri, informații despre preocupările acestuia. S-a stabilit pe baza acestor informații că un individ din grup furnizează informații din domeniul tehnic unui cetățean străin.

Reușita acestor recrutări poate fi atribuită deopotrivă abilității cu care ofițerii au știut să efectueze recrutările respective, dar și răbdării de care au dat dovadă în educarea informatorilor.

Problema educării rețelei informative nu poate fi considerată niciodată epuizată. Este o problemă vitală a muncii cu rețeaua și va exista atîta vreme cît va exista aceasta. Principalul este să se desfășoare fără întrerupere, să se facă în mod diversificat, de la caz la caz, și să se materializeze prin crearea în ansamblu a unei rețele puternice, devotată intereselor patriei

Colonel Marin VOICU

Folosirea rezidenților în sectoarele economice

General-maior Viorel TĂURESCU

Prin specific, județul Timiș dispune de un însemnat număr de obiective economice — multe de importanță republicană — în care s-au impus organizarea activității de contrainformații și, implicit, crearea unei rețele informative, corespunzătoare, capabilă să acopere toate zonele vulnerabile, așa cum prevede Ordinul ministrului nr. 000700/1975. Dacă la această cerință avem în vedere numărul redus de ofițeri care lucrează efectiv pe această linie, rezultă în mod evident **necesitatea folosirii unui număr însemnat de rezidenți**, prin care să asigurăm legătura cu rețeaua informativă existentă. Pornind de la aceste considerente, voi prezenta în cele ce urmează cîteva aspecte rezultate din experiența practică de folosire a rezidenților în munca de contrainformații în sectoarele economice.

Pe linie de contrainformații în sectoarele economice avem în prezent un număr însemnat de rezidenți, număr ce va crește pe măsură ce se vor realiza sarcinile de recrutări pe care ni le-am propus. La selecționarea acestor rezidenți am avut în vedere, în primul rînd, prevederile ordinelor în vigoare, precum și experiența cîștigată în activitatea practică. În obiectivele economice din județul Timiș există în prezent un număr mare de foști ofițeri de securitate care dețin diferite funcții. Aceasta ne-a determinat ca pentru legătura cu rețeaua informativă în condiții bune, respectînd prevederile Ordinului nr. 000700/1975, să recurgem la folosirea acestor rezerviști în calitate de rezidenți. Folosind ofițerii de rezervă ca rezidenți realizăm, odată cu asigurarea unei conspirativități depline, o legătură eficientă și o instruire corespunzătoare a rețelei, într-un timp scurt și cu riscuri minime, avînd în vedere experiența respectivilor și posibilitățile (celor încadrați în muncă) de a se întîlni organizat cu sursele date în legătură, date fiind funcțiile și profesiile prestate în cadrul obiectivelor economice.

Pe lîngă aceste considerente, am avut în vedere respectarea unor criterii obligatorii la stabilirea informatorilor care urmau să fie predați în legătura acestor rezidenți. Mă refer în mod deosebit la evitarea predării în legătură a unor informatori cu funcții și pregătire superioare rezidentului ca și a acelora care refuză legătura cu rezidentul.

Am reușit astfel să avem un număr de rezidenți care prin activitatea lor aduc o contribuție importantă la desfășurarea procesului de supraveghere informativă generală, în mod deosebit pe linia prevenirii producerii unor evenimente în obiectivele economice. Exemplificativ este, în acest sens, cazul rezidentului „Radulian", care în prezent ocupă o funcție importantă în cadrul întreprinderii „Electromotor", funcție ce-i permite să se deplaseze nestingherit și să ia legătura cu orice salariat. Acest rezident cu autoritate și prestanță a primit în legătură 10 surse (informatori și colaboratori) de profesii diferite (ingineri, tehnicieni și muncitori), care ne furnizează informații de valoare referitoare la elementele din baza de lucru, ca și despre fapte sau stări de lucruri ce pot produce evenimente cu urmări grave. Ca urmare a instructajului făcut de ofițer și datorită calităților sale, acest rezident nu îndeplinește numai rolul de intermediar între surse și ofițer, ci, pe baza sarcinilor primite, efectuează și instruirea celor dați în legătură.

În multe situații, rezidenții (prin posibilitățile pe care le au personal sau prin rețeaua din legătură) iau măsuri de verificare a unor informații primite, iar în unele cazuri (unde situația operativă nu permite nici un fel de întîrziere) întreprind măsuri de eliminare a stărilor de pericol iminente. Așa a procedat de exemplu rezidentul „Lupu", de la Întreprinderea chimică „AZUR" într-un caz ce prezenta pericol iminent. În cursul lunii iulie 1975, unul dintre cei 7 informatori, pe care îi are în legătură, l-a sesizat verbal că la depozitul de oxid de etilenă nu se respectă integral normele procesului tehnologic privind regimul de temperatură constantă care trebuie menținut în incinta depozitului. Rezidentul, inginer chimist, și-a dat seama de pericolul unei explozii și s-a deplasat imediat la fața locului. Constatînd realitatea celor semnalate, a dispus pe loc măsuri de înlăturare a pericolului. Menționez că acest mod de acționare a rezidentului nu este un caz izolat, ci constituie o regulă în instructajul făcut de ofițer rețelei, inclusiv rezidenților, pe linie de securitate.

Mai sînt însă din păcate și cazuri cînd, netinîndu-se cont de nivelul de pregătire, antecedentele, temperamentul și activitatea rezidentului, de unele diferențe prea evidente între pregătirea, funcția, vîrsta informatorului și a rezidentului, se ajunge la situații de-a dreptul dăunătoare muncii de culegere de informații și uneori chiar la pierderea unor informatori de valoare. Un asemenea caz a fost cel al informatorului „Stoica", inginer la Întreprinderea „Victoria" din Timișoara. Acesta, bine pregătit și cu bune posibilități de informare, a fost predat în legătura rezidentului „Zamfir". Deși anterior informatorul a dat rezultate foarte bune în munca informativă, după predarea în legătura lui „Zamfir" s-a constatat o reducere treptată a activității sale, ajungînd, în final, la evitarea întîlnirilor cu rezidentul. Analizîndu-se cauzele pentru care „Stoica" a încetat să mai furnizeze informații, informatorul a argumentat că nu do-

rește să mai ia legătura cu rezidentul datorită comportării incorecte a acestuia (era văzut în stare de ebrietate la serviciu și în afară), ceea ce i-ar periclita conspirativitatea. Verificînd afirmațiile informatorului, s-a constatat că ele sînt reale. În consecință au fost luate măsuri de corectare a comportării rezidentului și totodată s-a dispus ca informatorul „Stoica" să fie preluat din legătura acestui rezident.

Am avut și alte situații, cînd informatori cu pregătire superioară au fost introduși în rezidențe fără a se ține cont de voința acestora de a nu lucra cu vreun rezident. Acest lucru a făcut ca informatori buni (de exemplu, „Marinel", „Mercur" dați în legătura rezidentului „Anghelescu" de la „Electromotor") să nu-și mai aducă contribuția în munca informativă la nivelul posibilităților lor.

Cele prezentate mai sus au impus instituirea regulei ca **orice predare de informatori sau colaboratori în legătura rezidentului să fie precedată de o temeinică analiză.**

Concomitent cu folosirea rezidenților selecționați din rîndul ofițerilor în rezervă, folosim rezidenți care inițial au fost informatori sau colaboratori cu oarecare experiență în activitatea informativă. Odată cu trecerea unor informatori și colaboratori în rîndul rezidenților, nu am renunțat la folosirea posibilităților lor personale de informare.

În crearea și folosirea rezidenților în sectoare economice există unele ramuri de activitate cu condiții specifice de care organul de securitate trebuie să țină seama atunci cînd se hotărăște crearea în aceste locuri a unor rezidențe. O asemenea situație există de exemplu în cadrul transporturilor feroviare, unde prin specific este necesară o rețea informativă densă. Majoritatea rețelei informative se află în continuă mișcare, avînd un cîmp larg de activitate. În acest sector noi am creat rezidențe în diferite noduri de cale ferată (Lugoj, Timișoara, Sînnicolau-Mare), cărora li s-au dat în legătură informatori pe secții de remorcare. De exemplu, rezidentului „Ravel" de la Lugoj i s-au predat în legătură informatori care activează pe secția de remorcare Lugoj-Ilia, ținînd cont că toți aceștia au într-un fel sau altul legături de serviciu cu stația Lugoj și deci posibilități de deplasare. Rezidentului „Sîmboteanu", din Sînnicolau-Mare, i s-au predat în legătură informatori care tranzitează prin stația Sînnicolau-Mare și deci au posibilități de a se întîlni cu rezidentul.

Am avut și situații cînd am recrutat rezidenți din rîndul revizorilor de sector, cărora le-am dat în legătură rețeaua din sectorul de care răspund, ținînd cont în primul rînd de posibilitățile lor de deplasare. Ulterior am constatat o activitate slabă a acestora, mai ales prin nesesizarea unor aspecte negative privind siguranța circulației și mișcarea, domenii în care ei aveau de fapt sarcini de control. Nici rețeaua din legătură nu semnala asemenea fenomene, avînd rețineri datorită tocmai funcției de control a rezidentului. Aceasta a impus fie renunțarea la asemenea rezidenți, fie folosirea lor pentru legătura cu rețeaua din alte sectoare.

După aprecierea noastră, bazată pe experiența cîștigată în activitatea practică, stimularea materială a rezidenților, se înțelege, în limita mijloacelor financiare puse la dispoziție, are un rol deosebit în mobilizarea lor la îndeplinirea cu conștiinciozitate a sarcinilor.

În atenția conducerii Inspectoratului județean Timiș stă îmbunătățirea continuă a activității cu rezidenții, atît pe linie de contrainformații în sectoare economice, cît și pe celelalte linii de muncă. În acest scop s-au organizat analize la diferite niveluri și schimburi de experiență, în care am urmărit generalizarea activității pozitive acumulată de unii ofițeri în munca cu rezidenții. Respectivele analize ne-au permis, totodată, să reținem cîteva probleme care își vor găsi rezolvarea în viitor.

— Pe raza județului Timiș se află un număr mare de întreprinderi, aparținînd industriei ușoare, în care lucrează în majoritate femei. Aceasta a impus crearea unei rețele feminine destul de numeroase, cu complicațiile ei în ce privește asigurarea unei legături eficiente și conspirate. Am studiat posibilitatea ca o parte din rețeaua feminină să fie organizată în rezidențe, conduse de rezidenți femei. Pe această linie am întîmpinat multe greutăți în determinarea rețelei feminine de a lucra prin intermediare (rezidente), majoritatea refuzînd categoric acest lucru.

Același fenomen apare uneori în situația unor informatori cu pregătire superioară (ingineri, economiști). Dacă avem în vedere că numărul acestora este destul de mare și pe măsură ce se realizează programul de recrutări el va crește, trebuie să o reținem ca o problemă căreia urmează să-i găsim o rezolvare pozitivă în activitatea practică.

— Există încă probleme de ordin subiectiv în activitatea unor rezidenți. Avem rezidenți care sînt simpli intermediari între ofițeri și sursele din legătură, fără să-și aducă vreo contribuție la instruirea acestora. De asemenea, avem încă rezidenți care pierd legătura cu rețeaua, fără să o mai reia din proprie inițiativă. În asemenea situații sînt necesare intervenții repetate din partea ofițerului, ceea ce duce la îngreunarea muncii acestuia.

Am apreciat că ofițerii care au în legătură asemenea rezidenți nu pot fi absolviți de răspunderea ce le revine pentru o asemenea activitate a rezidentului, motiv pentru care este necesar să se acționeze cu răspundere în fiecare caz în parte, atît de către lucrători, cît și de către șefii acestora, în vederea remedierii neajunsurilor în munca cu rețeaua informativă de securitate.

REZIDENTUL

o verigă indispensabilă a muncii informative

Numărul mare (şi în continuă creştere) de informatori şi colaboratori recrutaţi, mai ales în ultima perioadă, de către ofiţerii de securitate din cadrul Inspectoratului judeţean Galaţi pe linie de contrainformaţii în sectoarele economice şi pe alte linii, amplasarea surselor de informare în locuri şi medii dispersate la distanţe apreciabile, programul de lucru al întreprinderilor pe schimburi şi sarcinile complexe ale urmăririi informative au condus la apariţia a numeroase dificultăţi în ce priveşte realizarea legăturii cu reţeaua. Iată de ce, concomitent cu măsurile vizînd îmbunătăţirea compoziţiei reţelei informative, am acordat o atenţie deosebită recrutării şi utilizării rezidenţilor. În cele ce urmează ne vom referi pe scurt la unele probleme şi aspecte de ordin conceptional, organizatoric şi metodologic pe care le-am avut în vedere în activitatea practică de creare şi utilizare a acestora.

Din controalele şi analizele pe care le-am efectuat a rezultat că, deşi problema selecţionării şi utilizării rezidenţilor este clar fundamentată prin Ordinul tovarăşului ministru nr. 000700/1975, unii ofiţeri manifestă încă anumite reţineri cînd e vorba de a trece la realizarea în practică a acestui deziderat, fapt ce ne-a determinat să întreprindem măsuri corespunzătoare de *însuşire temeinică a prevederilor ordinului* susmenţionat. În acelaşi timp, şefii ierarhici au acordat *sprijin ofiţerilor din subordine în activitatea practică* de punctare şi selecţionare a unor rezidenţi.

În această activitate am pus accentul pe studierea, verificarea şi selecţionarea persoanelor punctate. În primul rînd am avut în atenţie pe cei mai buni informatori şi colaboratori, cu experienţă, verificaţi şi capabili să desfăşoare o muncă calificată cu reţeaua încredinţată. De asemenea, am punctat, selecţionat şi folosit în calitate de rezidenţi ofiţeri în rezervă ai Ministerului de Interne şi ai Ministerului Apărării Naţionale.

La organizarea fiecărei rezidenţe am avut în vedere atît particularităţile obiectivului, sectorului de activitate, punctului vulnerabil etc. în care activează, situaţia informativ-operativă existentă în locul respectiv, atribuţiile de serviciu ale celui în cauză, cît şi persoanele ce urmează să le fie predate în legătură, natura relaţiilor cu acestea, precum şi posibilităţile de informare şi de realizare a legăturii.

O atenţie deosebită acordăm instruirii permanente, atît a rezidenţilor, cît şi a persoanelor predate în legătură. Întîlnirile mai des realizate la începutul colaborării, instructajele asupra liniei de conduită, dozarea sarcinilor, stabilirea unor sisteme eficiente de legătură, precum şi atenţia acordată aspectelor legate de conspirativitatea colaborării ori de punctualitate, toate acestea contribuie într-o măsură hotărîtoare la formarea unor deprinderi utile atît la rezidenţi, cît şi la informatorii din legătura lor, implicit la obţinerea unor rezultate concrete.

Întreaga reţea informativă inclusă în rezidenţele existente în obiectivele economice este instruită şi dirijată pentru îndeplinirea, în primul rînd, a principalului deziderat : *prevenirea.* Aportul rezidenţilor la realizarea în mod eficient a activităţii de prevenire este deosebit de important. Pe baza informaţiilor furnizate de rezidenţi, în ultima perioadă de timp au fost prevenite o serie de fenomene negative care puteau favoriza sau genera explozii, avarii şi incendii.

De exemplu, rezidentul „Mihalache", din sectorul furnale al Combinatului siderurgic Galaţi, fiind sesizat de colaboratorul „Istrate", aflat în legătura sa, că în furnalul nr. 1 au loc fenomene care pot produce perforarea acestuia, a trecut imediat la verificarea semnalării. Aspectele sesizate confirmîndu-se, „Mihalache" a mobilizat specialiştii competenţi şi personalul de serviciu, care au întreprins măsurile ce se impuneau, înlăturînd starea de pericol, asigurînd astfel funcţionarea normală a furnalului.

Într-o altă situaţie, rezidentul „Mihalache", informat de colaboratorul „Manea" că furnalul nr. 2 prezintă defecţiuni la sistemul de evacuare a fontei, existînd pericolul deversării acesteia pe platformă, a verificat pe loc informaţia şi a luat măsuri corespunzătoare de înlăturare a defecţiunilor şi de asigurare a descărcării furnalului în condiţii normale.

Iată deci doar două cazuri în care rezidentul, prin natura funcţiei pe care o deţine, a intervenit direct pentru prevenirea sau înlăturarea unor fenomene negative ori stări de pericol.

De remarcat că rezidentul a acţionat conform instructajului primit pentru situaţii care impuneau măsuri de prevenire urgente, încunoştinţîndu-l ulterior pe ofiţerul de securitate.

Într-un context asemănător se înscriu şi unele intervenţii ale rezidentului „Zora" din cadrul unui depozit de materii prime. Acesta, fiind sesizat de informatorul „Mihai" că personalul I.C.M.S. din Galaţi nu efectuează în condiţii corespunzătoare probele tehnologice „în gol" la instalaţiile de electrofiltre, fapt ce poate conduce la avarierea acestora cu prilejul punerii lor în sarcină, a trecut imediat la verificarea informaţiei. Convingîndu-se că datele sesizării sînt reale, el a întreprins măsuri de oprire a probelor tehnologice şi a solicitat intervenţia organelor competente ale constructorului, pentru a efectua constatări şi a dispune efectuarea probelor în bune condiţii.

De asemenea, primind o informaţie că banda transportoare „T.I." din sectorul său de activitate prezintă fenomene de patinare care pot conduce la ruperea acesteia şi la accidentarea muncitorilor, „Zora" a procedat de îndată la verificarea semnalării. Constatînd că există defecţiuni, el a dispus oprirea benzii şi a sesizat specialiştii însărcinaţi cu lucrările de reparaţii şi întreţinere, care au intervenit în mod operativ pentru remedierea defecţiunilor în cauză.

O contribuţie importantă aduc rezidenţele în activitatea de culegere a informaţiilor. Informaţiile de primă sesizare furnizate în legătură cu o serie de deficienţe sau neglijenţe în păstrarea şi manipularea

documentelor ce constituie secrete de stat, comportamentul suspect al unor specialiști și comercianți străini aflați în obiectivele economice, relațiile neoficiale stabilite de salariați români cu cetățeni străini, poziția și manifestările ostile ale unor persoane etc. au constituit, în multe cazuri, temeiul deschiderii de dosare de urmărire informativă ori al luării de măsuri de prevenire.

Organizînd un sistem eficient și operativ de legătură cu rezidenții, informațiile furnizate de aceștia ajung în timp util în posesia ofițerilor noștri, ceea ce îngăduie intervenții oportune.

De exemplu, rezidentul „Petrescu" a fost sesizat de colaboratorul „Nicu" că la o fabrică de pe platforma combinatului siderurgic ventilatoarele cuptoarelor de temperare nu funcționează corespunzător, fapt care poate genera o explozie. Prin sistemul stabilit pentru cazurile urgente, „Petrescu" a transmis ofițerului din legătură informația în timp util. Deplasîndu-se imediat la fața locului, ofițerul a întreprins măsuri de verificare și remediere a defecțiunilor constatate.

Rezidentul „Stan", care lucrează pe linie de protocol într-o întreprindere gălățeană, participînd la o discuție ce viza încheierea de tranzacții cu reprezentanții unei firme occidentale, a constatat că doi specialiști ai părții române au manifestat multă ușurință în acceptarea unor clauze dezavantajoase, stipulate de partenerii străini. Informîndu-l cu operativitate pe ofițerul ce-l avea în legătură, acesta, chiar în timpul desfășurării tratativelor, a putut preveni încheierea unui contract dezavantajos nouă.

Rezultatele obținute pînă în prezent reliefează că majoritatea rezidențelor create funcționează cu un randament bun, atît în ce privește volumul informațiilor furnizate, cît și pe linia acțiunilor de prevenire a unor evenimente deosebite, dovedindu-se astfel ajutoare deosebit de prețioase pentru ofițeri.

Aceasta nu înseamnă însă că în activitatea de creare și utilizare a rezidențelor nu mai avem minusuri, că nu mai sînt încă aspecte pe care să le analizăm în vederea aplicării de măsuri eficiente.

Numai faptul că pe platforma combinatului siderurgic există și se construiesc încă un număr mare de puncte de lucru, unde se pot produce evenimente deosebite și în care rezidențele create nu sînt suficiente ori nu funcționează la nivelul cerințelor actuale, reclamă din partea noastră întreprinderea de noi acțiuni, luarea de măsuri adecvate situațiilor nou apărute.

Avem cazuri în care unor rezidenți nu li s-au predat în legătură un număr suficient de informatori și colaboratori, pe măsura capacității și posibilităților de care dispun. Deși puține la număr, există totuși rezidențe care nu funcționează la randamentul cerut, aportul informativ al acestora fiind necorespunzător cerințelor. Imperfecțiunile și neajunsurile constatate pe această linie au făcut obiectul unor analize, finalizate cu măsuri operative concrete.

Experiența acumulată și rezultatele obținute în ultima vreme în munca cu rețeaua informativă ne îndreptățesc să concluzionăm că *recrutarea și utilizarea rezidenților, ca mijloc eficient de legătură cu rețeaua informativă*, reprezintă o problemă actuală de mare importanță pentru realizarea unei munci informative la nivelul cerințelor prezente și de perspectivă.

Locotenent-colonel George FLORESCU

Pornind de la practică

În scopul unui schimb de experiență, publicăm în numărul de față o masă rotundă organizată la Inspectoratul județean Cluj al Ministerului de Interne, referitoare la **activitatea de propagandă în rîndul populației.** Mulțumim pe această cale conducerii inspectoratului pentru sprijinul acordat și tuturor participanților pentru ampla contribuție la dezbateri.

În principal, discuțiile purtate — care au urmărit o multitudine de aspecte — pot fi grupate pe trei probleme mari :

I. **Aspecte de organizare a activității de propagandă în rîndul populației.**

II. **Reușite — și încercări — originale de soluționare a unor necesități de propagandă ridicate de practică.**

III. **Eficiența acțiunilor organizate.**

Conform tradiției publicației noastre, nu considerăm discuțiile închise, rămînînd ca tema să poată fi abordată în continuare de cititori, în alte materiale.

I.

Locotenent-colonel CĂLIAN LIVIU : *Fac precizarea că răspund de colectivul care își desfășoară activitatea pe linie de învățămînt, cuprinzînd centrul universitar. În acest sector trebuie să privim activitatea de propagandă în rîndul populației în strînsă legătură cu specificul, foarte diferit, al domeniilor noastre de activitate. Consider că* eficiența e legată de buna cunoaștere a acestui specific, de necesitățile practice de prevenire, ridicate de viață. *Să reținem deci că municipiul Cluj-Napoca are în prezent un număr mare de institute, unde se fac cercetări științifice, că avem aici și un însemnat număr de cetățeni străini, veniți ca studenți sau pentru a-și pregăti lucrările de doctorat. La începutul acestui an, ne-am făcut în primul rînd o planificare*

exactă asupra modalităţilor de popularizare a actelor normative în vigoare — în funcţie de particularităţile instituţiilor vizate — ţinînd seama de contactele periodice, sau zilnice, cu cetăţenii străini. In urma analizei efectuate în acest scop, am ajuns la concluzia obligativităţii reorganizării activităţilor de protocol. S-a discutat cu conducerea fiecărei instituţii de învăţămînt asupra eficienţei acestei activităţi şi s-au operat schimbări, înlocuiri ale unor persoane, acolo unde a fost cazul. Tot sub aspect organizatoric vorbind, ne-am orientat atenţia asupra unor conferinţe de popularizare a actelor normative — ţinute de cadre cu funcţii de conducere din învăţămînt sau de noi — dar care să pornească de la unele întrebări repetate ce ne fuseseră puse de diferite persoane. Scopul era deci elucidarea unor neclarităţi, legate mai ales de comportamentul cetăţenilor români în ţară şi în străinătate, în contact cu străinii. Au mai fost tot de la început prevăzute şi discuţii individuale *cu cadre didactice, care urmau a se deplasa în străinătate.* Colonel DUMITRAŞCU NECULAI : *Aş vrea să completez această idee, de natură organizatorică. Propaganda în rîndul populaţiei face parte integrantă din activitatea de prevenire desfăşurată de organele de securitate şi care, ştim bine cu toţii, este o sarcină principală, pusă în faţa noastră de conducerea superioară de partid. Dar o* bună activitate preventivă se desfăşoară desigur pe baza analizării atente prealabile a particularităţilor locale. *Noi am pornit deci de la elaborarea unui* studiu *amplu, efectuat asupra mediilor şi locurilor unde pot avea loc infracţiuni. Acest studiu, efectuat la nivelul conducerii inspectoratului, s-a dovedit foarte util, în sensul că ne-a ajutat să ne orientăm sarcinile, să ne repartizăm corect forţele, pentru a executa un control informativ în toate sectoarele importante şi a ne lărgi sfera muncii contrainformative cu măsuri concrete, cît mai diversificate cu putinţă. Am descoperit, totodată, existenţa unor medii sau obiective care ne scăpaseră în trecut din atenţie şi am stabilit nişte „locuri obligatorii de trecere", care trebuiau, ele în primul rînd, controlate cu reţea şi mijloace speciale. Şi unde desigur era necesar să fie executată o intensă activitate propagandistică. Mă refer mai ales la categoria tinerilor fără ocupaţie (sau sporadic angajaţi în diferite unităţi mici), care în trecut fuseseră pierduţi din vedere şi de care nu se mai ocupau nici instituţiile, nici organizaţiile de tineret, nici chiar părinţii.* Locotenent-colonel TALOŞ VASILE: *Vreau să adaug la cele spuse* ideea consultării — în momentul elaborării planului anual de propagandă — cu cît mai mulţi ofiţeri, *din cei chemaţi să desfăşoare propriu-zis această activitate, în obiective. Pe linie de contrainformaţii în sectoarele economice, eficienţa muncii de prevenire e hotărîtoare. Dar această activitate trebuie desfăşurată cît mai diversificat, în funcţie de obiective, pentru că la C.F.R. este un specific, la o uzină unde se desfăşoară cercetări altul, în cooperaţia de consum altul. În afară de asta, numărul mare de acte normative, complexitatea vieţii moderne impun operativitate şi varietate în activitatea preventivă, fie că e vorba de manipularea documentelor secrete, fie că e vorba de accesul în obiective etc. De aceea, consultarea oamenilor care răspund direct de obiective în momentul elaborării planului de propagandă mi se pare foarte importantă.* Colonel OPREA IOAN: *În legătură cu această varietate de forme de propagandă, vreau*

să menţionez cîteva. Se constată — în mod îmbucurător — creşterea interesului salariaţilor în a-şi însuşi normele legale. Vreau să spun, un efect al activităţii de propagandă desfăşurată pînă acum a fost stimularea interesului personal al individului pentru a cunoaşte şi respecta legea ; mai ales în sectoarele unde se pot face uşor greşeli mărunte, dar cu consecinţe foarte neplăcute ; adică în cele unde se vine permanent în contact cu străinii. De aici, ca modalităţi, au fost folosite discuţiile individuale, conferinţele, punerea în dezbatere a unor cazuri etc. Nu este momentul să insist asupra lor. Dar ne-am dat seama că există o modalitate mai bună de propagandă în unele sectoare, aplicabilă chiar înainte de a-şi începe salariatul munca într-un obiectiv. Iată, de pildă, în cursurile care sînt organizate de O.J.T. Cluj pentru pregătirea unor ghizi, s-au introdus şi lecţii cu caracter contrainformativ, ţinute de oameni verificaţi, bineînţeles, şi care să ştie să pună cu tact această problemă. La noi au dat bune rezultate aceste lecţii. Locotenent-colonel DOMNIŢA NICOLAE : *În ce priveşte acest aspect al organizării muncii de propagandă, noi am elaborat un plan de activităţi, pe care l-am completat cu unele aspecte din planul orientativ ordonat de conducerea ministerului. La baza planului nostru a stat studiul despre care s-a vorbit puţin mai înainte. Planul a fost desigur înaintat spre aprobare şi aprobat de secretariatul Comitetului judeţean de partid. Nu cred că este cazul să înşir toate cele prevăzute în plan — el prevedea diferite articole în presa locală, ştiri, materiale difuzate prin studioul judeţean de radio, staţii uzinale de radioamplificare, vizionări de filme realizate de serviciul cinematografic al ministerului, întîlniri cu populaţia, mergînd pînă la căminele culturale, A.C.R. etc. Acest plan a fost deja în cea mai mare parte realizat. Vreau să fie reţinute însă două idei. Una este aceea a* folosirii cît mai variate a tuturor mijloacelor care ne stau la dispoziţie *şi a oamenilor care ne pot ajuta. Şi aici noi am preluat şi extins o idee, din Buletinul „Securitatea" de fapt, aceea a* folosirii oamenilor calificaţi şi interesaţi în popularizarea legilor, din întreprinderi, jurisconsulţii în special. *A doua idee, dar cea mai importantă, este aceea a* raportării organelor de partid şi a consultării permanente cu organele de U.T.C., cu specialişti din diferite domenii de ştiinţă, artă şi cultură, *care — solicitaţi fiind — ne-au ajutat în mod eficient, în realizarea scopurilor noastre.*

II.

Locotenent-colonel CĂLIAN LIVIU : *În ce priveşte realizările şi încercările mai mult sau mai puţin originale, nu voi face o enumerare a modalităţilor cunoscute, mă opresc la dezbaterile publice care au avut loc în mediul studenţesc, cinci în acest an. Un aspect care mi se pare demn de a fi relevat este numărul mare de participanţi : studenţi, asistenţi, profesori. Dar în mod special au fost invitaţi să participe cei predispuşi a cădea în greşeli similare, stabiliţi de noi prin muncă informativă. Vreau să subliniez deci această* îmbinare a activităţii informative cu cea de propagandă. *De fapt, e normal să fie aşa, munca e una sin-*

gură, scopul e același, vreau să remarc doar că o bună, o eficientă activitate pe propagandă în rîndul populației nu se poate duce decît pe baza unei munci informative, care oferă : datele orientative necesare, oamenii care trebuie vizați direct ori indirect, reacțiile probabile. Și care urmărește efectele. Deci vedem dacă s-a desfășurat bine sau nu acțiunea de propagandă. Alt aspect ar fi acela al mediului unde se desfășoară dezbaterea. De regulă, asemenea dezbateri se desfășoară în centrele universitare. Noi am avut însă un caz, cînd studenții erau în practică la o uzină, și i-am pus în dezbatere acolo, imediat, în fața muncitorilor. Rezultatul a fost foarte bun. Cred că ar merita reținut și încercat și în alte inspectorate. Colonel DUMITRAȘCU NECULAI : Efectul bun al acestor dezbateri nu a fost constatat însă doar în rîndul tinerilor din centrul universitar. Am organizat prelucrări publice ale unor cazuri de abateri și în întreprinderi ori instituții, prelucrări care s-au dovedit de asemenea foarte eficace. Aici ar fi de reținut însă două chestiuni : În primul rînd, realizarea unor asemenea dezbateri trebuie făcută cu aprobarea organelor de partid, a conducerii ministerului și a conducerii direcțiilor de linie, care ne-au dat, la timp, indicații deosebit de bune. În al doilea rînd, aceste acțiuni nu trebuie să reiasă că emană de la organul de securitate, ci de la conducerile întreprinderilor și instituțiilor, de la redacțiile ziarelor etc. Practica a dovedit că este bine așa, că efectul este mult mai mare. Chiar în cazul unor simple prelucrări de acte normative, este mai bine ca oamenii de acolo, din obiective, să efectueze prelucrările. Ceea ce nu înseamnă că rolul nostru scade ; din contră. Pentru că o bună prelucrare, chiar a actelor normative, poate și trebuie să fie axată pe necesitățile concrete, pe neregulile stabilite de noi, trebuie să fie însoțită de exemplificări, chiar dacă aceste exemplificări nu sînt expuse de noi, ci de instructori ai comitetului județean sau de conducători de întreprinderi. Aș mai releva un aspect, acela al activității individuale desfășurate cu unele persoane. Aceasta e aplicabilă mai ales în domeniile mai sensibile, cum ar fi redacții, edituri, instituții de știință, artă și cultură. Acești oameni nu numai că trebuie feriți de greșeli, dar ei sînt cei ce ne pot ajuta foarte mult, dacă știm cum să ni-i apropiem. Și, chiar dacă în acest an s-a făcut în județul nostru mai puțin decît în alți ani — cantitativ vorbind, adică s-au publicat mai puține materiale, deși s-ar fi putut mai mult — sub aspectul calității s-au realizat lucruri bune. Am reușit să prevenim, de pildă, strecurarea la tipar a unor materiale greșit orientate din punct de vedere ideologic, la noi sau chiar în alte județe. Dar mai ales ofițerii au procedat în așa fel încît să fie căutați de acești oameni, care vor să se consulte cu noi, în probleme care scot în evidență concepțiile negative ale unor elemente sau proceduri care încalcă legile țării. Colonel OPREA IOAN : Tot pornind de la activitatea practică — fără a minimaliza, desigur, rolul planului inițial — cred că trebuie exploatate imediat toate posibilitățile ivite, că propaganda actuală și munca de prevenire în general trebuie să fie foarte maleabile și prompte, în funcție de ce se petrece în obiectivele de care răspundem. Am să dau cîteva exemple concrete întîi : La o întreprindere, benzile de la calculator nu erau asigurate, ci împrăștiate peste tot. Asta deși ele aveau stocate o serie de informații care — cît timp fuseseră în dosare — erau foarte riguros încuiate în case

de fier, ca documente secrete. În alt caz, „Cernat", un specialist străin venit pentru a-și pregăti o lucrare de doctorat la noi a încercat să speculeze buna-credință a universitarilor români, cerînd cu nevinovăție date foarte secrete, care, chipurile, îi erau necesare pentru lucrarea sa, aprobată să fie realizată la noi de Ministerul Educației și Învățămîntului și de Academie. Trucul folosit de el era acela că nu își precizase exact tema de cercetare, nu limitase adică sfera problematică. Se pot scurge date însă și din cauza lipsei de vigilență a cetățenilor români, fără nici un amestec din afară. Am constatat adică formalism în darea aprobărilor pe diferite lucrări cu caracter de cercetare, menite a fi trimise în străinătate. E aici o greșeală de înțelegere a esenței fenomenului, se consideră adică secrete de stat doar lucrările închegate, aflate în faza de brevetare etc. Dar în faza de lucru, chiar dacă acele lucrări sînt avansate, se dau foarte ușor avize, uneori nici măcar de către directori, ci de diverși locțiitori. La Direcția presei, unde oamenii aceia sînt și ei foarte aglomerați și nu pot fi oricum chiar atît de multilaterali pe cît ar fi poate necesar, viza este dată mai mult în funcție de avizul întreprinderii. Și uite așa, am constatat că există posibilitatea să se scurgă o serie de date importante. Sigur că în toate aceste cazuri concrete am luat măsuri imediate, dar am început, paralel o activitate de pregătire contrainformativă a salariaților din alte instituții similare, pentru a evita repetarea fenomenelor. Colonel DUMITRAȘCU NECULAI : Să nu uităm și simpozioanele, conferințele, expozițiile internaționale, unde de asemenea conducerile întreprinderilor și instituțiilor nu controlează uneori suficient de atent cu ce pleacă în servietă participanții. Colonel OPREA IOAN : Iar în cazurile acestea — stabilite informativ — ca și în cele de care vorbeam mai înainte, a fost necesar să facem o „derulare" a etapelor parcurse, pentru a ajunge înapoi, la cauze și la oamenii care manifestaseră neglijența inițială. Iar odată descoperite cauzele, se poate trece la pregătirea contrainformativă, știind acum exact ce e necesar, în acel moment, să prevenim. Să mai reținem că, în scop propagandistic, nu e necesar să publici neapărat un material în presă. Uneori nu e nici indicat. Dar dacă faci o bună prelucrare ori o reușită dezbatere, ori se aplică în mod just amenzi, ori e arestat cineva la o uzină, celelalte unități de profil intră la rîndul lor în alertă, iau imediat măsuri sau ne caută, pentru a ne consulta. Asta ca să nu se trezească și ei cu niște necazuri similare. Locotenent-colonel TALOȘ VASILE : Fără a nega rolul practicii și nevoia de a exploata imediat situațiile ivite, cred că trebuie prevăzute, de la începutul anului, în planul de propagandă în rîndul populației, anumite acțiuni, la date precise. Noi am luat, de exemplu, la începutul anului datele cînd urmau să se țină adunările generale ale oamenilor muncii în diferite întreprinderi și — în înțelegere cu conducerile acelor întreprinderi — am prevăzut anumite acțiuni propagandistice care să fie „brodate" pe temele puse în discuție. Colonel DUMITRAȘCU NECULAI: Da, această bună cooperare cu conducerile unităților este un aspect de mare importanță în reușita propagandei, la care aș adăuga schimbarea opticii unor ofițeri. Aceștia este foarte necesar să înțeleagă mai mult că munca de propagandă, parte integrantă din cea de prevenire, nu interesează doar pe ofițerul care răspunde de ea pe inspectorat, ci ne interesează pe toți. Fiecare răspunde în sectorul său de activitate, fie-

care trebuie să fie preocupat de a găsi modalităţile cele mai bune, *cele corespunzătoare domeniului său de muncă.* Colonel PEREŞ ALEXANDRU: *Dar aceste modalităţi sînt foarte multe. Eu aş distinge, în concluzie la cele spuse, trei categorii: Prima,* acţiuni directe, *cu participarea ofiţerilor. Intră aici prelucrări urmate de filme, articole scrise, interviuri etc. Sînt adică unele cazuri cînd prezenţa noastră directă, deschisă, este necesară. Iată, la centralele C.F.R. sînt situaţii cînd sînt relevate în faţa întregului personal anumite aspecte petrecute şi care au dat ori puteau da naştere unor evenimente grave. Cînd se vizează ca angajaţii să înţeleagă că sînt* obligaţi *să nu treacă nepăsători pe lîngă anumite fapte ce se pot petrece în zona lor de responsabilitate şi cînd ofiţerul trebuie cunoscut, personal, de salariaţi. În urma unor asemenea acţiuni, noi am avut suficiente situaţii cînd salariaţii l-au oprit ulterior pe ofiţer, ori l-au căutat, să-i sesizeze un fenomen sau altul, de care luaseră cunoştinţă. O situaţie asemănătoare apare şi în cazul salariaţilor care pleacă în străinătate la lucru pe o perioadă mai mare de timp sau la tratative* comerciale. *Discuţiile cu ei, individuale de regulă, îi ajută să se ferească de anumite neplăceri, care deseori pot da şi complicaţii mari... A doua categorie,* cea indirectă, *se referă la acţiuni întreprinse la solicitarea noastră, pe baza unei anumite documentări, de către* jurisconsulţi, *ziarişti, specialişti. Dacă* sînt *bine pregătite, asemenea conferinţe sau articole,* care cuprind fapte concrete *de* viaţă, *pot avea un efect foarte bun. Noi am avut cazuri cînd, imediat după asemenea acţiuni, ne-am trezit la poarta inspectoratului cu diferite persoane care... se simţiseră vizate! Şi care ne-au sesizat nişte fenomene, şi-au luat angajamente etc... Şi o a treia categorie de modalităţi,* „din umbră" *aş numi-o eu, unde acţionează* în principal *oamenii din reţea, fără a-şi declara calitatea, bineînţeles. Iată, spre exemplu, la întoarcerea din străinătate, bursierii de regulă, obişnuiesc să ţină în faţa colegilor, informări în legătură cu temele profesionale. Unii dintre aceşti bursieri au vorbit şi despre anumite încercări prin care trecuseră în mod real în străinătate, relatînd fapte concrete, impresionante. Efectul e foarte puternic. Oamenii aud chiar din gura unor colegi ai lor cum s-au petrecut lucrurile şi sînt foarte atenţi, interesaţi. Procedeul merită reţinut, cred eu, dar trebuie folosit cu atenţie, nu neapărat de informatori, nu de toţi informatorii care merg în străinătate, ci doar de oameni cu foarte mult* tact. *Altminteri, efectul poate fi anulat ori poate fi chiar contrar celui dorit.*

III.

Locotenent-colonel CĂLIAN LIVIU: *Despre acest aspect, al eficienţei acţiunilor de propagandă, nu este uşor să vorbeşti. Un om poate asista la un proces public sau la o prelucrare, poate citi un articol sau o carte şi se întîmplă ca abia după un an, ori după trei, el să vină în contact direct cu o situaţie, cu un fapt similar celui care l-a impresionat cîndva, să-şi amintească abia atunci şi să sesizeze; ori să se ferească să intre într-o încurcătură. Statisticile deci în cazul acesta nu sînt concludente. Pot să vă spun totuşi că, după dezbaterile care au avut loc în ultimul an, am avut cazuri de tineri care* fuseseră ori nu fuseseră direct vizaţi, *dar care ne-au semnalat aspecte de interes operativ. Unul ne-a sesizat despre un cetăţean care pusese în vînzare cărţi cu caracter fascist. Şi era adevărat. Altul, acum trei zile chiar, ne-a dat un material scris despre doi tineri care voiau să treacă fraudulos frontiera. Interesantă mi se pare atitudinea lui în această situaţie. Ne-a spus că el a înţeles — în urma celor ce se întîmplaseră în cazul lui — că organele de stat nu urmăresc neapărat arestarea, că a constatat* atitudinea umanitară *cu care a fost tratat el şi colegii lui. Mi se pare semnificativ. Semnificativ, iar ca idee propagandistică, demnă de exploatat.* Locotenent-colonel TALOŞ VASILE: *Eficienţa poate fi constatată şi în cointeresarea, în ultimul timp, a unor factori de conducere din întreprinderi, în a ne sprijini mai mult în activitatea de propagandă. Au înţeles deci şi ei anumite lucruri, pe care cîndva le priveau mai superficial.* Locotenent-colonel DOMNIŢA NICOLAE: *De fapt, problema aceasta a eficienţei a fost atinsă şi pe parcursul discuţiilor, eu precizez doar că a crescut mult, în ultimii ani,* numărul *cetăţenilor care sesizează din proprie iniţiativă diferite aspecte, dînd, unii dintre ei, indicaţii foarte precise în legătură cu diverse stări de lucruri nesănătoase, chiar dacă nu sînt direct vizaţi.* Colonel PEREŞ ALEXANDRU: Cred că eficienţa depinde mult de inventivitate, de originalitatea procedeelor folosite, *care trebuie să fie mereu înnoite şi adaptate la specific. Iată, un efect bun am obţinut noi în următoarea situaţie. Ne deranja faptul că o anumită ambasadă chema în mod repetat, sub diferite motive, pe unii cetăţeni anume vizaţi, care urmau să iasă din ţară şi îi exploata informativ. S-a ivit la un moment dat un fapt: unor asemenea cetăţeni ambasada le-a retras viza de plecare. Ne-am gîndit că necesită să fie exploatată situaţia. Şi am făcut să se afle în cercurile interesate, cît mai multe despre aceste cazuri reale de retragere ale vizelor de plecare. Efectul: foarte mulţi cetăţeni care primiseră viză au evitat să mai calce pe la ambasadă. În altă ordine de idei însă, trebuie să spunem că noi nu am folosit în anul acesta în suficientă măsură toate posibilităţile pe care le aveam la dispoziţie, mă refer la presă în special. Au fost cîteva cazuri frumoase, publicistice, care, din prudenţă, am evitat să le dăm. Cele pe care le-am dat, după obţinerea aprobărilor respective, pot spune că au fost valorificate în mod corespunzător.* Locotenent-colonel POP ALEXANDRU: *Aş vrea să adaug o singură problemă, aceea a necesităţii intensificării propagandei noastre pe linia educării cadrelor, mă refer mai ales la cele care nu lucrează direct în informativ şi la educarea familiilor cadrelor. Eficienţa activităţii propagandistice poate fi constatată şi acolo, în sensul că ne sînt solicitate acum materiale documentare, filme, noi cu precădere, că s-a auzit de bine despre aceste filme şi ele ne-au fost cerute în oraşele din judeţ, unde nu fuseseră date. Iar această solicitare n-a venit doar din partea angajaţilor sau a familiilor lor.*

Discuţie consemnată de
Căpitan Tudor NEGOIŢA

Aspecte ale muncii preventive în rîndul tineretului și al cadrelor didactice

Profundele transformări sociale care au avut și au loc în țara noastră, condițiile tot mai bune de viață și studiu create tineretului, precum și perspectivele luminoase ce se deschid în fața lui, au făcut ca în România să nu existe — așa cum există în alte țări — o problemă acută a tineretului. Viața însă a dovedit că vigilența noastră în acest domeniu nu trebuie să slăbească, avînd în vedere că tineretul constituie unul din obiectivele vizate atît de cercurile reacționare din exterior, cît și de anumite elemente ostile din interior, scopul fiind otrăvirea conștiinței tinerilor cu idei retrograde și, în final, antrenarea lor în acțiuni potrivnice orînduirii noastre sociale și de stat.

Din practica muncii ofițerilor „de linie" din Inspectoratul județean Cluj al Ministerului de Interne rezultă că atît în mediile tineretului (liceal, universitar, al celor încadrați ori neîncadrați în cîmpul muncii), cît și în rîndul cadrelor didactice de toate gradele se întîlnesc elemente cu concepții dușmănoase, lipsite de patriotism, aventuriste, minate de interese meschine, care inițiază, pregătesc ori sînt pretabile să desfășoare activități ostile.

Plecînd de la considerentul că munca de prevenire presupune în primul rînd cunoașterea în detaliu a zonei (mediilor) de responsabilitate, iar această cunoaștere incumbă existența unui potențial informativ corespunzător (sub raport numeric și valoric), judicios folosit — în concepția de lucru a ofițerilor noștri a stat stăpînirea permanentă a obiectului supravegherii informative generale, în toată dinamica sa; altfel spus, cunoașterea mediilor, locurilor și obiectivelor unde pot apărea fapte, persoane sau stări de lucruri de natură a interesa securitatea statului. Aceasta pentru a se putea stabili priorități în includerea în baza de lucru a persoanelor, în raport de pericolul potențial sau real pe care-l prezintă, și a fi utilizate cu eficiență sursele din legătură. În preocuparea noastră stă, de asemenea, *analizarea informațiilor, pe genuri de infracțiuni* ce pot fi săvîrșite, formularea pe această cale a unor concluzii, a *tacticii și a direcțiilor în care trebuie să ne orientăm activitatea de la o etapă la alta.*

Ca rezultat al unor astfel de analize a reieșit că avem de-a face cu o creștere a numărului de elemente tinere semnalate cu intenții de evaziune în Occident. În 1975 au fost avertizați pe raza județului nostru 45 de tineri, care, în contextul altor fapte antisociale, aveau asemenea intenții. Mobilul acestor intenții se înscrie pe linia „argumentului" că, în exterior, tineretul ar beneficia de mai multe libertăți și posibilități de afirmare, evident, un efect al propagandei anticomuniste a unor posturi de radio străine și a pătrunderii (pe calea turismului, mai ales) a unor idei ostile orînduirii noastre. Pe baza unei analize atente a conținutului informațiilor privind asemenea intenții, s-a realizat selectarea acestora, s-au reanalizat unele informații cu sursele care le-au furnizat și după ce s-au întreprins un minimum de măsuri pentru aprofundare, au fost luate în lucru, prin diverse forme de evidență, toate semnalările de acest gen și se acționează operativ pentru verificarea și soluționarea lor.

Mediile unde se formează și se exteriorizează intențiile de evaziune ori de a se comite alte fapte antisociale sînt, de regulă, cele din afara activităților organizate în licee, facultăți, locuri de muncă etc.

Drept urmare, am extins posibilitățile de penetrare prin rețea informativă în mediile celor care intră obișnuit în contact cu turiști străini, ascultă emisiunile anumitor posturi de radio occidentale, își petrec timpul prin localuri, în mediul studenților străini aflați la studii în țara noastră etc. Pentru a acoperi informativ anii întîi de studii din institutele de învățămînt superior clujene, ofițerii compartimentului de profil s-au deplasat din timp la unitățile în care viitorii studenți își satisfăceau stagiul militar și unde, cu sprijinul ofițerilor de contrainformații militare — pe baza unor punctări, studii și verificări anterioare —, au recrutat necesarul de informatori.

Am creat, de asemenea, surse de informare și în mediul unor elemente neîncadrate temporar în cîmpul muncii, care obișnuiesc să ducă o viață parazitară, predispuse la activități ostile, iar în cooperare cu organele de miliție ne ocupăm și de supravegherea lor, urmînd ca informațiile obținute să fie exploatate de organul în competența căruia se înscrie conținutul semnalării.

Spre exemplu, în anul 1975 am descoperit anturajul denumit „Adunarea", format din elevi și tineri încadrați temporar în cîmpul muncii, majoritatea proveniți din familii dezorganizate, care obișnuiau să se întîlnească la locuința unui element parazitar din anturaj, unde audiau știrile dușmănoase transmise de anumite posturi de radio străine, făceau comentarii ostile cu privire la realitățile social-politice din țară și care se hotărîseră să fugă în Occident, elaborînd în acest scop un plan cu mai multe variante.

Într-un timp foarte scurt de la primirea semnalării, organele noastre au reușit să identifice întregul anturaj, să le documenteze activitatea, să prevină punerea în aplicare a planurilor lor și să ia măsuri diversificate pentru fiecare persoană în parte. Astfel, în urma hotărîrii organului local de partid, unii au fost puși în dezbatere publică la locurile lor de muncă, alții au fost avertizați într-un cadru lărgit, în prezența părinților și a factorilor educaționali, iar ceilalți predați spre cercetare organelor de miliție, întrucît săvîrșiseră și infracțiunea de furt în dauna avutului obștesc și personal.

O pondere mai mare în ansamblul măsurilor preventive pe linie de tineret este aceea a *influențării pozitive, realizată diversificat prin rețeaua informativă și alți factori educaționali.*

În acest sens, sursele au fost instruite să nu se rezume numai la a înregistra și transmite informațiile ce prezintă interes pentru organele noastre, ci și de a adopta în conversații o atitudine partinică de influențare. Aceasta, deoarece s-a stabilit că anumiți tineri se dedau la afirmații tendențioase din necunoașterea ori neînțelegerea politicii partidului și statului nostru. În acele cazuri în care măsura influențării directe nu dă rezultate, se apreciază oportunitatea aplicării alteia, în raport de gradul de pericol social al faptelor celui în cauză.

Avertizarea în cadrul lărgit, la locul unde cel vizat își desfășoară activitatea, cu participarea factorilor educaționali și în cele mai multe cazuri și a părinților (mai ales cînd avem de-a face cu studenți și elevi), în practica muncii noastre a dat rezultate foarte bune.

Eficiența și succesul unei astfel de măsuri depinde, pe lîngă buna ei organizare, și de garanția că cel avertizat va adopta în fața auditoriului o poziție de recunoaștere și regret pentru faptele săvîrșite. Întrucît este știut că unii au tendința de a nega sau minimaliza faptele ce li se pun în sarcină, organele noastre sînt preocupate, încă în procesul urmăririi și documentării activității lor, să culeagă și să administreze, pe lîngă materialul informativ — cu respectarea strictă a conspirării surselor —, acte premergătoare, care să poată fi exploatate, la nevoie, în procesul obligatoriu al discuțiilor înainte de avertizare. Considerăm aceste discuții absolut necesare, deoarece ele ne permit să extindem și să cunoaștem detaliat și concret cauzele care au determinat sau favorizat, evolutiv, apariția ideilor ostile sau intenția de a comite alte fapte antisociale, anturajul și legăturile ce le-au avut, precum și alte date de interes operativ. Analiza acestor împrejurări mai este necesară și pentru faptul că ne dă posibilitatea dozării măsurilor concrete ce urmează a fi luate, cît și pentru fundamentarea unor propuneri pentru acțiuni complexe de combatere a fenomenului infracțional. Angajamentul că se dezic de ideile și faptele pe care le-au săvîrșit se consemnează într-o declarație pe care o considerăm tot un act premergător.

Eficiența unor asemenea analize ne-a permis ca, în 1975, într-un număr de cazuri, să apreciem oportună recrutarea unora dintre persoanele în cauză ca informatori (care s-au dovedit în procesul muncii deosebit de valoroși prin conținutul materialelor furnizate). In contextul măsurilor preventive menționăm și faptul că mai multe persoane, dintre cele avertizate de noi în acest an, s-au prezentat din proprie inițiativă la sediul unității și au făcut denunțuri scrise.

La fel de eficiente s-au dovedit și *dezbaterile publice,* care au fost organizate și conduse direct de organul local de partid, pe baza materialelor verificate de noi. Printre acestea menționăm anturajul „Metropol", format din cîțiva studenți, care au vehiculat idei revizioniste. Ei au fost puși în discuție la Casa de cultură a studenților, în prezența a peste 60 de cadre didactice, studenți, activiști cu funcții de răspundere pe linie de partid și U.T.C. din Centrul universitar Cluj. In alt caz (anturajul „Molnar") au fost puși în dezbatere publică un grup de studenți de la Institutul politehnic, iar în dosarele „Aventurierii" și „Fugarii" soluționarea a fost punerea respectivilor în discuție la locurile de muncă, într-un cadru mai larg. Aceste măsuri au trezit un ecou pozitiv în mediul tinerilor.

Conlucrarea cu organele de miliție în soluționarea unor cazuri, în special în acelea unde apar și fapte ce sînt de competența acestora, stă, de asemenea, în practica permanentă a muncii noastre.

Spre exemplu, am avut în atenție, prin dosar de urmărire informativă, doi profesori, pentru manifestări dușmănoase și calomnii aduse la adresa orînduirii sociale și de stat. Din urmărirea lor au rezultat însă și informații concludente că sînt autorii unor infracțiuni de drept comun — unul se ocupa cu întreruperi ilegale de sarcină, iar celălalt practica inversiuni sexuale. Informînd organul de miliție și conlucrînd cu acesta s-au verificat și s-au confirmat informațiile, elementele în cauză fiind trimise în instanță și condamnate.

Pe baza exploatării judicioase și operative a informațiilor obținute, în acest an au fost descoperite și destrămate mai multe anturaje formate din studenți, elevi și alți tineri care aveau în intenție să treacă fraudulos frontiera. De asemenea, împotriva cîtorva elemente s-au deschis dosare de urmărire penală pe linie de securitate, un număr însemnat de persoane au fost puse în dezbatere publică, cu sprijinul nostru, de către organele locale de partid și U.T.C., mai multe elemente au fost avertizate în cadru lărgit sau au fost predate spre cercetare organelor de miliție ori influențate pozitiv.

Ținînd seama de marea valoare și forță socială pe care o reprezintă tineretul, viitorul societății noastre, organelor de securitate, cu precădere ofițerilor care lucrează în această problemă, le revine sarcina de a acționa cu toată fermitatea, ofensiv, permanent și multilateral, pentru a descoperi și preîntîmpina, încă din faza incipientă, pregătirea și dezvoltarea unor activități ostile.

Colonel Neculai DUMITRAȘCU
Locotenent-colonel Liviu CĂLIAN

O acțiune de identificare a autorului unor inscrisuri dușmănoase la finalizarea căreia și-au adus contribuția ofițerii și subofițerii biroului „S" al Inspectoratului județean Arad al Ministerului de Interne.

„AR-1173"

În prezent, necesitatea unui caracter novator, mobil și rațional al activității lucrătorilor biroului „S", pe linia identificării autorilor de înscrisuri anonime cu conținut dușmănos, trebuie înțeleasă ca o cerință imperioasă a activității profesionale, în direcția îndeplinirii exemplare a sarcinilor și misiunilor ce ne revin.

Un exemplu elocvent, în acest sens, îl constituie identificarea autorului înscrisului denumit simbolic „AR-1173".

Cu mai mult timp în urmă au fost difuzate în orașul Arad patru fițuici semnate cu inițialele L.E.V., avînd conținut de instigare a tineretului la acțiuni ostile orînduirii noastre de stat. Fițuicile erau scrise pe hîrtie velină, cu tuș negru, în limba română, cu litere majuscule, ca instrument de scriere folosindu-se penița redis. Fițuicile în cauză, avînd același text (deci redactate de aceeași persoană), au fost afișate în locuri publice din orașul Arad.

Printre primele măsuri a fost și cercetarea la fața locului, executată de o echipă formată din mai mulți ofițeri. Cu această ocazie s-a stabilit că pentru afișarea fițuicilor, autorul a folosit pastă albă de lipit (la locul de afișare de la Teatrul de Vară s-au găsit pronunțate urme de pastă, precum și o cutie cu urme proaspete din acest adeziv). Cele de mai sus ne-au determinat să tragem concluzia că aici a fost punctul terminus de difuzare a fițuicilor și astfel s-au putut reconstitui traseul de difuzare, zona probabilă de domiciliu sau locul de muncă al autorului și, cu aproximație, ora de difuzare.

Cîinele de urmărire, folosit de echipă, a condus pînă la colțul clădirii Școlii sanitare din apropierea Consiliului municipal, unde a pierdut urma. Interesant este faptul că conductorul cîinelui de urmărire a fost sesizat de un cetățean că în timp ce se îndrepta spre bulevard a văzut un individ, în vîrstă de aproximativ 30 de ani, fugind în direcție opusă. Întrucît persoana care a făcut sesizarea nu a fost identificată imediat, ne-am aflat în imposibilitatea găsirii ei pentru a obține noi detalii.

Concomitent, șeful inspectoratului, împreună cu șeful securității și un ofițer din partea Unității speciale „S" au analizat cazul și au hotărît formarea unei grupe operative, în vederea identificării autorului. Cu această ocazie, din analizarea documentelor s-au formulat următoarele supoziții asupra persoanei autorului :

— are la bază cel puțin liceul, fapt ce rezultă din modul de a compune, din vocabularul folosit și evoluția scrisului ;

— avînd în vedere că se adresează tineretului, pare să fie o persoană tînără care, sub influențe negative sau nemulțumit probabil de situația lui, a recurs la această acțiune ;

— ar putea face parte din rîndul unor persoane nemulțumite, asupra cărora s-au luat anterior unele măsuri pe linie tehnico-administrativă, de învățămînt etc.

Printre măsurile luate de grupa operativă se înscriu :

— întocmirea fotoplanșelor, care au fost predate ofițerilor antrenați în această acțiune, în scopul cunoașterii indiciilor grafice ;

— verificarea din punct de vedere grafic a probelor de scris existente la arhiva operativă a inspectoratului ;

— organizarea unor posturi de pîndă pe traseele unde au apărut fițuicile, pentru prevenirea de noi difuzări și eventual prinderea în flagrant a autorului, în cazul continuării difuzării ;

— luarea probelor de scris de la persoanele suspecte și verificarea acestor probe din punct de vedere grafic ;

— dirijarea rețelei informative în baza unor sarcini concrete privind semnalarea persoanelor suspecte ;

— punerea în lucru a cazului pe linia biroului „S" ;

— comunicarea cazului la inspectoratele județene limitrofe.

S-au luat, de asemenea, măsuri ca zilnic să se studieze caracterele textului incriminat, pentru memorarea indiciilor grafice. În acest sens, un ofițer specialist a făcut instruirea lucrătorilor biroului „S".

Dar, cu toate măsurile întreprinse și volumul mare de muncă depus, rezultatele au fost negative, autorul continua să rămînă necunoscut.

Una din cauzele principale care a îngreuiat identificarea a fost, așa cum s-a stabilit ulterior, faptul că în perioada difuzării, autorul — C.V. — se afla la Facultatea de construcții din Timișoara, secția subingineri, unde era student. El se deplasase în orașul Arad numai pe o perioadă de două luni, la un institut de proiectări din localitate, pentru a-și întocmi lucrarea de stat. Institutul a fost, e drept, în atenția noastră (fiind cuprins în zona stabilită) și au fost verificate probele de scris ale salariaților de aici, nu însă și ale autorului, deoarece acesta nu figura printre angajați !

O altă cauză a fost că fițuicile

erau scrise cu litere majuscule tipografice, iar obiectivul folosea de obicei scrisul cursiv în scrisorile pe care le expedia legăturilor pe care le avea în orașul Arad.

De asemenea, biroul „S" nu a acordat suficientă atenție verificării din punct de vedere grafic a materialelor sosite. (După susținerea examenului de stat, respectivul a fost repartizat la Rîmnicu-Vîlcea, apoi și-a satisfăcut serviciul militar în București, din care cauză nu puteau fi găsite probe de scris aparținînd autorului la sursele de probă verificate numai în județul Arad.)

În cadrul măsurilor ulterioare s-a întărit controlul în toate compartimentele specializate în exploatarea scrisului, pentru ca ofițerii și subofițerii însărcinați să-și însușească principalele caracteristici ale scrisului de pe fițuici. Ca urmare, la data de 22 octombrie 1974, subofițerul L.I. a interceptat un material care comporta asemănări grafice cu cazul aflat în lucru. În urma analizării, s-a hotărît să se obțină de la subinginerul C.V. (în mod legendat, se înțelege) o probă de scris cu litere majuscule. Proba de scris l-a indicat ca autor al inscrisurilor dușmănoase, lucru confirmat și prin raportul de constatare tehnico-științifică. Pentru a se stabili cu certitudine întreaga activitate ostilă desfășurată de subinginerul C.V. de la Trustul de construcții, s-a folosit un ansamblu de mijloace informativ-operative, după cum urmează :

— asupra autorului s-au efectuat investigații complexe și verificări în evidență ;

— prin rețeaua informativă a serviciilor din unitatea noastră s-au obținut date din care rezultau comportarea, atitudinea, anturajul și manifestările dușmănoase ale obiectivului ;

— prin mijloacele speciale s-au stabilit cauzele care l-au determinat să redacteze și să difuzeze fițuicile cu conținut dușmănos : nemulțumiri de ordin personal, știrile unui post de radio occidental, anturajul său ;

— s-au stabilit, de asemenea, deplasările efectuate și legăturile suspecte ale obiectivului.

Cu ocazia efectuării percheziției, la domiciliul lui C.V. s-a găsit suma de 150 mărci vest-germane. O contribuție importantă la stabilirea activității dușmănoase a lui C.V. și-au adus-o ofițerii de la cercetări penale, care au obținut și alte date despre cel în cauză : intenția lui de a fugi din țară, legăturile cu cetățeni străini și faptul că înainte de difuzarea fițuicilor i-a relatat lui D.I. despre intenția sa. Subinginerul C.V. a fost deferit justiției și prin sentința nr. 32 din 26 februarie 1975 a Tribunalului Militar Timișoara a fost condamnat la cinci ani închisoare.

Identificarea autorului în cazul „AR-1173" a demonstrat necesitatea executării în practică a ordinelor conducerii ministerului, prin folosirea în mod diversificat a mijloacelor informativ-operative, aplicarea principiului muncii colective, al conlucrării tuturor compartimentelor interesate.

Maior Ioan MOLDOVAN

Un obiectiv de muncă permanent :

CONLUCRAREA SECURITATE — MILIȚIE ÎN MEDIUL RURAL

Pornind de la specificul și particularitățile județului Botoșani, unde cea mai mare parte a persoanelor aflate în atenția organelor de securitate sînt amplasate în mediul rural, pentru a realiza în condiții corespunzătoare supravegherea informativă generală și a îndeplini unele sarcini privind urmărirea informativă specială, la începutul anului 1975 a fost elaborat un program de măsuri corespunzător sarcinilor ce revin serviciului de informații interne cu privire la sprijinul, îndrumarea și controlul muncii de securitate în mediul rural și la cooperarea cu serviciul de pază, ordine și miliție rurală (P.O.M.R.).

În programul de măsuri, o atenție deosebită a fost acordată activității de pregătire profesională a subofițerilor de la posturile de miliție. În acest sens, au fost organizate cursuri de scurtă durată (5 zile) la sediul inspectoratului, cu toți ajutorii șefilor de post, cît și cu unii șefi de post încadrați în aceste funcții mai recent și care nu au fost școlarizați anticipat. Cu prilejul acestor cursuri, ofițeri de securitate și miliție cu munci de răspundere au făcut expuneri asupra principalelor probleme ale supravegherii informative generale, ale muncii de recrutare și folosire a rețelei informative.

Pentru a transpune în practică ordinele conducerii Ministerului de Interne, de a extinde supravegherea informativă generală în toate obiectivele, locurile și mediile unde se pot produce infracțiuni sau alte fapte care pot aduce atingere securității statului, economiei naționale, liniștii și ordinii publice, ofițerii de securitate și miliție au analizat, încă de la

Cum sînt pregătiți milițienii de la posturile comunale pentru munca de securitate

Inițiativa publicației „Securitatea" de a aborda în paginile sale problema activității de securitate în mediul rural a stîrnit interes și la Inspectoratul județean Vîlcea. Recent, în unitatea noastră a avut loc un control urmat de analiză, efectuată tocmai în această problemă de un colectiv sub conducerea nemijlocită a șefului Direcției de informații interne. Dorim să enunțăm cîteva constatări, mai semnificative, cu speranța de a-și găsi, eventual, aplicabilitatea și la alte inspectorate.

Măsurile întreprinse la Inspectoratul județean Maramureș *) au fost realizate, aproape fără excepție, și la inspectoratul nostru, nu însă fără unele dificultăți. Pentru a readuce în prim-plan importanța muncii de securitate în mediul rural cu sprijinul subofițerilor de la posturi (importanță ce tindea să scadă, odată cu acceptarea accesului tuturor milițienilor de la sate la această activitate), au fost necesare mai multe consfătuiri de lucru în cadrul cărora s-a subliniat că nu e vorba de vreo scădere a importanței acestei munci, ci, dimpotrivă, de ridicarea pretențiilor ei.

Ca urmare, deplasările ofițerilor din serviciul de informații interne în teritoriu s-au amplificat, iar sprijinul s-a acordat pe baza unor planuri tematice pentru a asigura aplicarea întocmai a ordinelor conducerii Ministerului de Interne. De fapt, rolul ofițerilor de securitate nu s-a limitat numai la instruirea teoretică, ci împreună cu subofițerii de la posturi au rezolvat multe probleme curente ale muncii de securitate în localitățile respective, insistîndu-se pe cunoașterea persoanelor cu antecedente politice ori penale, a locurilor și mediilor propice desfășurării de activități ostile statului nostru. S-a căutat și s-a reușit în bună măsură să se realizeze o instruire specifică (de securitate) lucrătorilor de miliție, atît prin controalele efectuate la posturi, cît și prin învățămînt profesional, realizat lunar, de cele mai multe ori cu participarea ofițerilor din conducerea inspectoratului.

*) Vezi „Securitatea" nr. 3/1975, p. 19.

Constatîndu-se la un moment dat că ofițerii instructori din cadrul serviciului P.O.M.R. sînt insuficient pregătiți în problemele de securitate și că activitatea lor pe teren, în legătură cu această muncă, e ca inexistentă, **s-a luat măsura integrării lor la unele activități de învățămînt profesional, organizat la serviciul de informații interne,** unde s-au dezbătut teme corespunzătoare și utile îmbogățirii cunoștințelor cu probleme ce interesează securitatea statului. De asemenea, s-a urmărit ca unele acțiuni în mediul rural să **fie rezolvate în comun de ofițerul de securitate și cel de miliție care au în răspundere aceleași localități.** In același mod s-au realizat punctarea, studierea și recrutarea unor surse de informare din legătura subofițerilor de la posturi, precum și analiza periodică a rețelei informative.

Tot în ideea unei cooperări eficiente, conducerea inspectoratului nu a aprobat nici o propunere de avansare, premiere și mutare la cerere a cadrelor de la posturile de miliție comunale, fără consultarea prealabilă a serviciului informații interne. De asemenea, la notările de serviciu și-au spus cuvîntul și ofițerii din serviciul de informații interne, realizîndu-se astfel o cunoaștere și o apropiere, principiale, între ofițerii de securitate și de miliție care răspund de aceleași localități.

Deși urmărirea informativă specială în mediul rural este asigurată, în exclusivitate, prin ofițeri de securitate, în foarte multe situații s-au folosit posibilitățile lucrătorilor de miliție. Așa, de exemplu, în comuna C., în cadrul supravegherii informative generale s-au obținut date din care rezulta că mai mulți foști membri ai organizației legionare se adunau, mai ales în zilele de sărbătoare, la o anumită adresă. Pe lîngă informațiile obținute, șeful postului de miliție i-a fotografiat de mai multe ori pe participanții la aceste întîlniri, fotografii care ne-au fost de un real folos în determinarea anturajului lor din comuna respectivă.

O bună cooperare am realizat cu organele de miliție și în ce privește depistarea unor autori de înscrisuri cu caracter dușmănos. Cunoscînd bine concepția și preocupările unor elemente din zona de responsabilitate, șefii posturilor de miliție ne-au orientat asupra acelor persoane pretabile la astfel de acțiuni. De exemplu, șeful postului de miliție din comuna S., cunoscînd faptul că fostul primar legionar „Măciucă" se manifestă continuu nemulțumit și trece drept jălbarul comunei, ne-a facilitat identificarea lui ca autor al unui înscris cu conținut deosebit de ostil. Dirijînd apoi rețeaua cu sarcini concrete, s-au putut obține și alte date cu privire la activitatea lui ostilă.

Avînd un număr relativ mare de înscrisuri dușmănoase cu autori necunoscuți, provenind mai ales din perioada campaniei electorale din martie a.c., am luat inițiativa obținerii unor probe de scris de la majoritatea elementelor suspecte din fiecare comună, urmînd ca, pe parcurs, la fiecare post de miliție să se creeze o evidență cu asemenea probe.

Cadrele de la posturi și-au adus o contribuție importantă în depistarea unor cantități mari de arhivă legionară. Așa de exemplu, un informator sesizîndu-ne că la o școală generală se află documente vechi, s-a verificat arhiva școlii, găsindu-se foarte multe ordine, circulare, tabele, procese-verbale din perioada guvernării legionare. Aceste documente au fost prezentate la o convocare cu subofițerii de la posturile de miliție. Urmarea a fost că toți au trecut imediat la un control general, depistîndu-se asemenea materiale în multe școli.

Județul Vîlcea dispune, pe lîngă altele, de o dezvoltată bază turistică, numeroase stațiuni de odihnă și tratament, monumente de artă și cultură, mănăstiri, schituri, biserici etc. obiective ce atrag foarte mulți turiști români și mai ales străini. Supravegherea informativă generală a acestor locuri — unele izolate în zona muntoasă a județului — nu ar fi posibilă fără ajutorul subofițerilor de la posturile de miliție. Astfel, prin folosirea surselor de informare și a controalelor efectuate la schitul „Muereasca", în primăvara acestui an a fost depistat un cetățean dintr-o țară străină, ce urmărea să se stabilească în acest lăcaș, fără nici o aprobare, pe motiv că-i fac bine clima și liniștea de aici pentru boala de care suferă.

Avînd în vedere exigențele supravegherii informative generale în toată zona de responsabilitate și sub toate aspectele, am înțeles că aceasta nu se poate realiza fără o cooperare strînsă cu organele de miliție și că succesul muncii depinde de modul cum ea se materializează practic. In acest scop, conducerea inspectoratului a ordonat ca **ofițerii de securitate cu responsabilități în mediul rural să nu treacă drept inspectori ai subofițerilor de la posturi, ci să fie niște îndrumători competenți și lucrători direcți, alături de aceștia, în problemele de securitate.**

Activitatea de cooperare securitate-miliție în mediul rural îmbracă aspecte variate și, în bună măsură, calitatea acestei cooperări depinde de noi, cei de la serviciul informații interne. Cunoscînd că organele de miliție din mediul rural sînt antrenate într-o multitudine de probleme, întotdeauna am căutat să le trezim interesul, evidențiind, ori de cîte ori a fost cazul, activitatea lor pozitivă pe linie de securitate.

Locotenent-colonel Constantin R...

interviul nostru

Pe marginea discuțiilor la dosarul de obiectiv

In nr. 2/1975 al publicației inseram opiniile unor factori de răspundere din cadrul inspectoratelor județene Brașov și Prahova, referitoare la dosarul de obiectiv. Răspunsurile respective, cît și unele opinii primite ulterior la redacție pe marginea problemelor abordate ne-au determinat să continuăm discuția, și, în acest sens, ne-am adresat tovarășului **general-maior Emil Macri,** *care a avut amabilitatea să răspundă la întrebările noastre.*

După părerea dumneavoastră, dosarul de obiectiv este folosit în prezent în mod corespunzător în activitatea de contrainformații în sectoarele economice ?

Fără să-i supraestimez rolul, consider că dosarul de obiectiv a constituit și va constitui o problemă pentru orice ofițer de securitate, deoarece pe lîngă rolul de **formă de evidență activă,** acesta îndeplinește și funcția de sintetizare a unor date și activități de competența organelor de securitate, care contribuie la orientarea noastră în luarea celor mai eficiente măsuri.

Esențialul este ca dosarul de obiectiv să cuprindă materiale din care să rezulte tot ce s-a făcut pe linie de securitate în obiectiv, de la înființare și pînă în prezent, mijloacele muncii de securitate folosite, rezultatele obținute și modul cum se va acționa în continuare pentru prevenirea producerii de evenimente cu consecințe pentru economia națională.

Din controalele și analizele efectuate în ultimii ani, mi-am dat seama că în majoritatea cazurilor a fost înțeles rolul dosarului de obiectiv, ca formă de evidență viabilă și dinamică, ceea ce a facilitat, se înțelege, cunoașterea și inițierea unor măsuri eficiente pentru prevenirea producerii de evenimente sau înlăturarea unor stări periculoase. Dar am întîlnit și dosare de obiectiv care nu reprezentau decît o adunătură de

hîrtii învechite, de neutilizat. Analizînd un asemenea dosar nu poţi să-ţi dai seama ce importanţă reprezintă obiectivul pentru economia naţională, care sînt secţiile, sectoarele sau instalaţiile vulnerabile. De multe ori ofiţerii noştri acţionează pe baza rutinei, considerînd vulnerabile numai anumite secţii sau sectoare şi nu obiectivul în toată complexitatea lui. Din această cauză, nu iniţiază măsuri pentru cunoaşterea informativă a tuturor locurilor, scăpînd din atenţie unele locuri de depozitare, ambalare, transport interuzinal, de pază şi acces.

Lipsa unor dosare de obiectiv corespunzătoare, puse la punct, la inspectoratele judeţene Arad, Braşov, Prahova, Dolj şi altele a făcut să nu poată fi luate asemenea măsuri de securitate în unele obiective economice, care să prevină producerea de evenimente deosebite. Nu greşesc cu nimic afirmînd că dosarele unor obiective au devenit pentru unii ofiţeri de contrainformaţii economice o frînă în munca lor. Acest aspect apare mai evident atunci cînd se pune problema preluării unui obiectiv de către un alt ofiţer din cadrul compartimentului.

Ce posibilităţi întrevedeţi pentru îmbunătăţirea conţinutului dosarului de obiectiv în raport cu exigenţele actuale ale activităţii de prevenire şi combatere a infracţiunilor ?

Problema ridicată în discuţie preocupă pe toţi ofiţerii de contrainformaţii în sectoarele economice, aceasta şi pentru faptul că perfecţionarea întregii noastre activităţi de securitate, inclusiv a celei din dosarul de obiectiv, constituie o cerinţă majoră pusă în faţa întregului aparat de conducerea Ministerului de Interne.

Aşa cum am mai subliniat, **dosarul de obiectiv trebuie să reprezinte sinteza întregii activităţi de securitate desfăşurate în obiectiv de la înfiinţare şi pînă în prezent.**

Printre altele, în această formă de evidenţă trebuie să figureze măsurile întreprinse de ofiţeri, pentru cunoaşterea la timp a încălcărilor privind sarcinile unităţilor economice legate de import-export, aceasta constituind o sarcină prioritară a ofiţerilor de contrainformaţii în sectoarele economice. Subliniind această problemă, atrag atenţia că întreaga muncă pe această linie trebuie să urmărească prevenirea producerii şi exportării unor produse de calitate necorespunzătoare sau importarea de materii prime şi instalaţii cu calităţi inferioare celor stipulate în contracte. De asemenea, în dosarul de obiectiv trebuie să-şi găsească locul eventualele reclamaţii ale beneficiarilor externi, materiale din care să rezulte modul în care se realizează cooperarea dintre organele de contrainformaţii în sectoarele economice şi cele ale miliţiei şi de P.C.I., felul în care sînt angrenaţi şefii unor astfel de formaţiuni sau pompierii voluntari în culegerea de informaţii.

Desigur, în această direcţie sînt posibile multe măsuri de luat. Important este ca fiecare ofiţer să-şi facă pe deplin datoria, să execute întocmai ordinele conducerii ministerului.

În această activitate, se înţelege, un rol important revine şefilor care, prin controlul şi sprijinul efectiv acordat subordonaţilor, pot contribui la îmbunătăţirea conţinutului dosarului de obiectiv. Subliniez aceasta deoarece la unele inspectorate judeţene dosarele de obiectiv sînt analizate sporadic şi, de regulă, atunci cînd în întreprinderea respectivă s-a produs un eveniment deosebit ce prezintă interes pentru securitatea statului. Iată de ce, noi, ca unitate centrală de profil, prin deplasările pe care le efectuăm în unităţile teritoriale, căutăm să ne convingem înainte de toate de „viabilitatea" dosarului de obiectiv.

În încheiere, vă rugăm să vă referiţi la conţinutul concret al dosarului de obiectiv ca instrument de lucru activ şi eficient.

Uneori, în dosarul de obiectiv se înmagazinează greşit tot felul de hîrtii inutile cu caracter administrativ. Or, această formă de evidenţă a organelor noastre nu a fost creată pentru aşa ceva ; pe noi (nu spun o noutate) ne interesează numai acele documente care au caracter operativ. Cu alte cuvinte, în dosarul de obiectiv este necesar să se afle materiale din care să rezulte ce evenimente s-au produs sau se pot produce, **din punctul nostru de vedere,** al muncii de securitate ; care sînt locurile vitale sau mai importante pentru desfăşurarea activităţii obiectivului ; modul în care este plasată agentura şi dinamica acesteia, dacă răspunde nevoilor, dacă este în concordanţă cu evenimentele ; să se găsească informaţii cu privire la anumite persoane din întreprindere, instituţie etc. Deci să nu lipsească nimic din ceea ce ne este necesar în mod operant.

Este, cred, lesne de înţeles că numai un dosar de obiectiv bine organizat, ţinut la zi cu toate problemele ce prezintă interes operativ, asigură un cadru optim de lucru, constituie un instrument de lucru activ şi eficient. Într-un fel, ofiţerul de contrainformaţii în sectoarele economice este, din punct de vedere al securităţii, „director" al obiectivului repartizat, deoarece este răspunzător de orice eveniment negativ care se întîmplă acolo. Pentru aceasta se cere, în afară de o bună pregătire profesională în problemă, pasiune, spirit de responsabilitate şi iniţiativă.

Convorbire consemnată de
căpitan Vasile MIHĂILĂ

...mîine s-ar putea să fie prea tîrziu!...

Aspecte ale activității de prevenire desfășurată de Inspectoratul județean Brașov al Ministerului de Interne pe linia comerțului exterior.

Avînd în vedere sarcinile reieșite din convocarea șefilor serviciilor de contrainformații din sectoarele economice din 8—9 august 1975, pe linia prevenirii unor fenomene cu consecințe grave pentru economia națională din sistemul comerțului exterior, organul de contrainformații economice din Inspectoratul județean Brașov și-a concentrat atenția în direcția desfășurării unei largi activități de prevenire, atît în obiectivele de comerț exterior, unde se duc tratative, se încheie și se derulează contracte, cît și în obiectivele economice care produc mărfuri pentru export.

În acest sens, la nivelul inspectoratului s-a efectuat o analiză temeinică a posibilităților informative de care dispunem, luîndu-se măsuri de completare a rețelei informative în toate sectoarele care concură la realizarea planului de export. Am acționat (și vom acționa și în continuare) în direcția ridicării calității surselor noastre de informare, pentru perfecționarea muncii pe această linie, în așa fel încît să contribuie mai activ la cunoașterea și prevenirea acțiunilor și fenomenelor care ar putea aduce daune materiale sau morale economiei naționale.

În afară de aceasta, în activitatea de supraveghere informativă generală, contactarea salariaților ce lucrează în comerțul exterior este de un real folos pentru cunoașterea și stăpînirea situației operative existente în obiective. Pe această cale au fost obținute numeroase date și informații din care rezultau activități ale unor salariati care dacă nu erau prevenite la timp ar fi putut aduce pagube economiei naționale. De exemplu, din discuțiile purtate cu un salariat al „I.C.E. auto-Dacia" din Brașov, persoană cu bune posibilități de informare, privind calitatea autocamioanelor ce fac obiectul unor contracte externe și modul de derulare a acestor contracte, a rezultat că se intenționează remontarea la un lot de autocamioane a unor cabine ce nu au întrunit condițiile calitative la export. Ca urmare, prin informarea operativă a factorilor competenți, s-a prevenit ajungerea în străinătate a unor produse necorespunzătoare, fapt care ar fi produs reclamații din partea beneficiarilor, efectuarea de cheltuieli suplimentare și, în final, pagube.

Rețeaua informativă din obiectivele de comerț exterior a fost instruită să ne sesizeze cu date despre necinstea și incorectitudinea unora dintre cei care participă la realizarea de contracte și la derularea acestora. Cunoscînd din timp date de interes operativ, am reușit să prevenim încheierea unor contracte dezavantajoase pentru economia națională.

Iată în acest sens cîteva exemple :

Am obținut informații din care rezulta că exportul de tractoare românești pe piața unei țări străine nu se desfășoară în condiții avantajoase, respectiv că în contracte s-au introdus clauze neclare care dezavantajau partea română. Mai mult, în respectivele contracte nu figurau anumite clauze, care în mod normal figurează în orice contract extern. În asemenea condiții se impunea cu necesitate eliminarea deficiențelor conținute de contracte, mai ales că tocmai urmau să înceapă tratativele cu partenerul extern pentru încheierea unui nou contract. Pe timpul pregătirii, cît și pe parcursul desfășurării tratativelor comerciale ce au avut loc la sediul „I.C.E. Universal Tractor" și la Uzina de tractoare Brașov, organele noastre au întreprins o serie de măsuri combinative, care au avut drept rezultat încheierea unui contract de export cu clauze mult îmbunătățite.

Recent, o delegație a „I.C.E. auto-Dacia" din Brașov, ce urma să se deplaseze în străinătate pentru contractarea unei importante cantități de autocamioane, intenționa să introducă în contract clauza „autorecepției" (fără recepționer străin la uzina furnizoare), fapt care ar fi ocazionat cheltuieli suplimentare pentru eventuale remedieri și ar fi făcut o reclamă defavorabilă produselor noastre. Cu sprijinul organelor competente, s-a acționat cu operativitate chiar prin sursa care a furnizat informația, prevenindu-se producerea unor pagube însemnate.

Un alt caz este cel al tractoarelor și motoarelor ce urmau a fi livrate de către filiala din Brașov a „I.C.E. Universal Tractor" într-o țară capitalistă. Din informații reieșea că prețurile, de principiu, stabilite de către delegația română, care se deplasase în străinătate, erau mai mici

decît cele obținute anterior, iar comerciantul străin, ce se ocupa de afacerea cu România, fusese semnalat cu preocupări suspecte de culegere de informații din domeniul economic. Contractul urma să fie încheiat la Brașov de delegații firmei, fapt pentru care au fost inițiate din timp măsuri combinative, atît în întreprindere, cît și la locul de cazare a străinilor. Astfel, am intrat în posesia unor documente cu privire la prețurile practicate de clientul nostru în cadrul contractelor încheiate cu alți parteneri, care erau într-adevăr superioare celor stabilite, de principiu, cu partenerul român. În continuare s-a trecut la exploatarea operativă a datelor obținute, care au fost aduse la cunoștința factorilor competenți. Pe baza acestor date s-au rediscutat prețurile cu partenerul străin, obținîndu-se, în final, o majorare, precum și îmbunătățirea altor clauze din contract, însumînd cîteva milioane de dolari pe an (contractul fiind încheiat pe un termen lung).

Activitatea de prevenire își găsește eficacitatea, îndeosebi, în cadrul supravegherii informative generale, fază în care, după cum cunoaștem, obiectul principal este culegerea de informații de primă sesizare. Salariații care lucrează în comerțul exterior au acces permanent la date și informații cu caracter secret, intră frecvent în relații cu cetățeni străini, fapt ce a determinat ca prevenirea scurgerii de secrete să constituie pentru noi o sarcină de mare răspundere. Am avut asemenea cazuri, cînd salariații din comerțul exterior, cunoscători de date și informații cu caracter secret, au intrat în contact, în afara cadrului oficial, cu diverși cetățeni străini. (În cazul salariatei „Rodica", de exemplu, străinul pe care l-a cunoscut avea interese comerciale la Brașov.) Analizînd fiecare caz în parte, am întreprins măsuri menite să ducă la avertizarea celui în cauză, schimbarea într-un alt loc de muncă, care să nu-i mai permită accesul la date secrete, în unele cazuri recurgîndu-se chiar la transferul într-o altă întreprindere.

Educarea contrainformativă a salariaților, cunoașterea acestora, verificarea periodică a modului de respectare a prevederilor Legii nr. 23 din 1971, ale H.C.M. nr. 18 și nr. 19/1972, activitatea intensă de verificare și avizare a persoanelor ce lucrează în compartimentele în care se concentrează date și documente ce constituie secrete de stat sau se deplasează în exterior în interes de serviciu, constituie doar cîteva aspecte prin care realizăm activitatea de prevenire în domeniul comerțului exterior unde, poate mai mult ca în alte domenii, dacă nu se acționează azi, mîine s-ar putea să fie prea tîrziu!

Locotenent-colonel Ioan OLAR

de ce a întîrziat TRENUL PERSONAL NR. 1110?

În fiecare zi, trenul de persoane nr. 1110 parcurge itinerariul Pietroșița-București, oprind la ore fixe în stațiile sau haltele întîlnite în cale. Iar atunci cînd totuși se întîmplă să apară întîrzieri de la mersul normal, acestea sînt dictate de starea vremii sau de unele defecțiuni tehnice obiective, intervenite la tren. Dar nu de o astfel de defecțiune avea să fie vorba și în ziua de 9 septembrie a.c., cu toate că trenul de persoane nr. 1110 a plecat normal din Pietroșița. Și tot normal și la ora fixată (19,43), a pornit și din halta Moțăeni. Înainte însă de semnalul de intrare în stația Pucioasa, trenul a oprit brusc, într-o curbă periculoasă, la un pas de o deraiere cu urmări deosebit de grave.

Dar să urmărim filmul acestei întîmplări.

Noapte. Mecanicul trenului de persoane nr. 1110, trăgîndu-și din greu răsuflarea, dă buzna în biroul de mișcare al stației Pucioasa, sesizînd telefonic miliția T.F. din Tîrgoviște că pe linia curentă, înainte de semnalul de intrare în stația Pucioasa, locomotiva a lovit o traversă așezată de-a curmezișul pe șine. Trenul nu a deraiat numai datorită măsurilor de frînare rapidă pe care le-a întreprins în ultimul moment...

★

Apreciind gravitatea evenimentului, conducerea Inspectoratului județean Dîmbovița a dispus asigurarea imediată cu pază și pînde a zonei, precum și deplasarea la fața locului a unei grupe operative mixte, formată din ofițeri de securitate și de miliție.

În mai puțin de două ore de la producerea evenimentului, cercetările și verificările în cîmpul infracțional erau în plină desfășurare.

Urmînd planul de acțiune conceput, membrii grupei operative au examinat minuțios traversa-corp delict, urmele vagi de încălțăminte de pe taluzul căii ferate, sîrmele de transmisie ale semnalelor, peste care infractorul ar fi putut trece, potecile de traversare a liniei în zonă,

urmele de creozot de pe şine rezultate din lovirea traversei, executînd totodată schiţa locului faptei şi fotografii judiciare.

Paralel, au procedat la cercetarea atentă a împrejurimilor, la investigaţii, pentru identificarea acelor locuitori din cartierul învecinat, „Cariera", care au cunoştinţă de eveniment, şi la stabilirea exactă a intervalului de timp în care presupusul autor a avut posibilitatea să acţioneze, ţinînd seama de ora trecerii ultimului tren pe tronsonul de cale ferată în cauză.

S-au obţinut astfel date potrivit cărora făptuitorul a luat traversa dintr-o stivă ce se afla pe platforma căii ferate, aşezînd-o transversal pe cele două şine, operaţie care a durat circa trei minute, şi a avut loc între orele 19,00 şi 19,45. De asemenea, s-a stabilit că în intervalul de timp menţionat, la circa 50 m de locul faptei, mai multe persoane din cartierul „Cariera" se aflau la un foc aprins. Aceste amănunte, coroborate cu deformaţiile depistate la sîrmele de transmisie ale semnalelor, care indicau o trecere recentă peste ele dinspre cartierul de locuinţe amintit, au dus la concluzia că se pot obţine relaţii şi date asupra prezumtivului autor.

În baza primelor date obţinute s-au emis ipotezele probabile asupra mobilului acţiunii făptuitorului (făptuitorilor): tentativă de diversiune; acte de jaf prin deraierea trenului; răzbunarea pe administraţia C.F.R. sau pe unii angajaţi ai acesteia; tentativă de furt a traversei (autorul transportînd-o prin împingere pe şine şi abandonînd-o în momentul sesizării apropierii trenului, inclusiv varianta punerii ei pe linie de către minori); acţiunea nu vizează un anume mobil, autorul ei fiind o persoană cu discernămîntul diminuat.

Pornind de la aceste ipoteze (în baza criteriilor de pretabilitate, în raport cu mobilurile faptei, ţinînd seama de posibilităţile autorului de a acţiona în zonă şi de intervalul de timp) a fost stabilit cercul de suspecţi, aceştia fiind încadraţi informativ. Cunoscîndu-se posibilităţile limitate de penetrare în intimitatea suspecţilor din cartierul „Cariera", s-a hotărît ca doi informatori, care aveau relaţii de prietenie şi rudenie în cartierul respectiv, să fie trimişi în acel loc.

De asemenea, au fost extinse verificările asupra personalului de întreţinere a liniei din zonă, stabilindu-se cu acel prilej că depozitarea traverselor lîngă linie s-a făcut contrar instrucţiunilor, precum şi faptul că evidenţa gestionării lor era defectuoasă.

Pentru deplina lămurire a unor aspecte privind producerea evenimentului în sine, s-a efectuat un experiment în prezenţa şi cu acordul organelor C.F.R., folosindu-se locomotiva trenului din noaptea evenimentului şi o traversă, similară celei utilizată de infractor. S-a stabilit astfel că traversa aşezată pe şine putea fi observată de pe locomotivă doar de la cîţiva metri (din cauza curbei), iar în momentul lo-

virii a fost prinsă sub apărătorul de la bord şi tîrîtă pe linie pînă la oprirea trenului.

Asupra unui număr de 14 suspecţi, despre care se obţinuseră indicii de natură să întărească bănuielile, s-a dispus ascultarea lor şi punerea sub supraveghere ; totodată au fost aplicate unele măsuri speciale, intensificîndu-se astfel supravegherea lor informativă. Măsurile luate au contribuit la conturarea de indicii suplimentare asupra a trei minori, prezenţi în seara producerii evenimentului la focul de lîngă calea ferată. Persoanelor reţinute în cercul de bănuiţi, inclusiv celor trei minori, li s-au luat amprentele digitale, sub pretextul comparării cu urmele lăsate de autorul faptei pe traversă. În realitate, urmele de pe corpul delict nu puteau fi evidenţiate, datorită învelişului protector de creozot al traversei. Pornind însă de la prezumţia că autorul este unul dintre suspecţi, legenda creată avea drept scop să-i sporească respectivului teama că va fi descoperit. Ceea ce de fapt s-a şi întîmplat.

În discuţiile purtate cu elementele suspecte, cei doi informatori infiltraţi şi-au exprimat părerea că autorul faptei va fi repede descoperit pe baza urmelor pe care le-a lăsat pe traversă, cînd a aşezat-o pe linie. Potrivit indicaţiilor de a observa atent eventualele frămîntări ale persoanelor cărora li se luaseră amprentele digitale, o sursă ne-a semnalat că minorul C.M. manifestă o agitaţie şi o teamă neobişnuite în legătură cu acest aspect.

O rudă a minorului, prezentă la foc în seara evenimentului, a confirmat unei alte surse de a noastră că C.M., contrar firii sale, este foarte abătut şi retras în ultimul timp. În baza acestor informaţii, s-a verificat în detaliu activitatea lui C.M. şi a părinţilor săi în ziua de 9 septembrie 1975, s-au întreprins verificări în evidenţe asupra lor şi a rudelor. A rezultat că părinţii minorului au avut în ziua respectivă un program în afara oricăror suspiciuni, iar din verificările în evidenţe nu au reieşit probleme deosebite, doar faptul că minorul C.M. este neglijat de părinţi şi îşi petrece majoritatea timpului la bunici, de care se simte mai apropiat. Au fost extinse verificările şi asupra persoanelor din anturajul acestuia, fără a se desprinde indicii privind exercitarea de influenţe asupra sa din partea vreunor elemente antisociale.

Prin reţeaua informativă şi din folosirea mijloacelor speciale s-au obţinut date potrivit cărora C.M. a destăinuit bunicilor teama în legătură cu bănuielile asupra sa, întrucît în seara respectivă, cînd a plecat de la foc după lemne pe calea ferată, a pus mîna şi pe traverse.

Pe baza acestor noi date s-a trecut imediat la ascultarea minorului C.M., în prezenţa procurorului şi a părinţilor săi, prilej cu care acesta şi-a recunoscut fapta, furnizînd detalii convingătoare asupra modului cum a acţionat şi precizînd că a aşezat traversa pe linie în scopul ca, prin lovirea ei de către locomotiva trenului, să fie sfărîmată

urmele de creozot de pe șine rezultate din lovirea traversei, executînd totodată schița locului faptei și fotografii judiciare.

Paralel, au procedat la cercetarea atentă a împrejurimilor, la investigații, pentru identificarea acelor locuitori din cartierul învecinat, „Cariera", care au cunoștință de eveniment, și la stabilirea exactă a intervalului de timp în care presupusul autor a avut posibilitatea să acționeze, ținînd seama de ora trecerii ultimului tren pe tronsonul de cale ferată în cauză.

S-au obținut astfel date potrivit cărora făptuitorul a luat traversa dintr-o stivă ce se afla pe platforma căii ferate, așezînd-o transversal pe cele două șine, operație care a durat circa trei minute, și a avut loc între orele 19,00 și 19,45. De asemenea, s-a stabilit că în intervalul de timp menționat, la circa 50 m de locul faptei, mai multe persoane din cartierul „Cariera" se aflau la un foc aprins. Aceste amănunte, coroborate cu deformațiile depistate la sîrmele de transmisie ale semnalelor, care indicau o trecere recentă peste ele dinspre cartierul de locuințe amintit, au dus la concluzia că se pot obține relații și date asupra prezumtivului autor.

În baza primelor date obținute s-au emis ipotezele probabile asupra mobilului acțiunii făptuitorului (făptuitorilor): tentativă de diversiune; acte de jaf prin deraierea trenului; răzbunarea pe administrația C.F.R. sau pe unii angajați ai acesteia; tentativă de furt a traversei (autorul transportînd-o prin împingere pe șine și abandonînd-o în momentul sesizării apropierii trenului, inclusiv varianta punerii ei pe linie de către minori); acțiunea nu vizează un anume mobil, autorul ei fiind o persoană cu discernămîntul diminuat.

Pornind de la aceste ipoteze (în baza criteriilor de pretabilitate, în raport cu mobilurile faptei, ținînd seama de posibilitățile autorului de a acționa în zonă și de intervalul de timp) a fost stabilit cercul de suspecți, aceștia fiind încadrați informativ. Cunoscîndu-se posibilitățile limitate de penetrare în intimitatea suspecților din cartierul „Cariera", s-a hotărît ca doi informatori, care aveau relații de prietenie și rudenie în cartierul respectiv, să fie trimiși în acel loc.

De asemenea, au fost extinse verificările asupra personalului de întreținere a liniei din zonă, stabilindu-se cu acel prilej că depozitarea traverselor lîngă linie s-a făcut contrar instrucțiunilor, precum și faptul că evidența gestionării lor era defectuoasă.

Pentru deplina lămurire a unor aspecte privind producerea evenimentului în sine, s-a efectuat un experiment în prezența și cu acordul organelor C.F.R., folosindu-se locomotiva trenului din noaptea evenimentului și o traversă, similară celei utilizată de infractor. S-a stabilit astfel că traversa așezată pe șine putea fi observată de pe locomotivă doar de la cîțiva metri (din cauza curbei), iar în momentul lo-

virii a fost prinsă sub apărătorul de la bord și tîrîtă pe linie pînă la oprirea trenului.

Asupra unui număr de 14 suspecți, despre care se obținuseră indicii de natură să întărească bănuielile, s-a dispus ascultarea lor și punerea sub supraveghere; totodată au fost aplicate unele măsuri speciale, intensificîndu-se astfel supravegherea lor informativă. Măsurile luate au contribuit la conturarea de indicii suplimentare asupra a trei minori, prezenți în seara producerii evenimentului la focul de lîngă calea ferată. Persoanelor reținute în cercul de bănuiți, inclusiv celor trei minori, li s-au luat amprentele digitale, sub pretextul comparării cu urmele lăsate de autorul faptei pe traversă. În realitate, urmele de pe corpul delict nu puteau fi evidențiate, datorită învelișului protector de creozot al traversei. Pornind însă de la prezumția că autorul este unul dintre suspecți, legenda creată avea drept scop să-i sporească respectivului teama că va fi descoperit. Ceea ce de fapt s-a și întîmplat.

În discuțiile purtate cu elementele suspecte, cei doi informatori infiltrați și-au exprimat părerea că autorul faptei va fi repede descoperit pe baza urmelor pe care le-a lăsat pe traversă, cînd a așezat-o pe linie. Potrivit indicațiilor de a observa atent eventualele frămîntări ale persoanelor cărora li se luaseră amprentele digitale, o sursă ne-a semnalat că minorul C.M. manifestă o agitație și o teamă neobișnuite în legătură cu acest aspect.

O rudă a minorului, prezentă la foc în seara evenimentului, a confirmat unei alte surse de a noastră că C.M., contrar firii sale, este foarte abătut și retras în ultimul timp. În baza acestor informații, s-a verificat în detaliu activitatea lui C.M. și a părinților săi în ziua de 9 septembrie 1975, s-au întreprins verificări în evidențe asupra lor și a rudelor. A rezultat că părinții minorului au avut în ziua respectivă un program în afara oricăror suspiciuni, iar din verificările în evidențe nu au reieșit probleme deosebite, doar faptul că minorul C.M. este neglijat de părinți și își petrece majoritatea timpului la bunici, de care se simte mai apropiat. Au fost extinse verificările și asupra persoanelor din anturajul acestuia, fără a se desprinde indicii privind exercitarea de influențe asupra sa din partea vreunor elemente antisociale.

Prin rețeaua informativă și din folosirea mijloacelor speciale s-au obținut date potrivit cărora C.M. a destăinuit bunicilor teama în legătură cu bănuielile asupra sa, întrucît în seara respectivă, cînd a plecat de la foc după lemne pe calea ferată, a pus mîna și pe traverse.

Pe baza acestor noi date s-a trecut imediat la ascultarea minorului C.M., în prezența procurorului și a părinților săi, prilej cu care acesta și-a recunoscut fapta, furnizînd detalii convingătoare asupra modului cum a acționat și precizînd că a așezat traversa pe linie în scopul ca, prin lovirea ei de către locomotiva trenului, să fie sfărîmată

și să obțină astfel lemne pentru focul de la care plecase. A relatat, de asemenea, că avea cunoștință despre ora la care urma să treacă trenul și despre existența traverselor lăsate de ceferiști lîngă linie din ziua precedentă, precizînd că nu a fost instigat de nimeni la comiterea faptei și nici nu și-a dat seama de urmările posibile.

În cursul ascultării minorului și a părinților săi, au fost, de asemenea, folosite mijloace speciale, prin intermediul cărora s-au obținut date care au confirmat cele declarate, precum și faptul că autorul nu a acționat la îndemnul vreunei persoane.

În baza declarației lui C.M. s-a trecut imediat la efectuarea reconstituirii, ocazie cu care minorul a condus echipa de ofițeri pe traseul pe care, în timpul cercetărilor, fuseseră depistate urmele de încălțăminte. Operația de așezare a traversei a durat 2,5 minute, iar locul și poziția în care autorul a pus traversa pe linie au coincis cu cele în care locomotiva lovise obstacolul. De asemenea, în parcurgerea traseului de la locul unde se ascunsese în așteptarea trecerii trenului pînă la linie, pentru ridicarea traversei sfărîmate de locomotivă, minorul a trecut peste sîrmele de transmisie prin locul unde la cercetări fuseseră observate deformații ale acestora.

Pentru a ne întări convingerea că C.M. este autorul faptei, în timpul reconstituirii, respectiv în intervalul cît acesta se afla ascuns în așteptarea trecerii trenului și lovirii obstacolului, trei dintre cele șase traverse, care formau stiva de pe platforma căii, au fost împinse pe taluzul liniei. Minorul C.M. a observat această schimbare la revenirea în cîmpul infracțional și a cerut să fie repuse în stivă, deoarece el nu a mișcat din loc decît traversa pe care a pus-o pe linie.

Existînd deplina convingere că autorul faptei este C.M., dosarul de urmărire penală a fost înaintat organelor de procuratură.

Asupra părinților minorului s-au luat măsuri de sancționare contravențională, iar pe baza sesizării noastre, Consiliul popular comunal Pucioasa a dispus prelucrarea cazului în scop educativ-preventiv, atît în școlile din comună, cît și cu părinții tuturor minorilor fără ocupație sau predispuși la fapte antisociale datorită lipsei de supraveghere. De asemenea, în scopul înlăturării condițiilor favorizante săvîrșirii unor fapte asemănătoare a fost informată conducerea Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor, care a dispus măsuri de reverificare, la nivelul rețelei feroviare, asupra modului de depozitare și asigurare a materialelor transportate între stații.

Colonel Mircea NIȚĂ
Maior Traian ULARU

N.R. Invităm cititorii să-și spună în scris părerea asupra modului cum s-a acționat în acest caz.

Cazul „GEORGE”

București, 13 august 1969, aeroportul internațional. Printre persoanele care așteaptă „Caravellul” se află și cîțiva cetățeni francezi, veniți în întîmpinarea lui „George”, noul lor coleg, numit la post în România.

Din aeronava abia sosită, „George” coboară grăbit, fără a pierde însă din vedere nimic din ceea ce îl înconjoară. După modul de comportare și felul zgomotos în care își manifestă bucuria revederii, lasă impresia că toți cei veniți în întîmpinare îi sînt vechi prieteni, deși pe unii dintre ei abia acum îi vede pentru prima dată.

Nu trec nici două săptămîni de la instalarea în post și „George” organizează în saloanele hotelului „Athénee Palace” o mare recepție, la care invită foarte multe persoane, în majoritate străini. În primul său toast, el ține să precizeze că a venit în România animat de dorința întăririi legăturilor de prietenie între popoarele român și francez.

Unele aspecte din comportarea lui „George” de la prima recepție și de la altele care au urmat la locul său de muncă, cum ar fi interesul manifestat față de anumiți cetățeni români, căutarea companiei acestora, discuțiile purtate etc. atrag atenția noastră, însă datele coroborate nu sînt edificatoare, pentru că „George” abordează probleme cu caracter general și pentru toți el pare un interlocutor plăcut și nimic altceva.

Începutul anului 1970 este însă și începutul conturării activității informative a lui „George”. Contactele sale pe timpul recepțiilor cu cetățenii români arată o restrîngere a cercului de persoane care îl interesau. În schimb, durata discuțiilor cu unele dintre aceste persoane este în continuă creștere. Pe baza studiilor efectuate, „George” a trecut treptat, după procedeul clasic, la eliminarea celor care nu prezentau interes. Spionul făcuse selecția în raport de locul de muncă, funcția și frecvența participării persoanei în cauză la diferite recepții. Cele cîteva persoane care i-au reținut în continuare atenția erau cultivate cu multă grijă, „George” desfășurînd o activitate intensă de apropiere a lor, mizînd la început pe bunele relații dintre România și Franța.

Deoarece recepțiile nu-i ofereau spionului timpul necesar unor studii aprofundate asupra persoanelor selecționate, iar unii invitați puteau să observe că discuțiile se poartă, de regulă, cu aceleași persoane, „George” luă inițiativa organizării de mese intime la domiciliul său. Sub diferite pretexte, astfel de sindrofii au devenit cu timpul tot mai frecvente. Timp de cîteva ore se purtau discuții în numele prieteniei și consolidării relațiilor românofranceze, se degustau băuturi alese. Iar atunci cînd gazda a venit cu ideea ca la aceste întîlniri să participe și soțiile lor, invitații au acceptat-o cu satisfacție și chiar au onorat-o cu prezența la întîlnirile următoare. Și un amănunt: la sfîrșitul fiecărei mese, gazdele nu uitau să ofere musafirilor mici atenții.

Exploatînd din plin asemenea ocazii, atenția lui „George” se îndrepta mai mult spre „Popa”, omul care la băutură cu un zîmbet și o glumă înveselea atmosfera.

Licențiat a două facultăți, funcționar într-o instituție importantă, „Popa" locuia cu soția, de profesie medic, într-un imobil situat în plin centrul Capitalei. Era recunoscut pentru conștiinciozitatea și competența sa profesională, agreat de colegi și invitat cu regularitate să le țină companie la restaurantul „Union". Obișnuința de a merge după orele de program la „Union" devenise viciu. Aici își revedea zilnic amicii de pahar și tot aici se înfiripau și mici aventuri sentimentale.

Viciul paharului nu putea să scape spionului care îl ademenea cu amabilitate tot mai des pe „Popa" să mai rămînă după plecarea invitaților. Rămase singure, cele două familii se retrăgeau în salonul mic al apartamentului, unde discuțiile continuau în fața unor pahare cu coniac fin.

În mod treptat, „George" îl determină pe „Popa" să-i furnizeze informații.

Deoarece obiceiul lui „Popa" de a nu pleca odată cu ceilalți invitați devenise o regulă, ceea ce ar fi putut da de bănuit, spionul se gîndi la schimbarea sistemului de legătură. Împreună cu adjunctul său, „George" a trecut la studierea imobilului în care locuia „Popa". Casa avea trei intrări, pe străzi diferite. Într-o discuție cu soția, spionul află că fetița lui „Popa" este bolnavă și ar avea nevoie de un medicament străin.

Cu primul prilej, oferit de o masă „prietenească", „George" îl informă pe „Popa" că se află în posesia medicamentului, dar că în astfel de condiții nu este prudent să i-l dea. Îi fixă deci o întîlnire pentru a doua zi, specificîndu-i locul și ora, apoi a plecat fără să mai aștepte răspuns. „Popa" rămase un moment pe gînduri. Era pentru prima dată cînd medita mai serios la relațiile sale cu „George". În ziua următoare spionul se prezentă la serviciu, iar după o jumătate de oră plecă singur în oraș, pe jos, cu o sacoșă în mînă. Timp de două ore a umblat pe străzi, s-a oprit la vitrine, a intrat în magazine, fără să cumpere ceva. Cînd a ajuns la locul de întîlnire stabilit, a cercetat cu privirea totul din jur. În cele din urmă a apărut și „Popa". Fără să discute prea mult, spionul îi inmînă sacoșa și se despărțiră. Timp de o oră „George" se mai plimbă pe străzi. Avea motive de mulțumire. Acțiunea de a-l atrage pe „Popa" în alte locuri îi reușise.

Odată cu această reușită „George" renunță la mesele intime de la domiciliul său, stabilind cu „Popa" să se vadă numai pentru scurt timp cu ocazia unor recepții, cînd de comun acord urmau să-și fixeze întîlniri în oraș. Lucrurile însă n-au decurs după planul spionului. Angrenat în activități de serviciu sau invocînd alte motive de ordin personal, „Popa" avea să fie văzut din ce în ce mai rar la recepții, apoi deloc.

Într-una din zile, răsfoind ziarul, lui „George" îi atrase atenția o știre. O delegație străină urma să sosească în țară și nu era exclus ca în întîmpinarea acesteia să vină și „Popa". În ziua respectivă spionul era prezent pe peronul Gării de Nord, într-o ținută comună care să nu atragă atenția. Cînd trenul își făcu apariția, „George" porni încet pentru a se intersecta cu delegația română. Ajuns în dreptul lui „Popa", îi șopti în mod discret ceva.

În dimineața duminicii următoare, „George", avînd asupra sa o sacoșă, plecă în oraș. După ce parcurse cîteva străzi mai puțin aglomerate și vizită unele magazine alimentare, la ora 10,00 se întîlni cu „Popa". Au intrat într-un bar din apropiere, unde au comandat cîte o cafea. „Popa" îi explică pe scurt că se află într-o perioadă aglomerată de lucru, fapt pentru care participările sale la recepții sînt incerte. După modul cum explica, era clar că încerca să bată în retragere. Spionului îi era însă foarte greu să renunțe la „Popa", mai ales că raportase despre el șefilor săi din centrală. Îi ceru direct unele informații referitoare la delegația străină ce venise în țară. Vădit jenat de ceea ce i se cerea, „Popa" îi relată totuși cîteva aspecte de ordin general. „George" se arătă totuși mulțumit și, înainte de a se despărți, conveniră asupra unui alt sistem de legătură : un cartonaș ceva mai mic decît o carte de vizită, cu o cifră în colțul din dreapta sus, introdus în cutia poștală a lui „Popa", avea să însemne întîlnire în acest loc, în duminica următoare, la ora indicată de cifră.

„George" întinse apoi lui „Popa" sacoșa, spunîndu-i că înăuntru sînt mici atenții pentru el și soție, însă acesta o refuză politicos. La insistențele spionului, „Popa" luă totuși sacoșa și porni agale pe stradă. În drum spre casă, îl năpădiră gîndurile. Pe lîngă alte treburi și obligații, de-acuma trebuia ca de la serviciu să plece direct acasă, să controleze zilnic cutia poștală înainte de venirea soției.

La două săptămîni de la întîlnirea cu „George", „Popa" găsi cartonașul în cutia poștală, iar în duminica următoare se prezentă la întîlnire. Spionul dorea informații. Deși nu primi decît date de ordin general, părea totuși satisfăcut.

Așa au decurs mai multe întîlniri, în cadrul cărora „George" îl instruia pe „Popa" și asupra modului de a se verifica atît înainte de întîlniri, cît și după acestea : să scoată cheile din buzunar, să se joace cu ele, la un moment dat să le scape, să se aplece, să privească în spate etc.

Desigur, nici spionul nu neglija măsurile de verificare. Înainte de a depune cartonașul în cutia poștală, el pleca în cursul dimineții în oraș cu încă un coleg care conducea mașina. După multe verificări pe străzi, la un moment dat, după colțul uneia din ele, sărea din mașină. Lua repede un taxi pînă în apropierea locuinței lui „Popa", cobora, scotea un basc din buzunar și îl așeza pe cap, după care pătrundea în holul imobilului și, cînd aprecia că e în deplină siguranță, introducea cartonașul în cutia poștală. Scotea apoi bascul de pe cap și ieșea prin altă ușă.

...Duminică 27 februarie 1972, ora 10,15'. „George" achită costul celor două cafele comandate, deși el nu băuse decît una, și ieși furios din bar. De ce nu venise „Popa" la întîlnire ? Grăbit se îndreptă spre locuința acestuia. Apăsă parcă cu teamă butonul soneriei și „Popa" întredeschise ușa. Cînd îl văzu pe spion, îngălbeni la față și îl trase repede în holul de la intrare. Deși era singur acasă, se scuză că în apartament se află și soacra sa.

— Te-am așteptat — zise „George" precipitat. N-ai găsit cartonașul ?

— Nu, îi răspunse „Popa".

„George" îi ceru unele informații, lăsă apoi sacoșa în hol, iar la ieșirea din apartament îi șopti lui „Popa" să treacă a doua zi, la ora 11,00, să verifice cutia poștală. A doua zi, „Popa" plecă în timpul serviciului, iar la ora 11,00 fix ridică din cutia poștală un plic cu bani.

În scopul prevenirii scurgerii de informații, cazul a fost oprit în această fază. „Popa" ne-a adus mulțumiri pentru că a fost scos la timp dintr-o situație în care — așa cum avea să declare — nu mai putea ieși decît prin sinucidere. La rîndul său, „George", aflînd că „Popa" nu mai lucrează în instituția respectivă, plecă definitiv din România.

Maior Tudor ROȘIORU

INTILNIREA DE PE HIPODROM

General-maior C. SPRÎNCENATU

În ziua de 27 august a.c., mă plimbam singur în parcul din Craiova. La capătul aleii ce duce la hipodrom am zărit un „Mercedes" cu număr străin, căruia inițial nu i-am acordat atenție. Apropiindu-mă, l-am văzut pe fostul moșier Murgășanu Mihail, care, pe o bancă, vorbea cu un necunoscut. Murgășanu m-a văzut și el și m-a chemat să vin lîngă ei. Nu ne mai întîlnisem de aproape un an, de la „cenaclul literar" care fusese desființat, dar Murgășanu se arătă foarte prietenos și m-a întrebat repede dacă cunosc limba franceză. Știu că Murgășanu cunoaște bine franceza, așa că i-am spus că nu știu decît germana. Atunci, m-a prezentat străinului (care s-a recomandat doar Michel) și m-a rugat să aștept puțin, deoarece vrea să discutăm ceva. În continuare el a conversat în franceză cu Michel (un tip înalt, blond), timp de circa trei-patru minute. Am înțeles că străinul spunea că afacerea i se pare totuși riscantă, iar Murgășanu explica surîzător că într-o mașină se pot găsi o sută de locuri pentru a se ascunde „obiecte atît de mici", că la graniță nu au timp să facă un control amănunțit, fiind acum, în sezon, un mare număr de turiști care vin și pleacă. În cele din urmă străinul a acceptat, și-a luat la revedere de la noi, în română, de data aceasta, s-a urcat în „Mercedes" și a plecat.

Scuzîndu-se încă o dată pentru că mă reținuse, Murgășanu m-a întrebat ce impresie îmi făcuse străinul. I-am spus că nu-mi pot face o impresie atît de ușor, nefiind fizionomist. A rîs și mi-a spus că el are mare încredere în Michel, că își pune în el toate speranțele să înceapă „o viață nouă". Plimbîndu-ne prin parc, Murgășanu a început să mi se plîngă că nu se înțelege bine cu nevasta, că de fapt el este „foarte apreciat" de o doamnă de la București, care va pleca în curînd în străinătate, și a sfîrșit prin a-mi mărturisi că „l-a cointeresat" pe străin să-i scoată din țară circa un kilogram de aur și bijuterii, pe care le are puse „la loc sigur, undeva acasă, tot ce i-a rămas din averea pe care o avusese".

I-am spus că nu știu în ce măsură l-a cointeresat pe străin, dar s-ar putea să se fi grăbit destăinuindu-i asemenea lucruri, că omul ar putea vorbi, și în cazul acesta...

Murgășanu nu m-a lăsat să termin, a spus că, înaintea lui Michel, el studiase foarte atent alte trei persoane, tot specialiști străini, dar că „nu-i conveniseră", că Michel e un tip de cuvînt și care nu poate rămîne indiferent la procentajul de 20% din valoarea bijuteriilor, pe care l-a promis.

I-am spus să se gîndească bine, pentru că odată ajuns „dincolo", Michel s-ar putea să prefere un procentaj de 80% sau chiar să-i spună că i-au fost confiscate bijuteriile la graniță și în felul acesta... Iarăși m-a întrerupt, spunînd că nu mai suportă să rămînă aici, că va risca.

Aceasta era nota informatorului „Calafeteanu", completată cu unele amănunte de mai mic interes.

În urma măsurilor întreprinse de noi, s-au stabilit următoarele : Murgășanu Mihail, fost moșier, cunoscut că a desfășurat activitate în fosta organizație legionară, semnalat în ultima perioadă cu manifestări ostile la adresa orînduirii sociale și de stat din țara noastră, polarizase în jurul său un număr de 7 persoane, aflate în evidențele securității, sub acoperirea unui așa-zis „cenaclu literar", constituit de ei, cu care comenta de pe poziții dușmănoase situația politică internă și internațională. Murgășanu disprețuise întotdeauna munca, căutînd în permanență o viață ușoară, fără obligații față de societate. Încă de tînăr dusese o viață imorală, căsătoria sa, în 1958, cu o profesoară, fiind dictată de interesul fostului moșier de a avea în casă un salariat. La vîrsta de aproape 60 de ani, Murgășanu se îndrăgostise subit de o văduvă din București, o anume „Elisabeta Prodan", cunoscută cu rude în Occident.

S-a mai stabilit că Murgășanu Mihail manifestase, în ultima perioadă, interes pentru a-și crea relații în rîndul unor cetățeni străini, în care scop tatonase într-adevăr mai mulți specialiști, veniți să lucreze în Craiova. Se oprise în cele din urmă la Michel Sarmont, cu care fostul moșier se mai întîlnise de cîteva ori acasă la el, în lipsa soției, care era străină de combinație.

Printr-o altă sursă informativă s-au obținut date care clarificau în parte semnalările informatorului „Calafeteanu", iar în urma măsurilor speciale luate la locuința unei legături a urmăritului, rezulta că într-o seară, amețindu-se cu mai multe pahare cu vin, Murgășanu afirmase, într-un cerc restrîns de persoane, că „dacă ar avea ocazie i-ar împușca pe comuniști". Adăugase că el are o armă „bine ascunsă" și că într-o zi o

va folosi, „dacă nu-i reușește altceva!"

Mai exista la dosarul fostului moșier o foarte veche semnalare cu privire la faptul că ar deține un pistol, dar materialul nu se putuse verifica, pînă atunci acesta manifestînd maximum de prudență.

Din datele ce le dețineam rezulta clar că Murgășanu se pregătea pentru o evaziune din țară, trafic de aur și posibil alte fapte infracționale, antrenînd la aceste activități un specialist străin, venit în România în baza unor tranzacții încheiate între statul nostru și țara sa.

În această situație se impunea prevenirea comiterii faptelor infracționale, fiind necesare mai întîi descoperirea aurului și a armei deținute de Murgășanu. Timpul ne presa, întrucît străinul urma să plece curînd din România. Am hotărît deci efectuarea unei percheziții la domiciliul fostului moșier, folosindu-ne și de un detector sensibil.

În stabilirea acestor măsuri am avut în vedere că descoperirea aurului prezintă importanță, atît sub aspectul valorii, cît mai ales al înlăturării mobilului comiterii unor infracțiuni. În felul acesta se puteau preveni atît contrabanda și evaziunea din țară a lui Murgășanu, cît și atragerea specialistului străin la comiterea unor asemenea fapte.

☆

După ce s-a obținut aprobarea procuraturii, doi ofițeri de securitate, avînd asupra lor un detector special, s-au deplasat la locuința lui Murgășanu Mihail, căruia i s-a prezentat ordinul de percheziție domiciliară.

— Aș putea cunoaște motivul acestei percheziții? a întrebat Murgășanu pe un ton agresiv.

— Am fost sesizați că dețineți o armă în mod ilegal.

— Vai de mine, armă n-am văzut prin casa mea de cînd aveam moșie! Atunci am avut o armă de vînătoare, pe care am predat-o încă în 1949. Nu mă opun autorităților, dar vă veți convinge că informațiile pe care le dețineți sînt eronate.

După insistente căutări în casă, rezultatul a fost nul; se părea că Murgășanu are dreptate.

Conducîndu-i pe ofițeri în curte, gazda a întors o clipă capul involuntar spre grădina casei, reflex care nu i-a scăpat unuia dintre cei doi ofițeri.

— Vedeți? Am avut dreptate. Nu dețin nici o armă. Nu m-ați crezut, dar acum sper că v-ați convins.

— Nu ne-am convins încă, domnule Murgășanu. Să mergem în grădină să controlăm și acolo.

Murgășanu deveni parcă străveziu, nu mai scoase nici un cuvînt. Însoțit de ofițeri intră în grădină, unde se începu acțiunea de detectare. În cele din urmă, lîngă un piersic, în mijlocul grădinii, detectorul dădu primele semnale, care produseră un mic leșin gazdei. Se săpă o groapă din care, la adîncimea de 70 cm, apăru o cutie metalică, în interiorul căreia se aflau monede din aur, bijuterii și un pistol „Parabelum" cu muniție.

Strălucirea aurului întunecă fața lui Murgășanu.

— V-ați dezvinovățit prea devreme, domnule Murgășanu, i se adresă unul dintre cei doi ofițeri. Ce ne puteți spune acum despre obiectele ascunse?

— Este o provocare! Nu sînt ascunse de mine! Nu am știut nimic despre existența lor! Rămîn surprins că cineva a putut recurge la o asemenea faptă — să ascundă în grădina mea aur și armă.

— Chiar nu știți nimic?

— Vă mărturisesc sincer, habar n-am! se apăra fostul moșier, care își revenise din spaimă și nu uitase că avea pregătire de avocat.

— Ciudată coincidență! Cineva ne spunea că i-ați cerut sprijin să vă transporte aurul în străinătate. Era vorba de alt aur?

Întrebarea cade ca un trăsnet. Murgășanu simte că se sufocă. Deși încearcă să-și justifice atitudinea față de cei doi ofițeri, se bîlbîie după fiecare cuvînt. Se înțelege clar doar atît:

— N-am crezut... că regimul comunist de aici este sprijinit și de... cetățenii veniți din Occident! Asta nu am crezut.

☆

Unde l-ați cunoscut pe Murgășanu Mihail?

— La hipodrom. Sînt amator de concursuri, l-am cunoscut la baza hipică a asociației „Rovine". Are ca și mine pasiune pentru asemenea activități.

— V-a cerut să-i faceți unele servicii în străinătate?

— Nu.

— Nu?

— Nu-mi amintesc.

— Era vorba să vă dea ceva atunci cînd veți pleca definitiv din țară. Este vorba de niște valori.

— Ah, da, știu că mi-a spus de cîteva monede din aur. Am considerat că este o problemă simplă, că ajut un prieten. Nu m-am gîndit că ar fi o faptă pedepsită de lege. Acum, da, sigur, înțeleg în ce situație puteam să ajung. Putea ieși foarte rău, nu?

☆

Satisfacția ultimă a acțiunii am avut-o cînd, interogat asupra aurului ascuns, Murgășanu nu a spus nici un cuvînt despre informatorul „Calafeteanu".

În urma celor stabilite, Murgășanu Mihail a fost condamnat, iar persoanele din anturajul său au fost demascate public, reușind în felul acesta să destrămăm acest grup de elemente ostile orînduirii noastre socialiste.

PREVENIREA ȘI INTERVENȚIA componente de bază ale concepției de luptă împotriva terorismului

Ordinul nr. H. 004674/1973, al Comandantului nostru suprem și președinte al Consiliului Apărării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, H.C.M. nr. 1282/1963 și Ordinul ministrului de interne nr. 00650/1975 reprezintă baza legală a intregii activități pentru combaterea terorismului; ele pun pe primul plan prevenirea oricăror acte sau acțiuni teroriste pe teritoriul patriei.

In ansamblul luptei antiteroriste, prevenirea constituie acțiunea de bază a tuturor unităților și organelor Ministerului de Interne și constă din totalitatea măsurilor informativ-operative, tehnice, de control-acces, de pază și apărare, luate cu anticipație, in scopul zădărnicirii planurilor grupărilor extremist-teroriste și asigurării securității persoanelor și obiectivelor aflate in atenția acestora.

In cadrul măsurilor de prevenire se impune ca efortul principal al forțelor și mijloacelor existente să fie concentrat in vederea descoperirii și inlăturării tuturor imprejurărilor și premiselor care ar permite sau favoriza activitatea elementelor suspecte din această categorie ori comiterea unor acțiuni teroriste.

Prin natura sa, prevenirea presupune previziune, prevedere sau cu alte cuvinte, anticiparea și preintimpinarea desfășurării fenomenelor, evenimentelor și acțiunilor — in contextul nostru, de natură teroristă — pe baza analizei situației operative precedente, prezente și a tendinței sale de dezvoltare. Circumscris parametrilor enunțați, termenul de prevenire este folosit in munca de combatere a terorismului drept comandament esențial, indicind prin aceasta o sarcină fundamentală care trebuie să călăuzească intreaga activitate a tuturor cadrelor noastre.

Prevenirea, in ansamblul acțiunilor de combatere a terorismului, cuprinde :

a) Activitatea informativ-operativă, care presupune :

— instruirea intregului potențial informativ al Ministerului de Interne cu sarcini concrete pe linie de antiterorism ;

— crearea și dezvoltarea unei rețele informative pe profil, pentru acoperirea obiectivelor, locurilor și mediilor vizate sau frecventate de elementele teroriste, capabilă să sesizeze preocupările suspecte ale diverselor elemente teroriste ce s-ar afla in țară, pentru a furniza informații care să asigure cunoașterea activității elementelor suspecte sau pretabile a comite astfel de acte ;

— formarea unei rețele de profil, prin recrutarea de informatori din rindul cetățenilor străini cu posibilități reale de pătrundere in clandestinătatea organizațiilor extremist-teroriste, in vederea cunoașterii cu anticipație a planurilor lor cu privire la țara noastră ;

— exploatarea cu operativitate, și intotdeauna urmată de măsuri concrete de prevenire, a informațiilor de primă sesizare obținute in cadrul supravegherii informative generale ;

— lucrarea activă prin dosare de urmărire informativă a tuturor elementelor, aflate temporar sau permanent in țară, suspecte că aparțin sau sprijină grupările extremist-teroriste și legăturile acestora.

Gama variată a măsurilor informativ-operative enunțate intreprinse de unitățile și organele noastre pentru combaterea terorismului se impune a fi completată cu aplicarea măsurilor și mijloacelor ajutătoare : filaj, controale și percheziții secrete sau deschise, executate cu continuitate in locurile de cazare a elementelor suspecte, in mediile și locurile vizate sau frecventate de acestea și, cind situația operativă impune (cu aprobările de rigoare), realizarea de contacte operative și acțiuni directe.

Legătura cu masele de oameni ai muncii constituie o altă trăsătură majoră a activității informativ-operative desfășurată pentru prevenirea acțiunilor teroriste. Pregătirea contrainformativă a populației se impune a fi diversificată, imbunătățită in conținut, pentru a putea cunoaște imprejurările, manifestările și faptele specifice actelor de pregătire ori execuție a acțiunilor teroriste și, pe această bază, să se acționeze pentru preintimpinarea lor, fie prin acțiuni proprii directe, fie prin sesizarea organelor Ministerului de Interne.

Fără indoială că eficacitatea măsurilor informativ-operative de combatere a terorismului este determinată de nivelul de pregătire (in problemă) a aparatului operativ.

b) Paza și apărarea obiectivelor se detașează in Ordinul nr. 00650/1975 ca principală latură a prevenirii actelor sau acțiunilor teroriste. Prin noțiunea de „obiectiv", in profilul nostru de muncă, se ințelege persoană, grup de persoane, aeronavă, navă, aerogară sau port, reședințe, instituții, intreprinderi, așezăminte de cultură, știință sau de cult, autohtone sau străine (aflate pe teritoriul țării noastre) care se află sau se pot afla in atenția elementelor teroriste.

Organizarea și desfășurarea pazei și apărării obiectivelor presupun :

— asigurarea securității persoanelor (grupurilor de persoane) străine care se găsesc la noi in țară ca invitați ai conducerii superioare de partid și de stat ;

— insoțirea aeronavelor in zbor, in scopul asigurării securității vieții pasagerilor și personalului navigant, precum și pentru prevenirea deturnărilor sau distrugerilor de aeronave ;

— asigurarea ordinii publice și a securității pasagerilor in aerogări care, la rindul său, incumbă o seamă de activități, printre care : executarea controlului antiterorist și antideturnare ; paza și apărarea aerogării și măsurile de supraveghere generală asupra ordinii și liniștii in obiectiv ;

— paza și apărarea obiectivelor vizate de elementele teroriste (ambasade, domicilii diplomați, agenții străini — economice, aeriene sau culturale —, instituții sau intreprinderi autohtone de importanță deosebită), care se asigură cu efective militare.

Stabilirea obiectivelor ce se impun a fi luate in pază militară se face pe baza studierii situației informative generale (aici avem in vedere planurile diferitelor grupări extremist-teroriste cu privire la țara noastră) și a celei existente la zi, cu referire concretă la un anumit pericol ce planează asupra unui anumit gen de obiectiv. Nominalizarea acestor obiective este un atribut al organelor de conducere.

În vederea intocmirii planurilor de pază și apărare se impun, firește, executarea recunoașterii detaliate la fiecare obiectiv, stabilirea necesarului de forțe și mijloace, a răspunderilor ce revin diferitelor unități ale ministerului. Planurile de pază și apărare se intocmesc pentru toate obiectivele, la județe se aprobă de șefii inspectoratelor, dar acest fapt nu presupune asigurarea fizică cu efective. Ele vor fi luate in pază atunci cind situația operativă impune acest lucru. De aceea, planurile nu constituie decit o măsură de prevedere.

A doua componentă de bază a concepției de luptă a unităților și organelor Ministerului de Interne pentru combaterea terorismului o constituie intervenția, care cuprinde ansamblul măsurilor și acțiunilor desfășurate cu hotărire, fermitate și rapiditate, pentru neutralizarea și lichidarea elementelor teroriste, eliberarea ostaticilor (dacă au fost luați) și restabilirea ordinii. Intervenția cuprinde două noțiuni: neutralizarea și lichidarea.

Efortul principal in acțiunile de intervenție — potrivit Ordinului nr. 00650/1975 — trebuie să se concentreze in scopul neutralizării elementelor teroriste, care au reușit să pătrundă in obiectivele vizate și să le ocupe, să rețină sau să captureze persoane, aeronave ori nave.

Prin neutralizare se urmărește scăderea capacității de acțiune a elementelor teroriste, folosindu-se pentru atingerea acestui scop manevre abile de inșelare și derutare, unele mijloace chimice, toxice, medicamentoase (halucinante, paralizante etc.), izolarea obiectivului și a teroriștilor. Noțiunea de neutralizare a elementelor teroriste nu trebuie confundată cu noțiunea de neutralizare a inamicului, uzitată in limbajul forțelor armate pe cimpul de luptă. In înțelesul nostru, neutralizarea elementelor teroriste trebuie să se obțină fără întrebuințarea focului, prin folosirea unor procedee tehnico-operative și medicale, cum ar fi:

— transmiterea de mesaje derutante cu ajutorul amplificatorului de voce;

— introducerea pe căi ascunse de substanțe chimice tranchilizante, psihochimice, halucinante, paralizante, care să ducă la scăderea capacității cerebrale a teroriștilor;

— instalarea cu anticipație in obiective de mijloace tehnice in scopul interceptării convorbirilor dintre teroriști și, pe această bază, cunoașterea și dejucarea planurilor lor;

— simularea unor manevre și acțiuni false ale forțelor din zona obiectivului, acoperite prin fumizare, incendii false, zgomote iritante și surse puternice de lumină intermitentă;

— ducerea unor tratative, in cazuri extreme și numai la ordin special, cu scopul de a cunoaște intențiile elementelor teroriste și a ciștiga timp.

În perioada realizării neutralizării,

forțele destinate intervenției trebuie să se apropie — mascat — de obiectiv, să pătrundă in obiectiv, să ocupe punctele vitale ale acestuia și să se pună in situație favorabilă pentru trecerea la lichidarea elementelor teroriste. Aici se impune o precizare, și anume, că in timpul neutralizării — și Ordinul nr. 00650/1975 este foarte clar — se folosește focul numai cind viața militarilor și a personalului (ostaticilor) din obiective este pusă in pericol. Dealtfel, acest moment ar insemna trecerea la lichidarea teroriștilor și salvarea ostaticilor.

Acțiunea de lichidare se execută in toate imprejurările numai la ordin, in caz de extremă necesitate, cind măsurile de neutralizare nu au dat rezultat.

Lichidarea elementelor teroriste constă in asaltul prin foc și mișcare, executat cu rapiditate de către forțele destinate pentru intervenție, urmărindu-se capturarea sau nimicirea teroriștilor și protecția personalului obiectivului. Timpul afectat pentru executarea lichidării, pentru a-și atinge scopul (salvarea personalului reținut), este necesar să fie de ordinul minutelor sau chiar al secundelor.

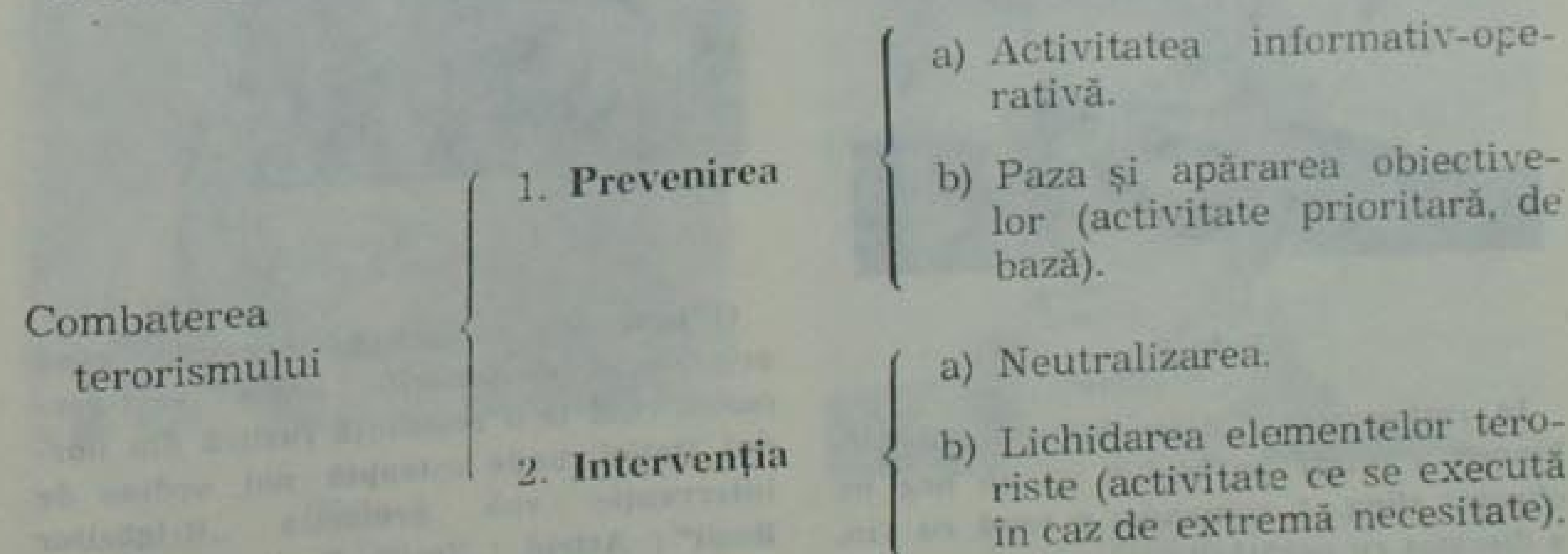
Din practica acțiunilor de lichidare executate in diferite state, cit și din proprie experiență, a rezultat că raportul de forțe ce se impune a fi realizat este de 3—5 la unul in favoarea noastră.

De regulă, teroriștii acționează in celule de 3—7 luptători și numai in cazuri extreme s-a acționat la nivelul de comando (18—24 luptători). In situații frecvent intilnite, raportul de forțe generalizat ar fi de 9 (15) — 21 (35) la trei in favoarea noastră.

Rezultă deci că forțele destinate intervenției și in mod expres lichidării nu trebuie să fie prea numeroase. Elementul hotăritor ce se impune a caracteriza aceste forțe este calitatea lor: o selecție riguroasă, pregătire cu un pronunțat caracter antiterorist, buni luptători, hotăriți și neinfricați in luptă — atribute proprii personalului unităților și organelor Ministerului de Interne.

Schema

elementelor componente ale concepției de luptă impotriva terorismului:

Colonel Ștefan BLAGA
Colonel Aristotel PLEȘA

Terorismul și serviciile de spionaj

Poliția Criminală Federală apreciază intr-un bilanț intermediar al investigațiilor sale că „aerul a devenit mai incărcat“ pentru teroriștii vest-germani. Arestarea unor anarhiști de frunte la Berlin pare a confirma această afirmație. Totuși, se mai află in libertate conducători ai grupului Baader Meinhof, care dispun de legături internaționale și acționează după metode de serviciu secret, existind deci, posibilitatea unor noi acte de violență, pregătite in mod profesionist.

Foto 1

In restaurantul „Alter Simpl“ din Tübingen a intrat un bărbat cu un neg pe obrazul sting. A comandat o cană cu vin, a discutat cu ospătărița și a dispărut după 15 minute : era Jorg („Jogi“) Lang, 35 de ani, fost avocat și anarhist, care trăiește de un an in anonimat și care, ca nou organizator al „Fracțiunii Armata Roșie“ (R.A.F.), plănuiește — conform celor stabilite de poliție — o nouă răpire spectaculoasă (Foto 1).

Foto 2

O fotografă se mișcă incognito, cind printr-unul din marile orașe vest-germane, cind la o reședință rustică din nordul Italiei, unde așteaptă noi ordine de intervenție sub protecția „Brigăzilor Roșii“ : Astrid („Rosi“) Proll, 28 de ani, anarhistă și fostă prietenă a lui Andreas Baader, care nu se prea înțelesese cu ceilalți din grup, fiind considerată „arogantă și cicălitoare“ (Foto 2).

Foto 3

La o masă a unui restaurant berlinez, un bărbat cu mustață gen Gingis-Han s-a așezat insoțit de o blondă. N-a rămas insă decit pină la aperitiv. În momentul cind a observat că la masa alăturată se află un fost coleg de muncă, care-l recunoscuse in ciuda mustății și a tunsoarei schimbate, s-a sculat și s-a indreptat discret spre toaletă, in timp ce insoțitoarea sa a lăsat o bancnotă de 10 D.M. pe

Foto 4

masă : era Ralf („Bär“) Reinders, 27 de ani, anarhist de origine olandeză, șeful „Mișcării 2 iunie“, în a cărui sarcină poliția pune uciderea judecătorului von Drenkmann și răpirea politicianului Lorenz (U.C.D.).

Ralf Reinders și Inge Viett (Foto 3 și 4) s-au predat, fără a opune rezistență, săptămina trecută, cind poliția vest-berlineză i-a surprins in localul familial „Feinkost-Schöne“ din str. Birkbusch nr. 48, Berlin-Steglitz (Foto 10).

Foto 5

Patru zile după aceea, poliția vest-berlineză a operat incă o arestare. Ca „o consecință a unei minuțioase activități

Foto 6

prealabile" au fost reținuți Fritz Teufel, 32 de ani, și prietena sa, Gabriele Rollinck, 25 de ani (Foto 5 și 6). Între timp, poliția olandeză l-a arestat pe anarhistul Helmut Lülf, 30 de ani, membru al bandei „Debus", aparținind de gruparea Baader Meinhof.

Mulțumiți de aceste realizări, funcționarii secției „terorism" (TE) din cadrul Direcției Poliției Criminale din Bonn-Bad Godesberg au șters cu culoare roșie nu-

Foto 7

Foto 8

mele a 4 din cei 26 de anarhiști periculoși, căutați cu mandat de arestare. La pasivul listei Secției „TE" din Godesberg figurează nume proeminente și nume ce nu spun nimic (Kornelia Ebbefeld, Vera Berzel) din guerila orașelor vest-germane.

Unii teroriști fac să se vorbească aproape cu regularitate despre ei :

— Angela Luther, 35 de ani (Foto 7), căutată cu cea mai mare intensitate, a fost văzută flirtind cu polițiști norvegieni, la începutul lunii septembrie, aflîndu-se la volanul unui „Volkswagen" verde.

— Siegfried Haag, 30 de ani (Foto 8), fost avocat al lui Baader, a lăsat urme, conform rapoartelor serviciilor secrete, cînd în Scandinavia, cînd în sudul Franței.

Foto 9

— Andreas Vogel, 19 ani (Foto 9), membru al comandoului Reinders, are legătură, conform aprecierilor poliției, cu cel mai recent act de teroare din gara municipală Hamburg — o explozie care a provocat rănirea a 11 persoane.

Legături cu „Armatele Roșii" și „Brigăzile Roșii"

Unii au dispărut — poate sînt morți și îngropați, ca Ingeborg Barz, care se află „într-o țară îndepărtată", ca vest-berlinezul Michael Baumann, sau trăiesc „sub alt nume într-o nouă legalitate" (deviză R.A.F.), cum presupun urmăritorii în legătură cu Ewald Goerlich și Susanne Herminghausen, foști membri ai grupării „Colectivul Pacienților Socialiști", sau cu studenta din Köln, Rosemarie Keser.

Alții au fost descoperiți de revista „Bild" într-o carieră de piatră din sudul Yemenului : este vorba de Rolf Heibler, Gabriele Kröcher-Tiedemann, Rolf Pohle, Verena Becker și Ingrid Siepmann, eliberați din detenție în urma răpirii lui Lorenz. Surse oficiale din Tokyo semnalează, la rîndul lor, existența unui lagăr de instruire a grupării militariste japoneze „Armata Roșie", în zone greu accesibile ale Yemenului.

Scena anarhismului din R. F. Germania începe să se lumineze din ce în ce mai mult după arestarea lui Reinders și Teufel. Numeroase probe materiale oferă poliției criminale noi și promițătoare puncte de sprijin în luarea unor măsuri eficiente de urmărire.

O serie de figuri conducătoare însă așteaptă, ca și pînă acum, „în gaură" (ortodoxă din „R. A. F.").

Pînă în prezent, comandamentele regionale de urmărire din landuri au arestat, în special, figuri mărginașe din gruparea „R. A. F.", care au fost clasificate drept imitatori juvenili ; s-au descoperit legături internaționale cu „Frontul de Eliberare" al lui George Habasch din Palestina, cu „Armata Roșie" japoneză sau cu teroriști spanioli ori cu șeful „Brigăzilor Roșii" italiene, Renato Curcio.

Rezidențe ale teroriștilor organizate după modelul serviciilor secrete

Problema de a descurca ițele țesute din imitatori ai metodelor „R. A. F." și susținători legali ai mișcării din R. F. Germania, precum și plasa largă de teroriști din Europa, cu reședințele lor din R.F.G., organizate după metode de serviciu secret, a fost abordată însă numai timid de organele de securitate ale statului, în ciuda sporirii considerabile a mijloacelor polițienești. Totuși, succesele spectaculare, datorate, ce-i drept, în mare măsură, intimplării — cum a fost cel de săptămina trecută de la Berlin —, dar și îmbunătățirile organizatorice ale aparatului vest-german de investigare, au fost de natură să întărească încrederea în sine — mult timp lezată — a poliției. Per ansamblu — afirmă președintele Poliției Criminale Federale, Harold — pentru tovarășii anarhiști, „aerul a devenit mai aspru... Rețeaua de urmărire nu a fost niciodată atît de densă ca în prezent".

Într-adevăr, filialele de land și Poliția Federală Criminală au reușit să creeze, printr-o muncă migăloasă, o rețea de urmărire care acum aduce roadele. „Recolta începe să se coacă cu încetul, astfel că nu ne rămîne decît să culegem fructele ce cad din pom", afirmă directorul poliției criminale din guvernul federal, Gerhard Boeden, șeful secției „terorism" a Poliției Criminale Federale. Și experți ai diferitelor landuri se arată optimiști. Unul dintre ei este de părere că „se reușește o

drenare sistematică a scenei anarhismului".

Deja cu prilejul unei conferințe secrete la reprezentanța landului Bavaria din Bonn, unde șefii secțiilor de poliție federale și de land au analizat, la sfirșitul lunii august, stadiul măsurilor impotriva anarhismului, s-a manifestat, după părerea unui participant, „o atitudine de mulțumire". S-au adus laude „funcționalității cooperării" dintre poliția federală și cele de land, apreciindu-se că „teroriștilor incepe să li se cam inchidă robinetul cu apă".

Un an după arestarea unei grupări formate din 7 membri (șefă, Ilse Jandt), căreia i se impută impușcarea „trădătorului" Ulrich Schmücker in pădurea Grünewald, poliția criminală a făcut cu automulțumire un bilanț intermediar al succeselor : 65 de anarhiști și suspecți au fost arestați de la 1 octombrie 1974, alte 37 de persoane au fost reținute temporar, 220 de susținători se află in cercetare penală. In detenție se află in prezent 102 teroriști sau „susținători ai practicilor anarhiste" (jargon polițienesc).

De la 1 iulie a.c., 212 funcționari ai poliției criminale — secția din Godesberg, apărută ca din pămint — efectuează cercetarea penală a 63 de anarhiști. Comandamentele federale și de land sint angajate zi și noapte intr-o acțiune sistematică de căutare a unor grupuri ale „Fracțiunii Armata Roșie", a unor rebeli solitari sau a unor susținători „legali". Rezultatele acțiunilor de urmărire, cuprinse in 7000 de biblioraftури pline pină la refuz, sint prelucrate de specialiști și inmagazinate intr-un sistem de computere, care vor furniza, incepind cu anul 1976, toate datele din acest domeniu. Centrala de computere „Interpol" din Wiesbaden se pregătește intens pentru lupta impotriva terorismului.

Foto 10

140 000 de polițiști vest-germani verifică

in prezent, in cadrul unei acțiuni sistematice, case și blocuri de locuințe, pentru a descoperi „locuințe conspirative". Criteriile de suspicionare, după care se ghidează poliția criminală, sint : prezența de garaje subterane sau de suprafețe de parcare in apropiere (ce pot fi folosite pentru fugă sau transporturi secrete) ; plata chiriei cu o anticipație de citeva luni și remiterea ulterioară a acesteia prin poștă (fără remiteri bancare, pentru a reduce contactele) ; neprimirea de trimiteri poștale (se locuiește sub nume fictiv) ; in schimb, legătură telefonică (ca mijloc de comunicare a unor mesaje codificate) ; pe cit posibil, să existe un lift (pentru transporturi secrete) ; broaște de ușă schimbate (pentru ca locatarul să nu poată intra in locuință) ; mobilare sumară (pentru a putea dispare oricind, repede și, pe cit posibil, fără urme) ; vizavi de geam să nu fie altă construcție (pentru a nu se putea privi in locuință).

In blocuri noi, care stau goale de luni de zile din lipsă de solicitanți, poliția apreciază că se poate locui conspirat foarte bine. Aceasta pentru că locatarii nu mai sint in ziua de azi atit de vigilenți și inchiriază locuința aproape oricui.

Mai promițătoare i se pare poliției acțiunea „auto" : 40 000 de angajați ai stațiilor de benzină observă mașinile clienților in baza unei circulare, pentru a descoperi indicii suspecte („cabluri ce atirnă sub bord", aprovizionarea cu cantități mai mari de benzină de rezervă etc.). Pină in prezent au rezultat 2 017 informații din această sursă.

Totodată și organele de apărare a constituției au intrat în acțiune, creindu-se la Köln, în 1973, o secție proprie „terorism". Aceasta procură sociograme cuprinzind grupuri regionale ce acționează în mediul urban și in special cercurile vest-germane, care fac munca de recrutare a membrilor grupului Baader Meinhof. Nici membrii de familie ai teroriștilor dispăruți nu pot să mai facă un pas fără a fi supravegheați. Este cazul lui Hildegard Haag, de exemplu, soția avocatului dispărut, Siegfried Haag, sau soția lui Lang Ute. „Sistemul Informațional al Serviciilor Secrete" din Köln investighează in prezent cu ajutorul computerelor anturajul colegiilor de avocați și al publicațiilor de stinga.

Toate vizitele in celulele unor membri ai grupului Baader Meinhof, cu excepția celor făcute de avocați, sint de acum inregistrate și indosariate de poliția criminală. Prin această metodă, poliția scontează să descopere „un anumit sistem de dirijare".

Măsurile luate „in preajma unor victime potențiale" au menirea de a descoperi și curma incă din fașă eventuale planuri de răpire.

Rezultatele obținute de poliție nu sint publicate decit de presa locală — dacă se publică ceva.

Din cind in cind, persoane necunoscute intră prin efracție in vreun oficiu public și sustrag imprimate. Astfel, in iulie, in landul Simmern, au dispărut 69 de foi de parcurs auto (numerotate), 1 800 de fișe purtind ștampila „Administrația locală Rhein-Hunsrück", precum și mai multe sute de fișe de verificare pe anii 1975, 1976 și 1977.

Tot din cind in cind, poliția descoperă depozite de muniții, ca cel din buncărul de lingă Herongen, pe granița cu Olanda. Aici s-au găsit 3 lăzi cu pistoale și cartușe, focoase pentru grenade, un aparat de emisie recepție, numere de inmatriculare pentru automobile și documente ale „Fracțiunii Armata Roșie".

Pe cite un raport al poliției se găsesc și consemnări despre evenimente ciudate petrecute pe autostrăzi. Astfel, pe autostrada Frankfurt-Kassel, o patrulă a descoperit un bărbat cu miinile legate, gesticulind in fundul unei mașini și rostind cuvinte neinteligibile. Era vorba de Rolf Jürgen Mauer, un „tovarăș" care trădase, care „turnase" la poliție tot ce știa și apoi dispăruse, fiind căutat luni de zile.

Ceea ce se remarcă cu privire la scena anarhismului anului 1975 : a apărut o generație de învățăcei, recrutați în casele conspirative sau în închisoare și care fac încercări — diletante, ce-i drept — de a duce o „luptă armată" după modelul lui Baader.

300 de anarhiști și susținători operează fără conducere

Din ultimele analize făcute de Poliția Criminală Federală rezultă că scena anarhismului vest-german se prezintă astăzi ca un conglomerat de celule dispersate de grupuri „simplu structurate" și susținători, care nu mai operează „organizate centralizat", ca pe vremea lui Baader, ci lipsite de conducere.

Din ce în ce mai des, poliția are de-a face cu „mici grupări" formate uneori dintr-o singură pereche, care-și fixează ca moto „Vom opera acum ca Baader" și alteori, numai pentru a se amuza, folosesc numere false de înmatriculare a mașinilor sau lucrează la dispozitive explozive. Ca material didactic pentru „grădinițele" Baader Meinhof servesc publicații ale guerilei urbane, în care se descrie, de pildă, modul de confecționare și falsificare de pașapoarte și de fotografii pentru pașapoarte : „o față de adolescent se poate realiza prin introducerea unor tampoane mici de vată în gură".

Dacă figurile mai importante din rîndul anarhiștilor, cum ar fi Astrid Proll sau Angela Luther, nu vor fi fugit în străinătate (de preferință Suedia, Franța, Italia sau Olanda) și-au „construit cu ajutorul unor acte false o nouă existență civică" ori și-au creat rezidenturi legale sub acoperirea de firme fictive, după modelul serviciilor secrete (din analiza Poliției Criminale Federale).

Astfel, presupune poliția, s-a creat un nou mod de acoperire, „tipi legali" (jargon anarhist) acoperindu-i pe cei ce s-au ascuns, asigurînd flexibilitatea organizațiilor și securitatea acestora. In special scena susținătorilor — indivizi care închiriază legal apartamente sau mașini ori pun la dispoziția anarhiștilor pașapoartele lor — a fost „funcționalizată". Avocați de stînga și angajați ai unor edituri de stînga se numără printre cei ce fac „munca de legătură". Un criminalist spunea : „fără avocați, «Fracțiunea Armata Roșie» nu ar putea exista".

Membri ai „ajutorului roșu" și așa-numite „comitete împotriva torturii prin izolare" recrutează noi anarhiști din rîndul foștilor deținuți pentru fapte penale („sursa noastră naturală de cadre"). Procedura : „individul primește 50 D.M. pe lună în celulă, este politizat, iar după ce iese din închisoare, o pipiță de stînga se îngrijește de integrarea lui".

Organele vest-germane de securitate estimează la 1 600 numărul simpatizanților grupărilor anarhiste, reuniți în organizații de ajutorare. „Legalii și susținătorii", care sprijină terorismul din multiple considerente (personale, politice, religioase etc.), oferă noilor generații de teroriști „o excelentă protecție împotriva descoperirii lor".

Pentru un salar de 8,50 D.M. pe oră și cu hîrtii false, Sauber lucra ca muncitor în matrițeria fabricii de tractoare a firmei „Klöckner-Humboldt-Deutz AB". Seara se întîlnea într-o locuință conspirativă din cartierul Kalk cu „tipi bărboși și dezordonați" (declarațiile vecinilor), dar în special cu trimiși ai teroristului Reinders, suspectat de răpirea lui Lorenz, care căuta o cale de a fugi în Olanda pentru grupul său din Berlinul de Vest. Cînd Sauber a decedat, tocmai închiriase o rulotă de camping pentru grupul Reinders. Alți tipi erau gata pentru a sprijini o acțiune de fugă pregătită pînă în cele mai mici amănunte, acțiune la care s-a renunțat forțat după moartea lui Sauber.

Criminaliștii se așteaptă încă la acțiuni de răzbunare — dacă nu pentru Sauber, atunci pentru anarhiștii Ulrich Wessel și Siegfried Hausner, căzuți la Stockholm.

Avocatul Lang conduce, se spune, un grup dispersat de anarhiști și intenționează ca, în cooperare cu o „celulă revoluționară" (care are 12 lovituri la activ, pînă în prezent, și operează în zona Rhein-Main), să-l răzbune pe prietenul lor căzut, Hausner. Apelul unui membru al acestei „miliții revoluționare" sună : „Noi trăim încazarmați împreună și vom opera după regulile războiului".

Noua strategie a ilegaliștilor este dedicată, după arestarea lui Reinders și eșecul de la Stockholm, în exclusivitate activității organizatorice și propagandistice — în limita cunoștințelor poliției. După aprecierile poliției, teroriștii urmăresc : să reducă numărul celor ce sprijină poliția în descoperirea teroriștilor, printr-o „publicitate ofensivă urmărind recunoașterea publică a guerilelor urbane ca formațiuni de luptă politice" ; să blocheze cercetările și să răspîndească teama în rîndul agenților infiltrați, prin amenințări și execuțări de „trădători" ; să reducă pierderile în rîndurile proprii prin școlarizarea intensivă a cadrelor tinere în activitatea conspirativă ; să lărgească baza de recrutare de noi cadre prin indoctrinarea unor infractori tineri.

Jorg Lang și Siegfried Haag — așa crede poliția criminală din Bad Godesberg — sînt plănuitorii unor noi acte de terorism. Aflați în prezent în faza de regrupare prin integrarea unor grupuri mici, răzlețe, ei urmăresc reinstalarea unor posturi de comandă, acolo unde acestea au rămas vacante etc. Tot ei vor pune la punct și scenariul pentru noile acțiuni de forță.

După insuccesul de la Stockholm, în special „regizorul", Haag, se simte obligat să se reabiliteze în fața conducerii R.A.F.-ului, întemnițată la Stammheim. El s-ar afla, spune un intim al cercului, într-o „nevoie dementă de succes". Poliția din Bonn și Köln pleacă de aceea de la premisa că Haag nu se va mai baza la o nouă lovitură pe „ucenici", ca la Stockholm, ci se află de data aceasta în căutare de specialiști, aparținînd unor grupuri teroriste din exterior.

Patru grenade în Expresul „Catalan"

Căutînd — zadarnic — ascunzătorile conducătorilor „Fracțiunii Armatei Roșii", eliberați în schimbul politicianului Lorenz, în capitala yemenită Aden, agenții Poliției Criminale Federale și-au putut da seama cît de strînse sînt conexiunile internaționale în scena terorismului. Partenerul din Ministerul de Externe yemenit a ezitat să-i vorbească investigatorului german despre locul unde se află teroriștii de la mijlocul lunii iunie, despre ce a tratat avocatul hamburghez Kurt Groenewold — aflat sub interdicția exercitării profesiei — la Aden la sfîrșitul lunii aprilie și despre existența în zonă a unui centru de instruire al „Armatei Roșii" japoneze.

Rapoartele organelor de contraspionaj franceze (D.S.T.), ale procurorului federal elvețian Rudolf Gerber, ale poliției regale

suedeze, la fel ca cele ale polițiilor italiene, daneze și olandeze, întăresc suspiciunea că scena terorismului vest-german nu mai trebuie analizată izolat.

Un individ din Venezuela, cunoscut la Scotland Yard sub numele „Șaca-

Foto 11

lul" (Foto 11), îl căuta deunăzi pe un anume Wilfried Böse în cartierul Bornheim din Frankfurt. L-a găsit în strada Hohnenstrasse 26. S-a prezentat cu numele conspirativ „Carlos" și a trecut repede la subiect. I-a cerut lui Böse să se deplaseze în Spania și „să culeagă informații despre arestări, condamnări și condiții politice".

La 24 iunie „Carlos" și Böse s-au întîlnit în localul parizian „Hotel de Ville", pentru a discuta detalii privind sarcina de spionaj. „Șacalul" era, după părerea lui Böse, un „animal mare". I-a dat noului său colaborator din Frankfurt bani, un pașaport fals, cu poza lui Böse, completat pe numele „Axel Klaudius", născut la 7 februarie 1947, în Stuttgart. Totodată Böse a fost pus în contact la Paris cu libanezul Michel Moukarbel, student la bele-arte și membru al organizației palestiniene „Plef", un individ „întors de serviciul secret israelian", după părerea unor inițiați.

Oricum, Moukarbel — de la care poliția aflase deja detalii asupra refugierii la Damasc și Beirut a unora dintre răpitorii lui Lorenz, via aeroportul Schönefeld, a dezvăluit cu ocazia unei scurte vizite în Liban și funcția și sarcina „Șacalului".

Trei zile mai tîrziu, după întîlnirea Böse — „Carlos" în localul parizian, a avut loc o baie de sînge în momentul cînd agenți ai D.S.T-ului, împreună cu Moukarbel, și-au făcut apariția într-o locuință conspirativă din strada Toullier nr. 9, pe malul stîng al Senei (Foto 12); Ilitsch Ra-

Foto 12

mirez Sanchez, alias „Carlos", care înjgheba la Paris o „Internațională a teroriștilor" din însărcinarea lui Habasch, l-a împușcat pe Moukarbel și doi agenți ai D.S.T.-ului. „Carlos" a reușit să scape.

Contraspionajul francez, ajutat de jurnalul lui Moukarbel, a descoperit că Sanchez se numără printre atentatorii care au atacat în septembrie anul trecut Ambasada Franței la Den Haag și care au omorît doi oameni cu ocazia unui atac cu bombe asupra drug-stor-ului Saint-Germain des Près, pe 5 septembrie (34 de răniți). Într-un depozit de armament al lui „Carlos" s-au găsit 28 de rachete americane, furate de membri ai grupului Baader Meinhof dintr-un depozit american de la Miesan (Pfalz), precum și pașaporte în alb furate de la primăria localității Lan-Göns (lîngă Giessen).

„Carlos" l-a dirijat și pe fostul colaborator al editurii „Steaua Roșie" din Frankfurt, Johannes Weinrich (arestat la 24 martie), suspect de participare la un atentat aviatic: pe numele lui Weinrich fusese închiriat automobilul „Peugeot 504", din care, în ianuarie, pe aeroportul Orly, două persoane au tras cu o „Bazuka" asupra unui avion al companiei EL-AL.

Alte interpătrunderi au fost clarificate de procurorul federal elvețian Gerber. În luna martie a fost arestat un grup de anarhiști la Zürich, șefa grupului: vest-germana Petra Krause, 36 de ani, divorțată Ognissanti. Membrii grupului furaseră timp de trei ani mine de picior și mine anti-tanc, precum și grenade și arme de foc din depozite americane situate în Elveția. Patru grenade, o mină anti-tanc (tip 60) și o mină plată (tip 59), făcînd parte din setul celor furate, au fost descoperite în primăvara anului 1974 în Expresul „Catalan".

Petra Krause, suspectată și pentru provocarea unui incendiu în clădirea I.T.T. din Milano, a primit la 1 martie — cu opt săptămîni înaintea atentatului de la Stockholm — o vizită din R.F.G. Fostul avocat a lui Baader, Siegfried Haag, venise împreună cu Elisabeth von Dyck, logodnica activistului „R.A.F." Klaus Jünschke, aflat în fața acuzării la Kaiserlauten, în locuința lui Krause, iar cîteva zile mai tîrziu s-au întîlnit a doua oară într-un restaurant din Waldshut (Baden), pentru a trata o afacere cu arme. Haag a plecat cu o sacoșă în care se aflau un pistol automat, trei grenade și exploziv marca „Cheddit".

Suspiciunea francezilor

În luna august atenția s-a îndreptat spre reședința franceză de odihnă din St. Jean de Bueges (departamentul Heiault) a lui Haag, pe care o posedă din 1970. Se presupune că de la Jean pleacă fire spre „Carlos": Serviciul Federal de Informații a observat că la începutul lui 1972, St. Jean a fost vizitat de Andreas Baader și Ulrike Meinhof. În prezent, poliția se întreabă dacă nu cumva este folosită reședința de la St. Jean ca bază pentru acțiuni teroriste ce urmează a se desfășura în Spania.

Mai bătătoare la ochi au fost mișcările anarhiștilor din vara trecută spre Scandinavia, Italia și Portugalia. „Cîți s-or afla oare la Lisabona"? se întreba săptămîna trecută un membru al poliției criminale. Ministrul de interne francez, contele Poniatowski — care intenționează, în urma convorbirilor avute cu colegul său vest-german Maihofer, să organizeze o conferință anti-teroristă cu participarea colegilor vest-europeni, a aflat între timp despre existența unei noi urme, rezultate din materialele de probă împotriva lui „Carlos", dar considerată pînă în prezent de experți ca fiind foarte puțin verosimilă.

Poniatowski a confirmat existența de centre de pregătire pentru teroriști, în acest sens făcînd și o declarație în „Paris Match", „ceea ce explică pregătirea aproape profesionistă a teroriștilor".

Text prescurtat din limba germană de
Locotenent-colonel Mircea ȘTEFANESCU
Locotenent Manfred BURTEA

Curier juridic

Constatări și sugestii în legătură cu modul de efectuare și conținutul raportului de expertiză psihiatrică

1. Norma cuprinsă în art. 117 alin. 1 C. pr. pen. reglementează obligația organului de urmărire penală și a instanței de judecată de a dispune efectuarea unei expertize psihiatrice în cazul infracțiunii de omor deosebit de grav, precum și atunci cînd există îndoieli asupra stării psihice a învinuitului sau inculpatului.

În practică se constată că unii ofițeri de cercetare penală nu respectă prevederile legale amintite. Cu titlu de exemplificare vom arăta că, la data de 31 iulie 1975, organul de urmărire penală, avînd îndoială asupra stării psihice a lui T.A. — învinuit de propagandă împotriva orînduirii socialiste —, a dispus efectuarea unei expertize psihiatrice. Prin aceeași rezoluție a fost numit un expert și s-a fixat termenul de 15 august 1975 pentru depunerea raportului de expertiză, care trebuia să precizeze, motivat, **starea sănătății psihice a învinuitului T.A.** Dar la data de 4 august 1975 a fost trimisă laboratorului județean de medicină legală o adresă prin care același organ de urmărire penală cerea să se efectueze „o constatare medico-legală psihiatrică, pentru a se stabili discernămîntul sus-numitului".

La data de 5 august 1975, laboratorul județean de medicină legală (prin medicul legist M.A. și medicul psihiatru A.T.) a întocmit și înaintat organului de urmărire penală un raport de **constatare medico-legală** în care s-a conchis că: „Numitul T.A. prezintă relații normale din punct de vedere psihic. Responsabilitatea și discernămîntul asupra faptelor sale sînt nealterate".

Stabilirea stării de responsabilitate a lui T.A., printr-un asemenea raport, constituie o încălcare a dispozițiilor art. 114 C. pr. pen., potrivit cărora **constatarea medico-legală se face numai în cazurile expres și limitativ prevăzute în acest text, precum și a dispozițiilor art. 117 C. pr. pen. ce reglementează atît obligativitatea, cît și modul de efectuare a expertizei psihiatrice, atunci cînd organul de urmărire penală are îndoieli asupra stării psihice a învinuitului sau inculpatului.**

În acest caz au comis greșeli atît organul de cercetare penală, care a dispus prin rezoluție efectuarea unei expertize psihiatrice, dar prin adresă a cerut să se efectueze o constatare medico-legală psihiatrică, cît și comisia de experți, care știa (sau trebuia să știe) că asupra îndoielilor existente în legătură cu starea psihică a învinuitului poate să se pronunțe numai printr-un raport de expertiză psihiatrică.

Potrivit legii, ofițerul de cercetare penală trebuie să solicite experților să se pronunțe asupra stării de responsabilitate sau iresponsabilitate a învinuitului ori inculpatului, analizată în raport cu cei doi factori componenți ai acesteia: factorul intelectiv, respectiv discernămîntul, și factorul volitiv, respectiv de voință. Experții urmează a stabili starea de responsabilitate sau de iresponsabilitate existentă atît în momentul săvîrșirii faptei, cît și în momentul expertizării.

După cum se va vedea în continuare, stabilirea prin expertiză a stării de responsabilitate sau de iresponsabilitate a învinuitului ori inculpatului în momentul săvîrșirii faptei sau al expertizei are implicații în fixarea situației sale judiciare.

În practică se constată însă că unii ofițeri de cercetare penală pun semnul egalității între responsabilitate și discernămînt, cu toate că atît prevederile art. 48 C. pen., cît și doctrina dreptului penal prezintă discernămîntul ca element al responsabilității, conținutul acestei noțiuni (responsabilitatea) fiind dat de îmbinarea indisolubilă a două elemente: discernămîntul și voința.

Față de aceste precizări, concluzia exprimată în cuvintele: **responsabilitatea și discernămîntul asupra faptelor sale** (T.A.) **sînt nealterate** poate duce la concluzia existenței unei insuficiente cunoașteri a conținutului acestor noțiuni și a raportului dintre ele și, prin consecință, a unor lacune în pregătirea profesională a unor ofițeri de cercetare penală și a anumitor experți.

Din practică rezultă că, în marea majoritate a rapoartelor de expertiză psihiatrică, experții acordă atenție numai problemei precizării modului și măsurii în care discernămîntul a fost alterat. Nu se acordă suficientă atenție problemei precizării măsurii în care a fost alterat celălalt element al responsabilității (voința). Asemenea rapoarte de expertiză psihiatrică, fiind incomplete, nu satisfac cerințele normei cuprinsă în art. 48 C. pen. din care izvorăște, pentru expert, obligația de a stabili dacă învinuitul sau inculpatul putea ori nu să-și dea seama de acțiunile sau inacțiunile sale (elementul intelectiv, discernămîntul) și dacă putea sau nu putea să fie stăpîn pe ele (elementul volitiv, voința).

2. De regulă, în concluzii experții arată că învinuitul ori inculpatul are discernămînt, că discernămîntul este diminuat sau că nu are discernămînt. Uneori asemenea concluzii se întîlnesc în rapoarte de expertiză psihiatrică efectuate în aceeași cauză. De exemplu, în cauza privitoare la A.V., după ce au fost efectuate trei expertize psihiatrice, s-a luat și avizul comisiei superioare de expertiză.

În primul raport de expertiză psihiatrică s-a ajuns la concluzia că „boala de care suferă **ii alterează discernămîntul și-l face incapabil** de a aprecia consecințele faptelor sale. Este neresponsabil din punct de vedere penal".

În cel de-al doilea raport de expertiză psihiatrică s-a concluzionat, dimpotrivă, că „A.V. prezintă o personalitate psihopatică cu elemente cuerulatorii și mitomane. Această stare **nu-i alterează conștiința și discernămîntul** pentru fapta de care este învinuit, avînd capacitate de apreciere critică a conținutului și consecințelor faptelor sale".

În al treilea raport de expertiză psihiatrică s-a formulat concluzia echivocă : „Boala de care suferă A.V. (psihopatie cu decompensări psihotice) îi reduce posibilitatea de inhibiție și autocontrol, săvîrșind fapte ale căror urmări nu le poate aprecia la valoarea lor reală și legală, **discernămîntul său fiind scăzut**".

În sfîrșit, comisia superioară de expertiză, în avizul său, a arătat că : **A.V. suferă de delir de structură interpretativ-paranoică în cadrul unei schizofrenii cu debut în perioada 1968—1969 ; intensitatea psihotică a tabloului morbid lipsește pe numitul A.V. de discernămînt și de capacitate de apreciere a faptelor sale și a consecințelor ce decurg din ele.**

În forme asemănătoare sînt redate majoritatea concluziilor expertizelor medico-psihiatrice.

După cît se observă, în concluziile rapoartelor de expertiză psihiatrică nu se face precizarea dacă discernămîntul nealterat, discernămîntul diminuat sau lipsa de discernămînt au existat în momentul săvîrșirii faptei. Or, pentru rezolvarea unei cauze penale este absolut necesar ca, pe baza concluziilor expertizei psihiatrice și a celorlalte probe administrate, să se stabilească starea de responsabilitate sau iresponsabilitate a învinuitului ori inculpatului din momentul săvîrșirii faptei, în raport cu care se fixează și situația lui juridică.

Astfel, dacă starea de iresponsabilitate a survenit după săvîrșirea faptei, stabilirea acestei situații de către organul judiciar pe baza concluziilor expertizei psihiatrice, apreciate în raport cu celelalte probe existente, interesează organul de urmărire sub aspectul aplicării normelor procedurale ce reglementează suspendarea urmăririi penale. Dacă starea de iresponsabilitate exista în momentul săvîrșirii faptei, situația juridică a expertizatului va fi alta (scoaterea de sub urmărire penală și solicitarea înaintării dosarului în justiție pentru a se aplica măsurile de siguranță potrivit art. 114 C. pen.).

Opinăm că susținerea unor experți, în sensul că nu se poate stabili starea de responsabilitate sau iresponsabilitate a învinuitului ori inculpatului din momentul săvîrșirii faptei, nu este în deplină concordanță cu rezultatele cercetării științifice a fenomenelor și la nivelul școlii românești de psihiatrie și medicină legală.

Modalitățile puerile de comitere a faptei, circumstanțele antecedente, concomitente sau subsecvente comiterii faptei, bolile anterioare ce ar fi putut avea repercusiuni psihice, conduita anormală a făptuitorului în timpul săvîrșirii faptei, precum și alte asemenea date pot oferi expertului posibilitatea să desprindă concluzii juste cu privire la incapacitatea făptuitorului de a putea să-și dea seama de acțiunile sau inacțiunile sale în momentul săvîrșirii lor ori de a putea fi stăpîn pe ele. Mai ales în materie de propagandă contra orînduirii socialiste, săvîrșită prin elaborarea și difuzarea unor înscrisuri, experții au optime posibilități de a aprecia și stabili, pe baza conținutului înscrisurilor menționate, starea psihică, adică gradul de alterare a unuia sau a ambelor elemente ale responsabilității făptuitorului în momentul elaborării și difuzării materialelor cu conținut ostil orînduirii socialiste.

3. Potrivit prevederilor art. 117 alin. 2 C. pr. pen., în vederea efectuării expertizei psihiatrice, organul de cercetare penală, cu aprobarea procurorului, dispune internarea învinuitului sau inculpatului pe timpul necesar. Măsura internării, fiind executorie, se aduce la îndeplinire, în caz de opunere, de către organele de miliție.

Durata internării învinuitului sau inculpatului se fixează de către organul care dispune această măsură, dar considerăm că ar fi necesară, în prealabil, o consultare cu medicii de specialitate ; aceștia vor efectua expertiza, pentru a evita internarea pe un timp prea scurt, care va fi insuficient pentru o observație clinică temeinică. Aceste măsuri sînt impuse de dificultățile explorării unui domeniu în care metoda observației clinice se situează pe primul plan în investigarea bolii și în stabilirea diagnosticului. Or, durata folosirii metodei observației clinice, în scopul arătat, poate fi stabilită numai în raport cu stadiul și evoluția bolii mintale.

În consecință, o internare pe 10—15 zile — așa cum s-a dispus de multe ori — poate permite formularea unor concluzii juste numai în cazul bolilor avansate, în care starea de iresponsabilitate, fiind vădită, poate fi sesizată la prima vedere și de nespecialiști. Dimpotrivă, o internare pe un asemenea interval de timp ar fi formală și ineficientă sub aspectul care ne interesează, dacă boala se află într-un stadiu incipient sau dacă bolnavul abia a intrat într-o perioadă de luciditate.

4. În medicina legală este unanim admis că metoda observării clinice constituie metoda de bază în stabilirea diagnosticului.

Așa după cum se desprinde și din reglementările în vigoare, ea permite ajungerea la formularea unor concluzii corecte numai în condițiile internării învinuitului sau inculpatului. De regulă, datele observației clinice

sînt completate și cu cele furnizate de : a) examinările de specialitate (neurologice, endocrinologice, psihologice) ; b) examinările paraclinice (E.E.G., pneumoencefalografie etc.).

Pentru ca observația clinică să-și atingă scopul urmărit, ar fi necesar ca medicul psihiatru care o efectuează să facă parte din comisia de expertiză sau cel puțin lui să i se aducă la cunoștință obiectul expertizei și materialul din dosar necesar determinării obiectivelor observației. În practică, de multe ori nu se procedează așa. De exemplu, pentru efectuarea unei expertize psihiatrice, lui R.I. i s-a dispus internarea în Spitalul nr. 9 — anexa „Bălăceanca". Cu ocazia unei verificări la spital s-a constatat că medicul de salon nu știa nimic nici despre faptele comise, nici despre împrejurările comiterii acestor fapte sau despre alte date aflate la dosar, de natură să-i orienteze activitatea de observație clinică, ce se desfășura în mod uniform la toți bolnavii internați. În asemenea condiții, foaia de observație clinică, însoțită de rezultatele examinărilor de specialitate și paraclinice, n-a oferit experților datele necesare formulării unor concluzii juste.

În vederea evitării repetării fenomenelor negative de natura celor arătate, socotim necesare următoarele precizări și sugestii :

— Responsabilitatea sau iresponsabilitatea învinuitului (inculpatului) trebuie stabilită — în cazurile prevăzute de art. 117 alin. 1 C. pr. pen. — numai pe baza rapoartelor de expertiză psihiatrică (apreciate în raport cu toate probele administrate în cauză), iar nu pe bază de rapoarte de constatare medico-legală psihiatrică.

— Organul de cercetare penală trebuie să ceară experților să stabilească dacă și în ce măsură discernămîntul sau voința ori ambele împreună au fost sau nu alterate atît în momentul săvîrșirii faptei, cît și la data efectuării expertizei.

— Experților trebuie să li se aducă la cunoștință obiectul expertizei și să li se pună la dispoziție materialul de la dosar necesar efectuării expertizei.

— Faptul că în concluziile raportului de expertiză se arată că discernămîntul este diminuat nu justifică dispunerea efectuării unui supliment de expertiză, în practica judiciară fiind admis că discernămîntul diminuat constituie o circumstanță atenuantă personală.

— Concluziile raportului de expertiză psihiatrică pot constitui suportul soluției ce se propune numai dacă sînt susținute de o motivare științifică și dacă se coroborează cu probe sau împrejurări de natură să formeze convingerea că exprimă adevărul.

DIRECȚIA CERCETĂRI PENALE

Cîteva considerații cu privire la conlucrarea dintre ofițerul din aparatul operativ de securitate și cel de cercetare penală

— Colonel Gheorghe VASILE —

Practica — unic criteriu al adevărului — demonstrează că numai atunci cînd există o conlucrare perfectă și o cooperare eficientă între diferite organe ale ministerului nostru se pot obține rezultate care permit luarea celor mai corespunzătoare măsuri de contracarare a unor activități infracționale și de tragere la răspundere a celor care au reușit deja să-și traducă în fapte intențiile dușmănoase.

Specificul activității de cercetare penală, care are ca sarcină principală aflarea adevărului în vederea tragerii la răspundere penală numai a celor vinovați, impune o conlucrare permanentă cu organele informative care, prin mijloace specifice, depistează în faza incipientă intenții ale unor elemente dușmănoase de a lovi în orînduirea noastră socială și de stat.

Cooperarea dintre organele informative și cele de urmărire penală ale Ministerului de Interne se realizează sub forma unei permanente legături, avînd ca scop de a analiza și stabili dacă o anumită faptă, pe care anumite elemente aflate în atenția organelor de securitate o pun la cale sau care s-a săvîrșit deja, constituie infracțiune, de competența cui este cercetarea acesteia și cum va putea fi ea dovedită (probată) atunci cînd se pune problema aplicării măsurilor prevăzute de lege.

În această ordine de idei, se poate afirma că conlucrarea între ofițerul din aparatul informativ (operativ) și cel de cercetare penală este un proces bilateral, în care inițiativa aparține primului pînă la începerea urmăririi penale și celui de-al doilea după luarea acestei măsuri. Specificul acestui proces bilateral izvorăște din obligația ofițerului din informativ de a efectua acte premergătoare pe care le realizează în cadrul supravegherii informative generale și, în mod deosebit, al urmăririi informative speciale.

*

Deschiderea dosarului de urmărire informativă **este un atribut exclusiv al organului informativ și constituie o măsură secretă. Nici un ofițer de cercetare penală nu are dreptul să cunoască despre luarea unei asemenea măsuri.**

In această fază a muncii de securitate, **inițiativa în problema cooperării aparține în exclusivitate ofițerului din aparatul informativ.** Atunci cînd din urmărirea informativă se conturează o infracțiune consumată sau numai încercarea de a o săvîrși și apar elemente ce trebuie analizate prin prisma posibilității dovedirii acesteia, ofițerul din informativ poate cere sprijinul ofițerului de cercetare penală, care ulterior va prelua dosarul, pentru a stabili cum, în ce formă, trebuie finalizate actele premergătoare, ce anume aspecte ale activității celui urmărit trebuie avute în mod deosebit în atenție și cum să fie ele concretizate pentru ca, pe de o parte, să nu fie desconspirate mijloacele muncii de securitate, iar pe de altă parte aceste aspecte să poată fi transformate în mijloace de probă, care să reflecte pe deplin adevărul.

Conlucrarea ofițerului informativ cu cel de cercetare penală creează multiple posibilități de analizare a modului de acoperire a informatorilor, de verificare și dirijare a lor. De asemenea, în cadrul conlucrării în această etapă se pot stabili și lua, de comun acord, măsuri în legătură cu exploatarea materialelor rezultate din controlul secret al corespondenței, modul de autentificare a scrisorilor reținute din circuit și care vor constitui mijloace de probă, sau chiar piesele de bază din dosarul penal, de la care să se pornească în aflarea adevărului. În același mod poate fi rezolvată, de exemplu, și problema conservării unor benzi magnetice pe care sînt înregistrate aspectele esențiale ale activității celui urmărit și care pot fi eventual folosite — cu aprobările ce se impun — în cercetarea acestuia și chiar la proces.

Asigurarea unor documente, fixarea pe peliculă a unor aspecte din activitatea celui urmărit, stabilirea în principiu a caracterului datelor care se intenționează a fi transmise în afară de către cel urmărit, luarea măsurilor de împiedicare a aducerii la îndeplinire a intențiilor sale și chiar prinderea lui în flagrant, sînt tot atîtea probleme pe care ofițerul operativ le poate rezolva împreună cu cel de cercetare penală. In cazul urmăririi unor activități, rezultînd din primele informații că s-au soldat cu pagube, se hotărăște în comun modul de stabilire a acestora, persoanele care vor putea fi folosite, problemele la care ar trebui să răspundă specialiștii, ca și forma de finalizare de către aceștia a concluziilor.

Tot de comun acord poate fi stabilit și modul de sesizare a organului de cercetare penală, atunci cînd se intenționează conspirarea mijloacelor muncii de securitate folosite în acțiunea respectivă, în special a informatorilor.

*

După sesizarea organului de cercetare și începerea urmăririi penale, **inițiativa în realizarea cooperării revine ofițerului de cercetare penală** și ea constă, în principal, în menținerea permanentă a legăturii, pentru a stabili cele mai adecvate metode care să conducă la aflarea deplină a adevărului și probarea activității celui cercetat.

În această etapă, esențialul constă în a stabili ce anume metode ale muncii de securitate pot fi folosite în continuare, ce sarcini revin fiecăruia dintre ofițeri, pentru a contracara încercările de distrugere a mijloacelor materiale de probă, a înscrisurilor, de influențare a martorilor, într-un cuvînt a oricărei încercări de mistificare a adevărului, de sustragere de la răspundere a celor care se fac vinovați de săvîrșirea unor fapte pedepsite de legea penală.

În cazurile în care prin activitatea infracțională pentru care este cercetat învinuitul (inculpatul) s-au produs și pagube economiei naționale și se impune efectuarea de expertize tehnico-economice, cooperarea va avea ca obiect principal identificarea și ridicarea din obiective a tuturor materialelor necesare întocmirii expertizei (contracte, referate de import, note de protocol, autorizații, aprobări, agende de lucru etc.).

Stabilirea experților și verificarea lor sub aspectul pregătirii profesionale, al corectitudinii și probității sînt aspecte care, de asemenea, trebuie să constituie obiectul conlucrării dintre ofițerul de cercetare penală și cel din operativ.

În situația cînd cel cercetat se folosește de dreptul legal de a-și numi un specialist care să-i apere interesele în cadrul comisiei de expertiză, verificarea acestuia atît înainte de numirea lui, cît și în timpul cît lucrează în cadrul comisiei se impune cu necesitate și ea poate fi realizată, în principal, de ofițerul operativ în colaborare cu cel de cercetare penală.

Practica a demonstrat că întotdeauna arestarea uneia sau a mai multor persoane și cercetarea lor de către organele de cercetare ale securității au ca rezultat un șir de reacții în rîndul familiilor, prietenilor, colegilor de serviciu etc. Cunoașterea acestor reacții și folosirea, în cadrul cercetării penale, a unor elemente rezultate din ele, poate fi asigurată numai de ofițerul din aparatul informativ, care are la îndemînă mijloace diverse ale muncii de securitate.

Concomitent, și ofițerul de cercetare penală poate obține din cercetări date și fapte care nu au legătură cu cauza în speță, dar pot constitui baza de pornire în urmărirea altor elemente ce au comis sau încearcă să comită fapte contra statului.

Stabilirea cercului de martori, ordinea chemării lor la organul de cercetare penală și mai ales verificarea faptului dacă ei au relatat sau nu adevărul constituie, de asemenea, sarcini care pot și trebuie să fie rezolvate de ofițerul de cercetare în colaborare cu cel din operativ. In situația cînd se obțin informații că o persoană ascultată nu a relatat adevărul, ofițerul din operativ va comunica acest lucru ofițerului de cercetare penală și va continua să acționeze în direcția stabilirii cauzelor care au determinat-o să ascundă realitatea. În raport cu specificul acestor cauze se va hotărî în comun și modul de înlăturare a lor, pentru a se afla în final adevărul deplin.

După terminarea cercetării și pînă la judecarea definitivă a cauzei, cooperarea dintre ofițerul de cercetare penală și cel din operativ îmbracă aspecte noi, menite să stabilească dacă sînt încercări din partea unor elemente interesate de a diminua răspunderea celui trimis în judecată, prin influențarea martorilor sau a altor persoane, în sensul de a-și retracta declarațiile date în cursul cercetării și în care relataseră adevărul, de a elabora și semna adresa către instanța de judecată, prin care să prezinte denaturat realitatea, în favoarea celui trimis în judecată.

Urmărirea informativă a elementului cercetat nu se termină nici chiar cu trimiterea lui în judecată, ci ea este continuată de către alte organe. Eficiența acestei activități este asigurată de cooperarea și conlucrarea, cît mai strînse, între ofițerul din aparatul informativ și cel de cercetare penală.

În articolul de față am expus doar unele din problemele care fac sau pot face obiectul conlucrării dintre ofițerul din aparatul operativ și cel de cercetare penală. Apreciem însă că aceste probleme sînt mult mai multe, numărul și diversitatea lor fiind în raport cu specificul cazului ce trebuie soluționat.

profesioniștii CRIMELOR POLITICE

„Echipele morții" ale C.I.A. * își au cartierul lor general la Mansion, un ținut din Statul Maryland, împrejmuit cu garduri înalte și protejat de cabluri electrice de înaltă tensiune. Santinele înarmate pînă în dinți și o haită de cîini lupi, dresați să ucidă, completează măsurile de siguranță și dau posibilitatea „echipelor morții" să-și continuie nestingherite planurile.

Persoanele care compun aceste echipe ale morții formează un fel de aristocrație în rîndul membrilor respectivei organizații. Profesioniștii crimelor politice (cum au fost calificați membrii acestor echipe) sînt puși să acționeze atunci cînd celelalte mijloace, mai puțin drastice, nu dau rezultatele scontate. Există o oarecare particularitate în gama diferitelor „afaceri" care sînt încredințate „gorilelor" C.I.A. Se vorbește, în general, de „crime perfecte", deci care nu lasă urme sau conduc spre indivizi a căror vinovăție pare să fie inscenată de către poliție ori de alte așa-zise forțe de ordine...

Asasinatele cărora le-au căzut victime congolezul Patrice Lumumba, Dag Hammarskjold, unii lideri americani de culoare, ca și frații John și Robert Kennedy, au toate caracteristicile tipice crimelor săvîrșite de „echipele morții" ale C.I.A.

De ce a vrut C.I.A. să-l ucidă, spre exemplu, pe președintele Kennedy ? Pentru că el putea să le dea bătaie de cap celor de la C.I.A., întrucît acționa pentru îmbunătățirea raporturilor cu lumea comunistă. În plus, Kennedy, după ce s-a folosit de C.I.A. pentru a-i elimina pe frații Diem, începea să se teamă de o excesivă preocupare a acestui organism pentru afacerile prezidențiale.

Tentative de asasinare

C.I.A. a încercat să-l asasineze și pe Castro, folosindu-se pînă și de mafioți. Eliminarea lui Castro făcea parte din operațiunea „Golful porcilor", care avea ca scop invadarea Cubei și suprimarea noului regim. C.I.A. vroia să-l ucidă pe Castro înainte ca invadatorii să debarce pe insulă. Se sconta că fără conducerea lui Castro, apărătorii ar fi fost demoralizați, facilitîndu-se astfel ocuparea Cubei.

Însărcinarea de a-l asasina pe Castro fusese dată lui John Roselli, un mafiot care controla bistrourile din Las Vegas.

Roselli, însoțit de doi agenți ai C.I.A., William Harvey și James O'Connell, s-au întors la Miami pentru a organiza echipele care urmau să participe la asasinat. Roselli, la Miami, se dădea drept un „miliardar petrolist" și lansase versiunea că vrea să se răzbune pe Castro care i-a rechiziționat diferite proprietăți. Nimeni nu trebuia să știe că era vorba de o afacere a C.I.A. Chiar și armele alese pentru crimă erau de fabricație străină, cele mai multe de proveniență belgiană, cu scopul de a îndepărta orice posibilă urmă americană.

Uciderea lui Castro a fost pregătită minuțios. La prima tentativă C.I.A. dotase pe Roselli cu capsule speciale cu otravă, destinate pentru a fi puse în mîncarea lui Castro. Otrava și-ar fi făcut efectul în termen de trei zile, fără a lăsa urme în corpul liderului cubanez, a cărui moarte ar fi urmat să fie atribuită unei boli misterioase. Roselli a dat capsulele unui refugiat cubanez care locuia la Miami și era rudă cu un bucătar al lui Castro.

La aproximativ două săptămîni după punerea în aplicare a planului, Castro a avut o stare de sănătate rea și neprevăzută, însă s-a însănătoșit la timp și a putut să conducă contraofensiva împotriva invaziei din „Golful porcilor".

Nici după falimentul asasinatului și al invaziei, C.I.A. nu a abandonat planul de ucidere a lui Fidel Castro. Dat fiind faptul că persoana care dusese otrava la Havana nu a mai dat nici un semn de viață, C.I.A. nu putea să știe dacă conținutul fiolelor ajunsese sau nu în mîncarea lui Castro sau dacă nereușita atentatului se datora faptului că otrava nu a fost suficient de puternică încît să-l ucidă ; din această cauză a hotărît să repete încercarea, dar cu o doză mult mai puternică de otravă. Și de această dată tentativa a eșuat și emisarii lui Roselli au dispărut.

Roselli a mai organizat alte patru atentate la viața lui Castro, tot din însărcinarea C.I.A., folosindu-se de echipe de ucigași dotate cu arme de mare putere și înaltă precizie, explozivi de diferite tipuri și un sistem perfect de radiocomunicație. Roselli făcuse personal incursiuni nocturne de-a lungul coastelor cubaneze, pentru a găsi localitatea cea mai adecvată debarcării ucigașilor.

Odată ambarcațiunea cu motor a lui Roselli a fost lovită de trupele cubaneze de coastă care se aflau de pază, dar naufragiații au fost imediat salvați de către un vas de escortă. Asasinii nu au reușit niciodată să tragă în Castro, însă C.I.A. a fost informată că în timpul ultimei tentative, care a avut loc la sfîrșitul lui februarie 1963, ei au atins cu focuri de armă acoperișurile unui palat de la reședința liderului cubanez.

Agentul care l-a asasinat pe Ché Guevara și pe Enrico Mattei

În noaptea de 7 spre 8 august 1970, în plin centrul orașului Montevideo (Uruguai), un comando a descins într-un hotel și l-a „ridicat" pe un cetățean american, Dan Mitrione. La 10 august, cadavrul său, ciuruit de gloanțe, a fost găsit din întîmplare pe o stradă din același oraș. Comandoul uruguaian executase în mod practic o „sentință de moarte". Printr-un comunicat pe foi volante, organizația a explicat motivul acțiunii : Dan Mitrione era un periculos spion american, consilier special al polițiilor din Belo Orizonte și Rio de Janeiro și al poliției metropolitane uruguaiene. Era adevărat.

Dar Dan Mitrione nu a fost „pedepsit" numai pentru această activitate. El era considerat vinovat de faptul că a organizat, în complicitate cu forțele speciale boliviene, acțiunea din 8 octombrie 1967, care a costat viața lui Ché Guevara.

Făcîndu-se investigații asupra lui Dan Mitrione, s-a aflat că, înainte de a fi trimis în America de Sud, acesta operase în Italia, Franța, Anglia și Germania. În Italia ei organizase, în octombrie 1962, asasinarea lui Enrico Mattei, președintele Întreprinderii Naționale de Hidrocarburi din Italia, (E.N.I.). Mattei, care venise în Sicilia pentru a prezida inaugurarea unei rafinării la Gela, se urcase în avion la Catania, pentru a se deplasa la Milano, în compania unui ziarist american, dar nu a mai ajuns niciodată la destinație. Oficial, pe atunci, s-a vorbit de „fatalitate", de o „defecțiune mecanică", dar ulterior au apărut suspiciuni că avionul s-ar fi prăbușit din cauza unui dispozitiv exploziv cu ceasornic plasat în unul din reactoarele aparatului. Dar cine a pus la cale atentatul ? S-a zis că mafia, care vedea în Enrico Mattei omul capabil să industrializeze Sicilia, gonind bossii mafioți și netinînd cont de legile „onoratei societăți". Explicația n-a convins. Moartea lui Mattei se înscria într-un joc de interese mult mai mari. După părerea multor experți, Enrico Mattei s-a făcut „vinovat", în ochii C.I.A., pentru că a „îndrăznit" — cu succes — să dejoace planul companiilor petroliere americane și, în particular, că a determinat guvernul italian să emită o lege în problema extracției și comerțului cu combustibil (lege reținută ca „periculoasă" de către puternicii magnați ai petrolului american), pentru că a

---

* Agenția Centrală de Informații (S.U.A.).

comercializat petrol brut cu U.R.S.S. și a ajutat pe „războinicii" Frontului de Eliberare Algerian, cu scopul evident de a pregăti un acord pentru exploatarea zăcămintelor algeriene.

În America se cunoșteau perfect : caracterul decis al lui Mattei, încăpățînarea, și curajul acestuia, înclinarea sa spre a nu considera S.U.A. stăpînul său. Astfel s-a decis eliminarea lui și sarcina a fost încredințată C.I.A., care în acest scop l-a ales pe Dan Mitrione.

Mitrione a sosit cu trei zile înainte de moartea lui Mattei și a locuit într-un hotel din Catania, sub falsul nume de Daniel Gambino, un sud-american în călătorie de agrement. Cu el mai erau alte trei persoane, poate aceleași care, sub acoperirea de personal de serviciu al aeroportului din Catania, a reușit să-l îndepărteze pe pilot, pentru zece minute, de avionul personal al lui Mattei. A mai rezultat că Dan Mitrione, imediat după decolarea avionului în care călătorea președintele întreprinderii italiene, a părăsit hotelul din Catania.

După cum se poate observa, în două morți misterioase găsim lugubra prezență a acestui om al C.I.A., astăzi mort și îngropat împreună cu secretele sale.

Traducere selectivă de **maior Ion SCURTU** din materiale apărute în anul 1975 în publicațiile italiene **„Giorni"** și **„Unita"**.

Vă recomandăm să citiți :

GEHLEN, DE LA F.H.O. LA B.N.D.

La apariția acestor scurte notații, cel de-al doilea volum al monografiei „Gehlen, de la F.H.O la B.N.D." se află în unități, pentru mulți cititori conținutul său nemaifiind probabil o noutate.

Cei care au citit această a doua parte a monografiei au remarcat fără îndoială măiestria autorului — general-maior Mihai Ilie — în a investiga cu ochi critic (practicînd deseori incizii adînci) fațada B.N.D.-ului și ceea ce se ascundea sub ea în timpul cît destinele i-au fost conduse de Reinhard Gehlen, maniera în care acest organ de spionaj și-a întins tentaculele pe mai toate meridianele globului, ingerințele sale într-o serie de probleme ale vieții politice interne a R. F. Germania. Sînt pline de substanță și de un real interes profesional acele pagini în care se relevă metodele și mijloacele activității oficinei de la Pullach, cu o notă aparte pentru amănuntele privind punctarea, studierea, verificarea și recrutarea agenturii.

Problematica abordată în carte are, evident, o arie mult mai largă de cuprindere. De la rolul deloc neglijabil al „organizației" în promovarea și adîncirea războiului rece pînă la greutățile de acomodare a serviciului și efectivelor sale cu noile realități politico-sociale ale anilor '70, de la perioada de înglobare a „organizației" în administrația de stat pînă la momentele ce marchează întărirea controlului guvernamental asupra B.N.D., cititorul parcurge o mini-istorie, suculent întrețesută cu cazuistică. Iar din toate acestea se detașează și o imagine a ceea ce s-ar putea numi „istoria creșterii și descreșterii" puterii generalului — spion, Reinhard Gehlen.

Un cuvînt și despre stilul narațiunii : alert, cu unele meandre care îi dau pe alocuri coloratură de „suspens" ; un limbaj deopotrivă profesionist și, ca să spunem așa, „laic".

Deci, în ansamblu, o lectură pe cît de plăcută, pe atît de instructivă.

Este și motivul pentru care recomandăm călduros cartea celor care încă nu i-au parcurs filele.

Maior Alexandru HASNAȘ

Comanda nr. 0158.

Apărut : decembrie 1975.